

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดปทุมธานี

FACTORS AFFECTING ON SELECTING VOCATIONAL EDUCATION
PROGRAM OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS IN
PATHUMTANEE PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ท.ศ. 2548

ISBN 974-622-885-9

9

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดปทุมธานี

FACTORS AFFECTING ON SELECTING VOCATIONAL EDUCATION
PROGRAM OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS IN
PATHUMTANEE PROVINCE

ไข่มุก เสาวจันทร์

KHAIMOOK SAOWACHAN

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 36271
วัน, เดือน, ปี..... 7 ส.ค. 2543

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
พ.ศ. 2543

FACTORS AFFECTING ON SELECTING VOCATIONAL EDUCATION
PROGRAM OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS IN
PATHUMTANEE PROVINCE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT' INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2000

ISBN 974 - 622 - 888 - 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่COPYRIGHT 2000 ห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

ชื่อนักศึกษา

นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์

รหัสประจำตัว

39064112

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิตสาขามหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2543

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์อัจฉรา สิบสินธุ์สกุลไชย

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.พจนา ว่องตระกูล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียน 760 คนจาก
จำนวนนักเรียน 33 โรงเรียน ที่ต้องการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้
แก่แบบสอบถามปัจจัยในการเลือกอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the social Science Personal
Commputer Plus) ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 760 คนต้องการเลือกเรียนอาชีวศึกษา 677 คน เป็นหญิง
367 คน เป็นชาย 310 คน ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 – 2.49 นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียน
สายอาชีพมีสัมฤทธิ์ผลการเรียนต่ำ บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา บิดามีอาชีพรับจ้าง
บริการ มารดามีอาชีพแม่บ้าน บิดามารดามีรายได้ 4001 – 5500 บาท ต่อเดือน นักเรียนส่วนมาก
เลือกเรียนวิชาชีพในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาของรัฐบาลโดยตรง ประเภทวิชาที่
นักเรียนต้องการศึกษาต่อ ลำดับที่ 1 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม เลือกสาขาวิชาการบัญชี และ
คอมพิวเตอร์ ลำดับที่ 2 ประเภทสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม เลือกสาขาวิชาช่างยนต์ และช่างกล
โรงงาน ลำดับที่ 3 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม เลือกสาขาวิชาจิตรศิลป์และดนตรี ลำดับที่ 4
ประเภทวิชาคหกรรม เลือกสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และคหกรรมทั่วไป ส่วนประเภทวิชา
เกษตรนั้นนักเรียนมีความประสงค์เลือกศึกษาต่อเป็นลำดับสุดท้าย

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 8 ด้าน ภาพ
รวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

น้อย ดังนี้คือ ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถนักเรียนเลือกเพราะวิชาที่เลือกเหมาะสมกับเพศของข้าพเจ้า ด้านรายได้ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ นักเรียนเลือกเพราะสาขาวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วมีงานทำ ด้านสถานศึกษา นักเรียนเลือกเรียนในสถานศึกษา ที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน นักเรียนเลือกเพราะสาขาวิชาที่เลือกเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการทั้งของภาครัฐและเอกชน ด้านความถนัดและ'ความสนใจนักเรียนเลือกเพราะสาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง นักเรียนเลือกเรียนเพราะสาขาวิชาที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชนนักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง

สำหรับข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการเลือกเรียนอาชีวศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่มโดยเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยคือ เหตุผลด้านส่วนตัว นักเรียนเลือกสาขาวิชาชีพเพราะชอบใจรักและถนัด เหตุผลด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอกนักเรียนเลือกเรียนเพราะจบแล้วหางานทำง่าย สถานประกอบการส่วนใหญ่รับเข้าทำงานและเป็นที่ยอมรับของสังคม เหตุผลด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพนักเรียนเลือกเรียนเพราะมีความรู้พื้นฐานและมีความสนใจในวิชาชีพที่เลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Factors affecting on selecting vocational Education program of Mathayomsuksa 3 in Pathumtanee province.
Student	Miss Khaimook Saowachan
Student ID.	39064112
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2000
Thesis Advisor	Mrs.Ashara Suebsinsakulchai
Thesis Co-advisor	Dr.Pojana Wonutrakool

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate factors affecting on selecting vocational education program of Mathayousuksa 3 students in Pathumtanee province. The sample of this study consisted of 760 students from 33 schools in Pathumtanee who need to study on vocational education. The research instrument was the factors related to the occupational choices questionnaire. The questionnaires were classified as the method gathering data and analysis to find the frequency distribution, percentage and analyzed by SPSS/PC* program. (Statistical package for the social science personal)

The findings were as follows : The sample of this study consisted of 760 students who needed to study on vocational education about 677 students. There were more female than male. They were 367 female and 310 male. Most of students were mean 2.00-2.49 grade, and selected to study vocational education. Most of parents were elementary education.

Their fathers were hired labour and services, their mothers were housewife. Their monthly income was 4,001-5,500 baht. Most of students selected government vocational Training education school.

The results of study revealed more need for vocational education. The first they selected commerce especially accountancy and computer. The second was the industrial education especially they selected to study automotive and machinical. The third was the artistic handicraft, they need to study applied art and musical. The fourth

was social economics, students determine to study food and nutrition and general home economics. From this research, the agriculture was selected by students in the last.

About 8 factors affecting on selecting vocational education of Mathayomsuksa 3 students were medium illustration. They classified by the mostly to lastly. (Maximum to Minimum) The first was a factor of personality ability and in sight. They selected that subject to along with my sex. The second was a factor of income and make steady progress. They selected the subject which was easily to get a job. The third was a factor of campus. They selected that campus was conditions (Circumstances) to get study. The fourth was a factor of value of career and state business. The selected the subject want to be in market conditions. The fifth was a factor of own aptitude and interesting. The selected that subject was beneficial for their life. The sixth was a factor of goodwill. They selected that subject was generally recognized of social. The seventh was a factor of person in surrounding and community. They were selected by themselves.

The eighth was a factor of parent's occupation and income. They selected because of their parents intended them to choose that subject.

Another factors affected can be divided into 3 groups. They classified by the maximum frequency to minimum frequency. The first group was the reason of dividual. They selected the career because they were favorite and own aptitude. The second group was the reason of social economics and surrounding. They selected the career because they can be easily get a job and it was generally recognize of social. The third group was the reason of understanding in each career. The selected the career because they had background of knowledge (Foundation) and interests.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยมีความภูมิใจที่ได้มาเป็นศิษย์และศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีคณาจารย์ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความเมตตาคอยให้ความรู้ ความอบอุ่น รวมทั้งบรรยากาศอันรื่นรมย์ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อัศจรรย์ สืบสินธุ์สกุลไชย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.พจนา ว่องตระกูล ผู้อำนวยการกองโรงเรียน สามีญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมที่เสียสละเวลา ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผศ.ดร.ผจัญ ชันระชวณะ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ดร.อารมณ จินดาพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน นายประยูร หลิมวานิชย์ ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 1 งานศึกษาคุณภาพการศึกษาเอกชน

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนวของโรงเรียนทั้ง 33 แห่งที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

บุญกุศลใดที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนजनเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ไข่มุก เสาวจันทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.5 ขอบเขตพื้นที่.....	9
1.6 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ความหมายและความสำคัญของอาชีวศึกษา.....	12
2.2 ความหมายและความสำคัญของการเลือกอาชีพ.....	15
2.3 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ.....	17
2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	19
2.4.1 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของ Maslow.....	21
2.4.2 ทฤษฎีสององค์ประกอบของ Merzberg.....	22
2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ.....	23
2.5.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของ Williamson.....	23
2.5.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John O Crites.....	24
2.5.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock.....	26
2.5.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ J.L Holland.....	28
2.5.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Anne Roe.....	30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
3.1.1 ประชากร.....	53
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	56
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.2.1 การสร้างเครื่องมือ.....	60
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	61
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย.....	64
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแทนสอบถาม.....	65
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	75
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ.....	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	81
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	81
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	82
5.5 อภิปรายผลการวิจัย.....	87
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	109

เอกสารประวัติผู้เขียนที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 สถิติจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี.....	8
1.2 สถิติจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 โรงเรียนในจังหวัดปทุม.....	8
3.1 แสดงจำนวนโรงเรียนและจำนวนนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด ปทุมธานีของแต่ละสังกัด.....	53
3.2 แสดงจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี.....	56
3.3 แสดงจำนวนขนาดกลุ่มประชากรตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานีโดยการใช้ตาราง R.V. Krejcie and R.W.Morgan.....	58
3.4 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี โดยการเขียนบัญญัติไตรยางค์.....	58
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละของข้อมูลทั่วไป.....	65
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และความสนใจ.....	71
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถ.....	72
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านอาชีพ และรายได้ของบิดามารดา.....	73
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านสถานศึกษา.....	74
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน.....	75
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง.....	76
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน.....	77
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านรายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ.....	78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีพศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมแต่ละด้าน.....	79
---	----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสติปัญญา ปัจจุบันโลกเป็นสังคมยุคโลกาภิวัตน์ การพัฒนาการศึกษาได้เปลี่ยนแนวคิดจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทุกด้านในการพัฒนาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) กำหนดให้ "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หมายถึง การมุ่งเน้นให้ทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองจนเต็มศักยภาพ มีไข่มุ่งพัฒนาคนเพียงเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงให้สถานศึกษาในสังกัดเปิดกว้างทางการศึกษา โดยกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ไปยังชุมชนให้ประชาชนและองค์กรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539: 79)

จากผลการสำรวจความคิดเห็นทางการปฏิรูปการเมือง (ไอ เอฟ ดี โพลล์) ของสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (ไอ เอฟ ดี) พบว่าประชาชนทั่วประเทศให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 47.6 แทนที่จะเป็นการอยู่ดีกินดี หรือมีงานทำ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของคนในชนบทและในเมือง ต่างก็มีความปรารถนาให้บุตรหลานของตนมีโอกาสทางการศึกษาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. 2539 : 27)

ในยุคโลกาภิวัตน์ ในการจัดระบบการศึกษาและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาได้เปิดโอกาสให้บุคคลศึกษาเรียนรู้ได้ตามความสนใจและความพร้อมอย่างต่อเนื่องในลักษณะ "การศึกษาตลอดชีวิต" มีทั้งการศึกษาในระบบ และนอกระบบ ควรที่จะประสานสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการเชื่อมโยงความรู้ในระดับการศึกษาต่าง ๆ ระหว่างความรู้ที่เป็นวิทยการสากล กับความรู้พื้นบ้าน เพื่อเสริมสร้างปัญญา คุณธรรม จริยธรรมกับความรู้เพื่อประกอบอาชีพ ในการกระจายอำนาจทางการศึกษา เปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลายสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่นและอาชีพของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล สำหรับภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือ และเอกสารทางการศึกษาให้มากขึ้น (รุ่งโรจน์ ตรงสกุล. 2538 : 24-26)

ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนี้ จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2539-2550) มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้น โดยผ่านการศึกษา แต่ละคนมี

ความสามารถ และคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ คือ เป็นผู้มีความสุขภาพพลาณามัยดีทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการคิด เป็นผู้ใฝ่รู้ และสามารถแสวงหาความรู้ เป็นผู้ที่มีความสามารถในทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ อดทนร่วมมือกับผู้อื่นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ อยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย และความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 1)

การที่บุคคลจะมีความรู้ความสามารถในทางวิชาการและวิชาชีพนั้น บุคคลนั้นจะต้องตัดสินใจในการเลือกอาชีพนั้น ๆ อย่างรอบคอบ โดยต้องรู้จักตนเองว่ามีความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถเหมาะสมหรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งนี้ต้องรู้จักโลกของงาน ลักษณะของงาน และตลาดแรงงานอีกด้วย

สำหรับการอาชีวศึกษาเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สามารถออกไปประกอบอาชีพใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีความมั่นคงในอาชีพ ภายใต้คุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม สำหรับการศึกษาด้านอาชีพ มีการจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิคให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระโดยการจัดการศึกษาฝึกอบรมใน 5 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 7-8)

นอกจากนี้ วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน(2539 : 53-54) จัดการอาชีวศึกษาของประเทศไทย ไว้ว่า เป็นการทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ภาคทฤษฎี และทักษะอื่นที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง และงานอาชีพต่อไป การอาชีวศึกษาจะจัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อ

1. จัดตามสภาพเป็นจริงในสถานประกอบการหรือจัดสถานศึกษาให้ใกล้เคียงสถานประกอบการ
2. ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการเข้ามาช่วยฝึกปฏิบัติ เพราะลงทุนแพงโดยจัด On the job training หรือระบบทวิภาคี
3. จัดในรูปแบบหลากหลาย และฝึกทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง (Specific Skills) โดยเน้นให้ฝึกทักษะพื้นฐาน (General Skills) ทักษะวิชาชีพ (Technical skill)
4. อาศัยกลไกตลาดเป็นตัวกำหนดการผลิตในอนาคต (เพราะการคาดคะเนจำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาให้พอกับความต้องการภาคเศรษฐกิจไม่อาจทำได้)
5. จัดฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมให้กับกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มผู้จบประถม กลุ่มผู้จบมัธยมต้นในหลักสูตรเตรียมเข้าสู่การอาชีพ

นโยบายแนวทางจัดอาชีวศึกษาในประเทศไทย ในแผนพัฒนาอาชีวศึกษาฉบับที่ 8 (2540-2544) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. มีการกำหนดนโยบาย และแผนอาชีวศึกษาที่เป็นเอกภาพ มีการประสานระหว่าง ภาครัฐกับเอกชน ฝ่ายผลิตกับฝ่ายใช้ มีคณะกรรมการอาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพแห่งชาติ สำหรับสถานศึกษาให้จัดตั้งคณะกรรมการด้านการเงินและกรรมการพัฒนาหลักสูตร

2. จัดระบบฝึกงานในโรงงานสถานประกอบการทุกหลักสูตร และให้ชัดเจน

3. สนับสนุนเอกชนจัดตั้งสถานศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน

4. ปรับปรุงหลักสูตรให้หลากหลาย ทันสมัย ทันเทคโนโลยี

5. จัดระบบถ่ายโอนระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน

6. จัดศูนย์ฝึกวิชาชีพให้กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ

7. หามาตรการจูงใจผู้มีประสบการณ์วิชาชีพ ช่างผู้ชำนาญการเข้ามาเป็นอาจารย์

อาจารย์พิเศษ

8. พัฒนาคุณภาพการผลิตครูอาชีวศึกษา โดยเฉพาะครูในสาขาขาดแคลน

รูปแบบอาชีวศึกษาที่จัดอยู่ประเทศไทยมี 3 รูปแบบ

1. การจัดเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพสอดแทรกในหลักสูตรประถมศึกษา

(กพอ.) และมัธยมศึกษาในโรงเรียนสามัญ

2. จัดในระบบโรงเรียนเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลาง

- หลักสูตร ปวช. วิชาชีพเทียบเท่า

- ปวส. วิชาชีพเทียบเท่า

- ปวท.

3. จัดนอกระบบโรงเรียน สอนและฝึกวิชาชีพเฉพาะด้านระยะสั้นมีหลักสูตรทั้งภาค

ปกติและภาคค่ำ

สาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการเลือกเป็นอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี เพราะปี พ.ศ. 2536 มีการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นจึงมีโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ในจังหวัดปทุมธานีเกิดขึ้นจำนวน 29 โรงเรียน (สปช. 2541: 38-44) จำนวนนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 23 โรงเรียน (กศ. 2541 : 1-3) สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจำนวน 6 โรงเรียน (สช. 2541 : 5) รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 7,348 คน นอกจากนี้ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างรวดเร็ว มีการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากในปี พ.ศ. 2541 มีโรงงานอุตสาหกรรมถึง 1,670 โรง (สถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี. 2541 : 365) ด้วยสาเหตุดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี จากปัจจัยอะไรที่ก่อให้เกิดความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งผลของการวิจัยจะทำให้ผู้บริหารการศึกษานำมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา วางแผนจัดการศึกษา และตลาดแรงงาน นอกจากนี้หน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

1.3 ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพของ John O Crites (Crites's Theory) ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบของ Williamson (Williamson's Theory) ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Super (Super's Theory of Vocational Development) และทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation theory)

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John O Crites (อ้างอิงมาจากชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 7) กล่าวว่าบุคคลนิยมเลือกอาชีพที่เป็นสาขาอาชีพ อาชีพที่ให้เลือกมีอย่างน้อย 2 อย่าง และต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เลือก การเลือกอาชีพ หมายถึง บุคคลแสดงความตั้งใจประกอบอาชีพนั้น และเป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่ละคนจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน และการตัดสินใจตามความชอบ ความปรารถนา ความมุ่งหวัง ความสนใจในอาชีพนั้น การเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variable) ได้แก่ วัฒนธรรม ระดับชั้นทางสังคม เชื้อชาติ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ชุมชน เพื่อน จรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ครอบครัว อาชีพของบิดา มารดา โรงเรียน กับตัวแปรตอบสนอง (Respons Variable) ได้แก่ ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมอง ความสนใจ บุคลิกภาพ ทักษะ ค่านิยม และเป้าหมายชีวิต

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพดังกล่าว ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น ความสามารถทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ ความถนัด ค่านิยม ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง และการที่นักเรียนเลือกเรียนสาขาอาชีพในวิชาชีพใด หมายถึง เขาต้องการจะประกอบอาชีพนั้น

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของ Williamson

แนวคิดทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ ของ Williamson (อ้างอิงมาจาก

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535 : 19) กล่าวว่า อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ใช้ความคิดในกาพิริชพิเคราะห์อย่างดี ซึ่งทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ ที่กล่าวว่าแต่ละบุคคลประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถของแต่ละบุคคลนั้น แต่ละบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่จะให้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Super

แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Donald E. Super (1973 : 131-168) กล่าวว่า บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกอาชีพการงานขึ้นอยู่กับความมากน้อยของการพัฒนาการของแต่ละบุคคล หรืออาจกล่าวได้ว่าการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งอาชีพแต่ละประเภทต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ ลักษณะบุคลิกภาพที่ต่างกันไป นอกจากนี้สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ระดับการศึกษาของบิดามารดา ความสามารถทางสติปัญญา และลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล โอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ และค่านิยมของแต่ละบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation theory)

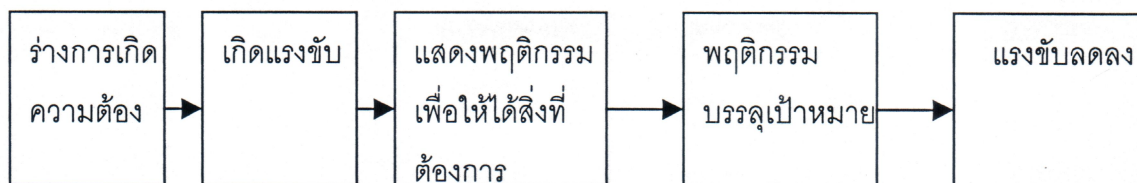
โยธิน ศันสนยุทธ (2535 : 41) ได้ให้ความหมายของการจูงใจไว้ว่า "การจูงใจ" หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่เกิดขึ้น ภายในอินทรีย์ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการกระทำ และเป็นการกระทำที่มีเป้าประสงค์

การจูงใจ (Motivation) หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะกระทำเพื่อบรรลุเป้าประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับทิศทาง ขนาดและความมุ่งหน้าไม่ลดละของการกระทำ

บุญมัน ธนาศุภวัฒน์ (2537 : 122-133) ให้ความหมายของการจูงใจไว้ว่า "การจูงใจ หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่เป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ การจูงใจมีลักษณะเป็นแรงกระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดพฤติกรรมและเป็นการกำหนดทิศทางของพฤติกรรม เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ"

ละมัยภรณ์ เพียงไทยสง (2537 : 30-21) กล่าวว่า การจูงใจเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั่วรอบที่มนุษย์ยังมีความต้องการ ซึ่งความต้องการทำให้สภาวะของร่างกายเกิดความไม่สมดุลจะมีแรงขับ (Drives) ที่จะกำหนดทิศทางเพื่อแสดงพฤติกรรมและการกระทำไปสู่เป้าหมายที่จะตอบสนองต่อความต้องการนั้น ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง แรงขับก็จะลดลงและเกิด

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย
 ไม่ว่ากล่าวถึงผู้ใดที่คัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

Scidenberg (1976 : 51-55) ได้กล่าวถึงความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง ความต้องการภายในบุคคลทางด้านชีววิทยาซึ่งแสดงออกมาโดยทางพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา เพื่อให้มนุษย์มีความอยู่รอดได้เมื่อมนุษย์มีการเรียนรู้จากสังคม จะมีความต้องการในสิ่งอื่น ๆ อีก เช่น ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นต้น

ประเภทของแรงจูงใจ

อาร์ พันธ์มณี (2534 : 181) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจออกตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรมได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นภาวะที่บุคคลต้องการที่กระทำหรือเรียนรู้บางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้ อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความก้าวหน้า เกียรติยศ เงินเดือน ปริญญาบัตร คำชมเชยกย่อง การแข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมายนั้น

Hilgard (1962 : 321-322) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motive) เป็นแรงจูงใจที่เนื่องจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายหลังจากแรงจูงใจทางชีววิทยา ซึ่งเกิดโดยการเรียนรู้จากสังคม เช่น การได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียงจากบุคคลในสังคม และการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในงาน ยกย่องชมเชย ค่านิยม สถาบัน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ

แรงจูงใจดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามนุษย์มีความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย และสังคม ดังนั้นในการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษา และเลือกอาชีพตามความต้องการของแต่ละบุคคลนั้นจะมีปัจจัยด้านชื่อเสียง เกียรติยศ ค่านิยม โอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ สถาบัน รวมถึงบุคคลต่าง ๆ

จากทฤษฎีต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวความคิด ดังนี้
สรุปกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. ความถนัดและความสนใจ
2. บุคลิกภาพ สถิติปัญญาความสามารถ
3. อาชีพและรายได้ของบิดามารดา
4. สถานศึกษา
5. บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง ชุมชน
6. เกียรติยศชื่อเสียง
7. ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน
8. รายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 ด้าน ได้แก่

1. ความถนัดและความสนใจ
2. บุคลิกภาพ สถิติปัญญาความสามารถ
3. อาชีพและรายได้ของบิดามารดา
4. สถานศึกษา
5. บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง ชุมชน
6. เกียรติยศชื่อเสียง
7. ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน
8. รายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.

1. ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี 58 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 7,553 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1.1 สถิติจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

สังกัดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1. สังกัดกรมสามัญศึกษา	23	6,118
2. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ	29	1,175
3. ภายใต้กำกับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	6	260
รวมทั้งสิ้น	58	7,553

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2541 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 58 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 7,553 คน โดยจับสลากสุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในแต่ละสังกัด โดยใช้โรงเรียนในสังกัด สังกัดละ 50 % ได้จำนวนโรงเรียนที่สังกัดในแต่ละสังกัด รวมทั้งสิ้น 33 โรงเรียน

สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 12 โรงเรียน สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 15 โรงเรียน ในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 6 โรงเรียน รวมเป็น 33 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 5,520 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 760 คน จากการเทียบกับตาราง R.V . Krejcie and R.W. Morgan (1970 : 608) ของจำนวนนักเรียนที่สุ่มแล้วในแต่ละสังกัด

ตารางที่ 1.2 แสดงสถิติจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 สังกัด จำนวน 33 โรงเรียน

สังกัดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1. สังกัดกรมสามัญศึกษา	12	4,571
2. สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	15	689
3. ในกำกับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	6	260
รวม 3 สังกัด	33	5,520

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ เอกชน อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 8 ด้าน คือ

1. ด้านความถนัด และความสนใจ
2. ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถ
3. ด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา
4. ด้านสถานศึกษา
5. ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง ชุมชน
6. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง
7. ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน
8. ด้านรายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

1.5 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตโดยใช้ประชากรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ในจังหวัดปทุมธานี ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 58 โรงเรียนที่มีความต้องการเรียนต่อสายอาชีวศึกษาเท่านั้นที่ตอบแบบสอบถาม

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 8 ด้าน ได้แก่

1.1 ความถนัด ความสนใจ หมายถึง ความสามารถพิเศษเฉพาะของบุคคลที่กระทำต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ดีเป็นพิเศษ โดยที่บุคคลมีจิตใจจดจ่อต่อสิ่งนั้น และมีความโน้มเอียงในการที่จะเลือกหรือทำสิ่งนั้น ที่ชอบมากกว่าสิ่งอื่น ๆ

1.2 บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ทั้งทางกาย วาจา อุปนิสัย รวมทั้งความสามารถทางเชาว์ปัญญาในการเรียนรู้ต่อสิ่งนั้นๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม

1.3 อาชีพและรายได้ของบิดามารดา หมายถึง บิดามารดามีอาชีพรับราชการ ทำธุรกิจส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้าง และอื่น ๆ ซึ่งจะเป็รายได้ประจำทุกเดือนรวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในแต่ละเดือน ของบิดามารดา มีมากน้อยเพียงใด

1.4 **สถานศึกษา** หมายถึง สถาบันที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาชีพตามที่กระทรวงศึกษากำหนด

1.5 **บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน** หมายถึง บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ครูแนะแนว เพื่อสนิท ญาติ รวมทั้งกลุ่มคน สถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียน

1.6 **เกียรติยศ ชื่อเสียง** หมายถึง การได้รับการยอมรับ และการยกย่องจากบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ชุมชน สถานประกอบการ และสถานศึกษา

1.7 **ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน** หมายถึง คุณลักษณะของอาชีพ ที่ตนชอบและพอใจ รวมทั้งภาวะขาดแคลนแรงงานในสาขาวิชาชีพที่หน่วยงานองค์กรธุรกิจมีความต้องการในขณะนั้น

1.8 **รายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ** หมายถึง การได้รับเงินเดือน เป็นค่าตอบแทนที่สูงรวมทั้งความมั่นคงในสวัสดิภาพของงานและโอกาสก้าวหน้าในการเลื่อนเงินเดือนและตำแหน่ง

2. **นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541** หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานีที่สังกัดกรมสามัญ โรงเรียนขยายโอกาสที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนในกำกับสำนักงานการศึกษาเอกชนที่เลือกเรียนสายอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้เสนอทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของอาชีวศึกษา
- 2.2 ความหมายและความสำคัญของการเลือกอาชีพ
- 2.3 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ
- 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
  - 2.4.1 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของ Maslow
  - 2.4.2 ทฤษฎีสององค์ประกอบของ Herzberg
- 2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ
  - 2.5.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของ Williamson
  - 2.5.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John O Crites
  - 2.5.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock
  - 2.5.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ J.L. Holland
  - 2.5.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Anne Roe
- 2.6 ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพ
  - 2.6.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Ginzberg
  - 2.6.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Super
  - 2.6.3 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Davis V. Tiedman and Rogert P,O, Hara
- 2.7 ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาและเลือกอาชีพของนักเรียน
  - 2.7.1 ความถนัดและความสนใจ
  - 2.7.2 บุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถ
  - 2.7.3 อาชีพ และรายได้ของบิดา มารดา
  - 2.7.4 สถานศึกษา
  - 2.7.5 บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
  - 2.7.6 เกียรติยศ ชื่อเสียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ขอสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.7 ค่านิยม ในอาชีพ และตลาดแรงงาน

2.7.8 รายได้ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ

2.1 ความหมายและความสำคัญของอาชีวศึกษา

Carter V. Good (อ้างในชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 18) ได้ให้ความหมายอาชีวศึกษาว่าเป็นโครงการการศึกษาในระดับต่ำกว่าวิทยาลัย จัดขึ้นด้วยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเฉพาะหรือให้คนงาน ลูกจ้าง ของหน่วยงานได้เข้ารับการฝึกเพิ่มพูนความรู้ด้านการค้า การอุตสาหกรรม ด้านสุขศึกษา เกษตรกรรม ธุรกิจศึกษา และคนเศรษฐศาสตร์ ภายใต้การควบคุมดูแล หรือข้อผูกพันกับรัฐ หรือตัวแทนการศึกษาท้องถิ่น

Harris (อ้างในเมธี ปิลันธนานนท์. 2533 : 47) ได้ให้ความหมาย อาชีวศึกษาว่า เป็นการศึกษาศึกษาเพื่อการงานทุกชนิด ซึ่งบุคคลถูกใจในงานนั้น และเป็นความต้องการของสังคม การอาชีวศึกษาพิเศษเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาทั่วไป ที่จัดเพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความเข้าใจ เจตคติ อุปนิสัยที่ดีในการทำงาน และความซื่อสัตย์อันเป็นความต้องการจำเป็นที่คนทำงานอาชีพต้องมี เพื่อจะได้เจริญก้าวหน้า และสร้างผลผลิตได้ดี เพื่อได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือประกอบอาชีพของตนแล้ว

ดังนั้น การอาชีวศึกษา เป็นการสร้างความพร้อม และความสมบูรณ์เพื่องานอาชีพ ซึ่งเมื่อตำแหน่งว่างลง หน่วยงานในสังคมนั้น ๆ ก็จะมีความต้องการกำลังคน และบุคคลที่จะได้รับการบรรจุทำงานก็จะถือว่าบุคคลมีประโยชน์เท่า ๆ กับผลผลิตที่ต้องการเช่นกัน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นบุคคลผู้เป็นกำลังงานนั้น จะต้องได้รับความสุข ความพอใจถูกใจในการทำงานที่ได้รับการบรรจุในตำแหน่งงานด้วย การอาชีวศึกษา จึงเป็นไปเพื่อการฝึกการสอนนั้นมักไปในด้านเกษตรกรรม การพาณิชยกรรม การอุตสาหกรรม คหกรรม ธุรกิจ เป็นต้น

แต่ในความเป็นจริงแล้ว น่าจะครอบคลุมถึงการเรียนการสอน และการฝึกฝนอะไรก็ได้ที่ไปหากินได้ ก็น่าจะเป็นอาชีวศึกษา.

วิเวก ปางพุดมิพวงค์ (2535 : 17) กล่าวถึงการอาชีวศึกษาว่า เป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษ การฝึกอบรม กำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และสังคม จะเห็นว่า การอาชีวศึกษา หมายถึงการศึกษวิชาชีพ ที่เป็นความรู้สำหรับประกอบอาชีพซึ่งตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ระบุว่ามุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กัน ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม

เมธี ปิลันธนานนท์ (2533 : 48) ได้สรุปความหมายของอาชีวศึกษาว่า "อาชีวศึกษา (Vocational Education) คือการศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากร ด้านฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญา

สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ ช่าง และงานต่าง ๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการ สำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ” จากความหมายดังกล่าว เมธี ปิลันธนาพันธ์ (2533 : 132-133) ได้ให้หลักการอาชีวศึกษาไว้ 21 ประการ ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษามุ่งทำงาน และสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของนักเรียน
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จ สามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
5. แต่ละบุคคลมีสิทธิที่จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
6. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคล ได้รับการฝึก เพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคลตั้งเป้าหมายไว้
7. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนได้รับการฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อม การทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง
8. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือใช้ขั้นตอน การทำงานเครื่องมือ และเครื่องจักร เช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั่น
9. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อได้จัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้ใช้ความสนใจ นิสัยความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่
10. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพของแต่ละอาชีพ ช่างหรืองาน ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการ และได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
11. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้าน หลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการกระทำและ

การคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งทักษะที่จำเป็นในการ
 หางานทำ

12. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมี
 ประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานและ
 กระบวนการ การทำงานของสิ่งที่ตนชอบ

13. สำหรับแต่ละอาชีพผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิต
 ชิ้นต่ำระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการ
 อาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นแล้ว ก็จะไม่มียุทธผลทั้งสำหรับ
 รายบุคคลและสำหรับสังคม

14. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงาน
 จริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือ ทำงานปลอม

15. แหล่งเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ
 มาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือจากประสบการณ์ ของผู้ชำนาญงานของ
 อาชีพนั้น

16. สำหรับแต่ละอาชีพ จะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของ
 อาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

17. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อ
 เมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการ และผู้ต้องการได้ประโยชน์
 มากที่สุด

18. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอน
 และความสัมพันธ์กับผู้เรียนจึงควรพิถีพิถัน พิจารณาคุณลักษณะพิเศษ
 ของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย

19. การบริหารอาชีวศึกษา จะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีการ
 จัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

20. ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้
 งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้ว จะไม่สามารถจัด
 การอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุน
 งบประมาณขั้นต่ำแล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

จะเป็นได้ว่า การอาชีวศึกษา เป็นการฝึกฝนและศึกษา เพื่ออาชีพนั้นคือ จัดให้มีสมรรถนะใน
 การเข้าสู่อาชีพ ก้าวหน้าในอาชีพและปฏิบัติงานให้ทันต่อกาลสมัย และสภาพที่เป็นจริง

สำหรับความสำคัญของอาชีพศึกษา (ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 19) กล่าวว่า การอาชีพศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง เป็นการให้อาชีพทุกรูปแบบแก่ประชาชน ทั้งที่อยู่ในวัยเรียนให้มีอาชีพออกไปทำมาหากินเป็นกำลังแรงงาน ซึ่งก่อคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติตามสภาพที่เศรษฐกิจหรือสังคมต้องการ

2.2 ความหมายและความสำคัญของการเลือกอาชีพ

ความหมายของการเลือกอาชีพ มีผู้ให้ความหมายของการเลือกอาชีพไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

Supper และ Overstreet (อ้างอิงมาจาก Super และ Overstreet. 1960) กล่าวว่าไว้ว่า ใน การเลือกอาชีพ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพ

Crites (1971 : 16) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แสดงถึงความตั้งใจของบุคคลนั้นที่ได้ตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น ๆ

อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 10) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น ผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างแท้จริง ได้แก่ บุคคลที่เลือกอาชีพโดยพิจารณาจากความเข้าใจในงาน โอกาสในการทำงานและโอกาสในการศึกษา รวมทั้งองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และค่านิยมของบุคคล

ชฎาวีณ์ สุวรรณรัตน์ (2537 : 9) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจในการที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ และค่านิยม

สำหรับความสำคัญของการเลือกอาชีพ เป็นเรื่องของการตัดสินใจ ที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งในชีวิต เพราะมีผลสะท้อนถึงความสุขของตน ครอบครัว ส่วนรวมและเกี่ยวข้องกับความเจริญของประเทศชาติ

สุดใจ เหล่าสุนทร (2505 : 1) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม เพราะจะต้องเลือกอาชีพเสียก่อนว่าตนต้องการจะประกอบอาชีพใด ส่วนจะเป็นอาชีพต่ำกว่าระดับชั้นมหาวิทยาลัย หรืออาชีพชั้นสูงในระดับมหาวิทยาลัยก็ตามจะต้องมีการตกลงใจเสียแต่เนิ่น ๆ เพื่อจะได้เรียนวิชาต่าง ๆ เป็นการเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้น และการตัดสินใจของนักเรียนนั้น ไม่ควรจะต้องตัดสินใจอย่างรวดเร็วหรือตามผู้อื่นเพราะจะทำให้เกิดผิดพลาดได้

วชิรญา บัวศรี (2519 : 13) กล่าวว่า ก่อนที่จะตัดสินใจว่าตนเหมาะสมกับงานประเภทใด นั้น ควรจะได้พิจารณาถึงปัจจัยสำคัญ ๆ เกี่ยวกับตัวเองคือ มีความสนใจในขอบทำอะไรเป็นพิเศษ มี

ความสามารถทางด้านใด ๆ แค่นั้น ทั้งทางด้านสติปัญญา สุขภาพร่างกาย มีค่านิยมในการทำงาน และดำรงชีวิตอย่างไร ส่วนความสำเร็จในการทำงานนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องหมั่นสำรวจ และพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการทำงานอยู่เสมอ

ส่วน คมเพชร ฉัตรศุภผล (2519 : 5) กล่าวว่า รากฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กตัดสินใจได้อย่างฉลาดนั้น คือ การเรียนรู้ข้อมูล รายละเอียดและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอาชีพอย่างลึกซึ้ง และที่สำคัญที่สุด ข้อมูลที่ได้จะต้องเที่ยงตรง ถูกต้อง และเป็นปัจจัยเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Hoppock (อ้างมาจากคมเพชร ฉัตรศุภผล. 2519 : 3-6) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตนเองให้มากที่สุดและดีที่สุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้การเลือกอาชีพ ควรจะคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย และจุดเด่นจุดด้อยของตนเองประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 4) กล่าวว่า การเลือกทางชีวิตและอาชีพที่เหมาะสมย่อมทำให้บุคคลมีความพึงพอใจ และเป็นสุขกับชีวิตการทำงานในอนาคตของเขา และเนื่องจากการที่จะเลือกอาชีพได้นั้นจะต้องมีความสามารถในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จะทำได้ในระยะเวลาอันสั้น และยังกล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความสนใจ สัมฤทธิ์ผลในการเรียน ครอบครัว สถานะเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 25) กล่าวว่าอาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์เพราะเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพ จะทำให้บุคคลเกิดความภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนมีค่า สามารถพึ่งตนเองได้และทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้

นอกจากนี้ ศุภวดี บุญญาวงศ์ (2528 : 20-22) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเปรียบเสมือนการเลือกคู่ครองบางคนได้รับความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งเหมือนกับผู้ที่ได้รับความสำเร็จในชีวิตครอบครัว มีความมั่นคงอยู่ดีมีสุข บางคนก็ล้มเหลวในอาชีพหรือไม่มีอาชีพ เพราะขาดความสามารถหรืออุปนิสัยไม่เอื้ออำนวย การเข้าสู่อาชีพก็เช่นกันกับการเข้าสู่ชีวิตครอบครัว กล่าวคือ เป็นการเลือกตามความพอใจของตนหรือผู้ใหญ่เลือกให้ มีอาชีพโดยเหตุการณ์นำไป มีอาชีพด้วยการศึกษาเล่าเรียน และมีอาชีพเพราะมีความใกล้ชิดกับอาชีพนั้น ๆ รวมทั้งกล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพโดยทั่ว ๆ ไป ดังต่อไปนี้

1. การเลือกอาชีพตามความรู้สึกชอบและสนใจ ย่อมจะได้รับความ

ความสำเร็จด้านอาชีพสูงกว่าการประกอบอาชีพโดยไม่ชอบ ไม่มี ความถนัด

2. การเลือกอาชีพโดยทดลองปฏิบัติมีโอกาสที่จะช่วยให้บุคคล

ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีขึ้น

3. การเลือกอาชีพตามวัยและวุฒิภาวะ บุคคลมีความสนใจในอาชีพต่างกันตามวัยและวุฒิภาวะ

4. การเลือกอาชีพตามกลุ่มอาชีพ บุคคลจะต้องสำรวจตนเองให้ชัดว่าตนจะออกงานในกลุ่มอาชีพของสิ่งแวดล้อมแบบใด แล้วจึงเลือกหรือสร้างงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในกลุ่มอาชีพนั้น ๆ ให้เกิดผลและมีความก้าวหน้าต่อไป

5. การเลือกอาชีพตามพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อม การตัดสินใจของบุคคลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมากอีกด้วย เช่น ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพนั้นมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะตัดสินใจได้ง่าย แต่ต้องศึกษาตนเองในด้านความต้องการ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และค่านิ่งถึงฐานะทางเศรษฐกิจ รวมทั้งจะต้องศึกษาความต้องการของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ศึกษาความต้องการของสังคมประเทศชาติ และสภาวะการมีงานทำ นอกจากนี้ ในกรณีที่ประสงค์จะศึกษาต่อ การเลือกสถาบันการศึกษาต่อ ควรเป็นที่สืบเนื่องมาจากที่ได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจมาแล้ว

2.3 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ

ความหมายของคำว่า "ความสนใจ" (Interest) ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "ความสนใจ" ไว้หลายท่าน เช่น Dewey ได้กล่าวถึงความสนใจว่า เป็นความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แนวความคิดใดความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

Strong (1974 : 12-15) กล่าวไว้ว่า ความสนใจจะแสดงออกมาเมื่อมีความนึกคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ชอบสิ่งนั้น เมื่อพร้อมที่จะตอบสนองของสิ่งนั้น ถ้าไม่ชอบก็ปรารถนาที่จะออกห่างจากสิ่งนั้น

Thorndike และ Hagen (1968 : 36) ได้อธิบายไว้ว่า ความสนใจเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่เขาพึงพอใจ โดยแสดงออกมาในรูปของความชอบ หรือไม่ชอบ ซึ่งจะเป็น

แนวโน้มในการค้นหา หรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในขณะที่ วัชร ทรัพย์มี (2539 : 23) ได้อธิบายว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกที่ชัดเจน อยากรู้ อยากเห็น อยากรจะทำในสิ่งที่ตนสนใจ ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะกระทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลและมีอิทธิพลต่อการที่บุคคลนั้น ๆ จะมีความบากบั่นในกาประกอบอาชีพนั้นมากน้อยเพียงใดด้วย

ความหมายของคำว่า “ความสนใจด้านอาชีพ”

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2538 : 12) ได้กล่าวถึงความสนใจด้านอาชีพว่า เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของบุคคลที่มีต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเลือกกระทำในอาชีพที่เขาชอบจนในที่สุดเขาก็จะบรรลุถึงจุดหมายของการประกอบอาชีพที่ตั้งไว้

ประยูร มัยโกคา (2539 : 14-16) ได้กล่าวถึงความสนใจด้านอาชีพว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล เกิดจากความสนใจด้านอาชีพของคนนั้น ๆ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะทำให้คนประเมินความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบอาชีพที่ตนเองเคยรับรู้ และมีประสบการณ์มาก่อน หากมีความชอบในอาชีพใดแล้ว บุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะแสดงความสนใจในอาชีพนั้น โดยการเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อการประกอบอาชีพนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการหาข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหรือการฝึกฝนตนเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้น ๆ ซึ่งมีผลถึงความสำเร็จ หรือบรรลุจุดหมายหลายในการประกอบอาชีพ ความสนใจในการเลือกประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น เราสามารถวัดออกมาได้ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

การวัดความสนใจ

ความสนใจเป็นแรงผลักดันให้คนเรา แสดงพฤติกรรมออกมาและถือได้ว่า เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ การวัดความสนใจจึงต้องวัดหรือประเมินจากพฤติกรรมที่คนนั้น ๆ แสดงออกมา Jager และ Floehlich ได้อธิบายถึงวิธีการวัดความสนใจไว้ดังนี้ คือ

1. โดยการสังเกตจากความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. พิจารณาจากความสนใจต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลแสดงออกมา
3. สังเกตจากกิจกรรมที่คนนั้น ๆ กระทำอยู่เป็นประจำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (Interest Inventor) วัดโดยตรง

ส่วน Super (1983 : 2) กล่าวไว้ว่า ความสนใจของคนเราสามารถศึกษาได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. ศึกษาจากคำพูด (Expressed Interests) ที่บุคคลพูดออกมา เป็นความสนใจที่แสดงออกทางภาษาซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความสนใจในกิจกรรมงานหรืออาชีพที่เกี่ยวกับภาษา
2. ศึกษาจากพฤติกรรมการแสดงออกทางกิริยาอาการ ซึ่งสามารถสังเกตได้ (Manifested Interests) สังเกตจากกิริยาอาการที่บุคคลแสดงออกมาและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

3. ศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากวิชาที่บุคคลนั้นสนใจ (Tested Interests) เป็นการประเมินความสนใจของบุคคลด้วยแบบทดสอบที่เป็นปรนัย ซึ่งเป็นการแสดงความสนใจภายใต้สถานการณ์ควบคุม

4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (Inventoried Interests) เป็นการประเมินความสนใจ โดยการตอบคำถามเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

สำหรับ Strong (1963 : 31) ได้อธิบายถึงวิธีการวัดหรือประเมินความสนใจไว้ว่า

1. ความสนใจของคนอาจแสดงออกมาโดยการใช้จ่ายพูด
2. เราอาจทราบความสนใจได้โดยการพิจารณาจากแนวโน้มโดยทั่วไปต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจัดรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ที่บุคคลแสดงออกมา
3. เราอาจพิจารณาความสนใจของบุคคลใด ๆ จากคะแนนรวมที่คน ๆ นั้นทำได้จากการทำแบบสำรวจความสนใจ

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของการจูงใจ

สุชา จันทรเอม (2533 ก : 101) กล่าวว่า การจูงใจ โดยทั่ว ๆ ไป หมายถึง

1. สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อบรรลุจุดหมายปลายทาง (Goal) ที่ตั้งไว้
  2. พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายปลายทาง
  3. พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรงขับ (Drive) ของแต่ละบุคคล มีแนวโน้มไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่ง และร่างกายอาจจะสมประสงค์ในความปรารถนาอันเกิดจากแรงขับนั้น ๆ ได้
- สรุขัย ไคว้ตระกูล (2533 : 164) ได้กล่าวถึงการจูงใจว่าประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ

1. แรงจูงใจ (Motive) เป็นแรงผลักดันจากภายในของบุคคลเอง ได้แก่ แรงขับ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการของเพศอีกส่วนหนึ่งของแรงจูงใจ ได้แก่ ความต้องการ (Need) เช่น ความอยากรู้ อยากรูเห็น ความสนใจ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจ (Incentive) หรืออาจเรียกว่า เครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าต่าง ๆ จากภายนอกที่เร้าหรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม และเป็นตัวกำหนดทิศทางพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเฉพาะที่ออกจากรายงานนี้ ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
"ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้"

กิติ ตย์คานนท์ (2533 : 120) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง พลังจิตที่อยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งทำหน้าที่เร้าให้แก่บุคคลนั้น กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา พลังจิตนี้เกิดจากการกระตุ้นหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ภายในร่างกายหรือนอกร่างกาย

ประเภทของแรงจูงใจ

อเนก กรีแสง (2526 : 36-40) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ เป็นต้น
2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในภายหลัง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ นักจิตวิทยาบางคนแบ่งความต้องการทางสังคมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการเข้าร่วมพวก เช่น ต้องการความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ต้องการยกย่องนับถือจากคนในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นรับเป็นสมาชิกพรรคพวก เป็นต้น ความต้องการทางสังคมอีกประการหนึ่งคือ ความต้องการที่เกี่ยวกับฐานะ ได้แก่ ความต้องการมีอำนาจ ความเด่น ความมีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นต้น
3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motives) แรงจูงใจประเภทนี้ หมายถึงแรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นในตัวตน ซึ่งจะแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน แรงจูงใจส่วนบุคคลมีรากฐานมาจากความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางสังคมประกอบกัน แต่ความรุนแรงจะมากน้อยต่างกัน เช่น ในเรื่องความต้องการการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น แรงจูงใจส่วนบุคคลที่สำคัญและเห็นได้ชัดคือ การติดยา หากไม่ได้เสพแล้วจะเกิดอาการผิดปกติกับร่างกาย สำหรับรายที่ติดยาอย่างรุนแรง อาจถึงการฆ่าตัวตาย หรือก่ออาชญากรรม และอีกประการหนึ่งคือ ระดับความมุ่งหวังหมายถึงขอบเขตของความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละคนจะตั้งระดับความมุ่งหวังไว้ไม่เหมือนกัน และจะเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

Morgan and King (1966 : 281) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น (Affiliation Needs) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นเหนือจากพ่อแม่ พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจและสบายใจ ในการที่จะอยู่ร่วมกันหรือทำงานเกี่ยวข้องกันเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ
2. ความต้องการฐานะ (Status Needs) ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมาก การแบ่งแยกระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจึงพยายามจะสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมหรือให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น อยากรู้ได้ตำแหน่ง (Rank) อยากรู้ได้เกียรติยศ และอำนาจ (Prestige and Power)

2.4.1 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ของแมสโลว์ (Maslow's Theory)

โดย (เมธี ปิลาณธนานนท์: 2533 : 136-142) กล่าวว่า มนุษย์ยังมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด และเมื่อความต้องการนั้นสมความต้องการแล้ว ก็ยังมีความต้องการต่อไปในลำดับต่อไปที่สูงขึ้น ดีขึ้น มากขึ้น หรือขึ้นไปอีก โดยความต้องการของมนุษย์นั้น จะมีความต้องการจากขั้นต่ำไปหาความต้องการขั้นสูงต่อไป แมสโลว์ แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้น คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการที่มาก่อนความต้องการอื่น ๆ ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ ความอบอุ่นทางร่างกาย ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย นอกจากอาหาร ที่อยู่อาศัย ปัจจัยสี่แล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการที่สูงขึ้นมาอีกคือ ความปลอดภัยทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย ขวัญกำลังใจ และสวัสดิการที่มั่นคงในการทำงาน รายได้ เงินเดือน เป็นต้น

3. ความต้องการความรัก และการเป็นเจ้าของ นอกจากความต้องการ 2 อันดับแรกแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้นไปอีก คือ การยอมรับในกลุ่ม ในครอบครัว ในผู้ร่วมงาน ความรักที่บุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคมพึงมีต่อกัน ให้ความนับถือต่อกัน ยกย่องชมเชยกัน และเชื่อถือไว้วางใจกัน แมสโลว์กล่าวว่า "ความรักเป็นรากฐานทำให้สุขภาพ และความเป็นอยู่ของมนุษย์ดี เป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ เปรียบเสมือนรถยนต์ที่จะขาดเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่นไม่ได้"

4. ความต้องการมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง เมื่อมนุษย์ได้รับความอิจฉาจาก ความต้องการความรัก และการยอมรับในสังคมแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้นไปอีก ซึ่งแมสโลว์ แยกความต้องการลำดับนี้ออกเป็น 2 ชนิด คือ

ก. ความนับถือในตนเอง หมายถึง ความต้องการในการแข่งขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเข้มแข็ง ความเก่ง ความก้าวหน้า ความเป็นอิสระภาพ ซึ่งบุคคลต้องการที่จะแสดงออกว่า เขาสามารถตอบโต้ความท้าทาย ความสามารถต่าง ๆ ในชีวิตได้

ข. ความนิยมยกย่องจากผู้อื่น หมายถึง บุคคลต้องการแสดงความสามารถ และประสบการณ์ของตนให้ประจักษ์และได้รับความนิยมนิยมจากผู้อื่น ซึ่งทำให้เขาได้รับเกียรติยศเป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับ ความสนใจ ความมีชื่อเสียงดี เป็นต้น ซึ่งการได้รับการมีชื่อเสียง การได้รับการยกย่อง จะต้องตั้งอยู่บนความนับถือจากบุคคลอื่น แต่มีขีดตั้งอยู่บนกิตติศัพท์เล่าลือ ตำแหน่งฐานะหรือกระเปาะบสพอพล และต้องเป็นผลของความพยายามที่หามาได้ด้วยตนเอง ในหน่วยงานของสถานศึกษาต่าง ๆ จึงจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียน แต่กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสนองความต้องการลำดับนี้จะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ความสนใจ ความถนัดของแต่ละบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ความสมหวัง และความสามารถทำการได้ด้วยตนเอง เมื่อมนุษย์ได้รับความพึงพอใจใจความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรัก การยอมรับในสังคม ความมีชื่อเสียง และได้รับการยกย่องแล้ว มนุษย์ก็จะเกิดความต้องการขั้นสูงสุดคือ ต้องการความสมหวัง แต่ละบุคคลจะสามารถเป็นได้ บุคคลที่ถึงความต้องการลำดับนี้ จะมีความต้องการที่จะใช้ความสามารถพิเศษ และศักยภาพในตัวของเขาแสดงหาประโยชน์ เพื่อที่จะปรับปรุงและพัฒนาตัวของเขาเองเพื่อให้ถึงจุดสุดยอด โดยใช้ความสามารถที่ซ่อนอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลจะอำนวยให้ แมสโลว์ได้กล่าวว่า "อะไรที่บุคคลสามารถเป็นไป เขาจะต้องการเป็นให้ได้ เพราะมันต้องเป็นจริงตามธรรมชาติของเขา" บุคคลจะสนองความต้องการลำดับนี้ของเขาด้วยการใช้ความสามารถในการทำหน้าที่หรือทำในสิ่งที่เขาสามารถทำได้ดีที่สุด และสิ่งนี้แหละที่ทำให้บุคคลแตกต่างกันที่เรียกว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference)

2.4.2 ทฤษฎีสององค์ประกอบของ Herzberg

Herzberg (1959 : 60-63) ได้ตั้งข้อสมมติว่าองค์ประกอบ 2 ประเภท ที่มีผลต่อการจูงใจในการทำงานคือ องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน หรือองค์ประกอบการจูงใจ ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองประเภทมีดังนี้ คือ

องค์ประกอบภายนอก ได้แก่

1. ค่าจ้างหรือเงินเดือน
2. เงื่อนไขของการทำงาน
3. ความมั่นคงของงาน
4. นโยบายและการบริหารของบริษัท
5. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้อยู่ใต้บังคับ

บัญชา

องค์ประกอบภายใน ได้แก่

1. การได้รับการยอมรับและยกย่อง
2. ความก้าวหน้าในงาน
3. ความรับผิดชอบ
4. สัมฤทธิ์ผลในการทำงาน หรือความสำเร็จของงาน
5. ลักษณะงานของตนเองที่รับผิดชอบท้าทายความสามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการอยู่กันอย่างมีสัมพันธไมตรีในสังคม ในองค์กรของการทำงานอย่างมีความสุข ต้องการความมีอำนาจ ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน เกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องชมเชย สวัสดิการ รายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ นอกจากนี้ มนุษย์มีความต้องการที่จะใช้ความสามารถพิเศษ และศักยภาพในตัวของเขาเองเพื่อพัฒนา ปรับปรุง ตัวของเขาเอง

2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

2.5.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ ของ Williamson. (อ้างอิงมาจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2539 : 66-67) เป็นผู้นำแนวคิดในการให้คำปรึกษา โดยเน้นลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ดังนั้นวิลเลียมสันจึงตั้งชื่อทฤษฎีการเลือกอาชีพของเขาว่า "ทฤษฎีวิเคราะห์และองค์ประกอบของบุคลิกภาพ" ซึ่งเขามีความเชื่อว่า "อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการพิเคราะห์เคราะห์อย่างดี" และทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ที่ กล่าวว่า แต่ละบุคคลประกอบด้วย ลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด เซอร์วิญญา ความสนใจ ความต้องการ และบุคลิกภาพ สำหรับการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น แต่ละบุคคลเลือกอาชีพโดยพิจารณาถึงลักษณะของอาชีพ ประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

สำหรับการเลือกอาชีพ ของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพนี้สอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของ พาร์สัน (วัชร ทรัพย์มี. ม.ป.ป. : 15-38) มีแนวความคิดหลักว่า "บุคคลเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบพิจารณาตนเอง" หลักการของทฤษฎีนี้คือ

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว
2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงานอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ
3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบ

นอกจากนี้ Williamson (อ้างใน เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535 : 19-20) กล่าวว่าบุคคลแต่ละคนจะประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สถิติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม

ความต้องการ บุคลิกภาพ และในการเลือกอาชีพแต่ละคนจะพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมกับพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ นอกจากนี้บุคคลยังแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ

โดยสรุป ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ เป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพที่มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บุคคลแต่ละคนที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถสังเกต วัด และจัดจำแนกได้
2. อาชีพแต่ละอาชีพ ต้องการผู้ประกอบอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป
3. การแนะแนวอาชีพ ควรเป็นกระบวนการที่จัดวางตัวบุคคลและงานให้เข้าคู่กันหรือสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม

ในปี ค.ศ. 1963 Katz (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2539 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Katz. 1963) ศึกษาและสรุปหลักการที่สำคัญของการเลือกอาชีพไว้ว่า บุคคลแต่ละคนจะเหมาะสมกับอาชีพเพียงหนึ่งหรือสองหรือสามประเภทเท่านั้น ไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษา และบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพนั้น ช่วยให้บุคคลนั้นได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเองตลอดทั้งประสบความสำเร็จในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น และถ้าบุคคลไม่ได้รับการช่วยเหลือแนะแนวบุคคลนั้นอาจจะสามารถเลือกอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมได้ แต่อาจจะเสียเวลามาก และมีโอกาสเลือกผิดพลาดได้

สรุปทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลนั้น เป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพที่ยึดถือหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพผสมผสานกันแล้วจึงตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.5.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Crites

Crites (อ้างในเพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535 : 22-25) ได้เสนอแนวความคิดว่า เมื่อเกิดการเลือกอาชีพนั้น

1. บุคคลจะต้องมีอาชีพที่จะเลือกสองอาชีพหรือมากกว่านั้น ถ้าบุคคลไม่มีทางเลือกการเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นไม่ได้

2. แรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพได้แก่ ความคาดหวังของสังคมที่ว่า "ทุกคนควร

ทำงาน"

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บุคคลจะต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เขาเลือก ถ้าเขาถูกจำกัดในการประกอบอาชีพ เขาจะไม่สามารถเลือกอาชีพได้

นอกจากนี้ Crites ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานในการตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพจากงานวิจัยต่าง ๆ ของเขาไว้ดังต่อไปนี้

การเลือกอาชีพ หมายถึง อาชีพซึ่งบุคคลกล่าวว่า เขาจะเลือกประกอบอาชีพนั้น และการเลือกอาชีพในทางปฏิบัติ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น เป็นการตัดสินใจเลือกของบุคคล

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของ Crites ประกอบด้วย

1. การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด และแสดงให้เห็นว่าบุคคลคิดว่า เขาจะประกอบอาชีพอะไร
2. ความชอบในอาชีพ ได้แก่ การมีบุคคลมีความประสงค์หรืออยากจะประกอบอาชีพนั้น ๆ ถ้าเงื่อนไขในสภาพความเป็นจริงเปิดโอกาสให้
3. ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพอะไร
4. ความสนใจในอาชีพ มีความคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพ แต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกและ/หรือประกอบอาชีพนั้น ๆ

สรุปแนวความคิดทั้ง 4 ประการนี้จะมีอิสระต่อกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ส่วนลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพที่ Crites กล่าวไว้มีดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ มิใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่ละบุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกันไป
2. การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น
  - ก) ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variables) ได้แก่
    - (1) วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มีต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังไปเกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย
    - (2) ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เชื้อชาติ
    - (3) เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

- (4) พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ จะพบว่าการเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองมีความแตกต่างกันมาก
- (5) ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
- (6) ครอบครัว อาชีพของบิดามารดา และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้
- (7) โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ ในการศึกษากับการเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

ข) ตัวแปรสนอง (Response Variables) ได้แก่

- (1) ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมอง ได้เพียงแจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพด้วย
- (2) ความสนใจ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และความสนใจ วัดได้จากแบบสำรวจความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ และการเลือกอาชีพของเพศหญิง จะมีความสัมพันธ์สูงกว่าของเพศชาย
- (3) บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่าอัตมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาทางการอาชีพที่กล่าวถึงการเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งสองนี้ นอกจากนี้ก็ยังมีวิจัยบางอย่างได้ศึกษาการประเมินตนเอง ประโยชน์ในการเสี่ยง ค่านิยม และเป้าหมายชีวิต ว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนเท่ากับอัตมโนทัศน์หรืออัตมโนคติ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพดังกล่าวข้างต้น ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลเช่น ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ สถิติปัญญา สถานศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดา ชุมชน เพื่อน

2.5.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock

Hoppock (อ้างอิงมาจากปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 101-102) สามารถ

แยกเป็นข้อย่อย ๆ ได้ดังนี้

- 1.1 คนเราเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการ เป็นความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์ เป็นตัวกำหนดให้เขาเลือกอาชีพ ที่จะสนองความต้องการของเขาได้
- 1.2 อาชีพที่เราเลือก มักจะเป็นอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการที่สูงสุดของเราได้
- 1.3 ความต้องการที่เกิดขึ้นนี้ชัดเจนแน่นอน ในบุคคลบางคน แต่สำหรับบางคนก็อาจคลุมเครือ แต่ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม มักจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเราทั้งสิ้น
- 1.4 พัฒนาการทางอาชีพ เริ่มจากจุดที่บุคคลตระหนักว่า มีอาชีพบางชนิดที่ทำให้เขาได้รับความพึงพอใจ และสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้
- 1.5 สิ่งที่จะเป็นเครื่องแสดงว่า เรามีพัฒนาทางการเลือกอาชีพมากขึ้นหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าเราเข้าใจการเลือกอาชีพของเราได้ดีเพียงไร สนองตอบความต้องการของตนเองเพียงใด
- 1.6 การเข้าใจตนเองทำให้เรารู้ถึงสิ่งที่เราต้องการ และรู้ว่าเรามีอะไร จะไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ต้องการนั้น
- 1.7 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่มีส่วนสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เราได้ประจักษ์แต่ตนเองว่า อาชีพนั้น ๆ สนองตอบความต้องการของเราหรือไม่ เราจะได้อะไรจากการประกอบอาชีพนั้น และเราจะต้องให้อะไรจากอาชีพนั้น ๆ บ้าง
- 1.8 ความพึงพอใจ ในงานอาชีพเกิดจากการได้ประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการของเขา
- 1.9 ความพึงพอใจ จากการทำงาน มิได้หมายถึงเฉพาะสิ่งที่บุคคลได้รับในปัจจุบันเท่านั้น อาจเป็นสิ่งที่เขาคาดหวังว่างานจะมีอนาคตที่สดใสใน กลางวันง่าย ๆ คือ งานเป็นบันไดไปสู่ตำแหน่ง หรืองานใหม่ในอนาคตที่ดีกว่าก็เป็นไปได้
- 1.10 คนเราเมื่อเลือกอาชีพแล้วเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ถ้าเขารู้สึกว่าการเปลี่ยนจะทำให้เขาได้รับการตอบสนองที่ดีกว่างานเก่า

จะเห็นว่าแนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอคนี้สรุปได้ว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่

สามารถตอบสนองความต้องการสูงสุดของเขาได้ และความพึงพอใจจากการทำงาน เป็นสิ่งที่บุคคล

เอกส ารน เป็น เอกส ารท สง ว น เ ว ส าร ห ร บ ก าร เ ร ง เ น พ อ ก ร ส ก ย เ ท น เ น น เ ม อ น ุ ช เ ท เ ท น เ น เ ม เ ร ช ม ะ เ ร ง เ น ท าน ก าร ค ้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คาดหวัง งานเป็นบันไดแห่งความก้าวหน้าในอาชีพ และตำแหน่ง รวมทั้งรายได้และความมั่นคงทางอาชีพด้วย

2.5.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland

Holland (อ้างอิงมาจากปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 102-104) แบ่งเป็นหลัก

ใหญ่ 4 หลักคือ

1. มนุษย์ใช้อาชีพเป็นการแสดงออกทางบุคลิกภาพของเขา
2. เราทุกคนต่างก็มีความคิดบางอย่าง เกี่ยวกับอาชีพแทนทุกอาชีพ
3. บุคคลที่เลือกประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน ย่อมมีลักษณะทางบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน
4. บุคคลที่เลือกอาชีพได้ตรงลักษณะทางบุคลิกภาพของเขา มักจะมีความถึงพอใจในงานอาชีพนั้น ๆ ยิ่งถ้าความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมทางงานอาชีพมากเท่าใด เขาก็ยิ่งมีความสุขในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น

Holland ได้กำหนดการแบ่งบุคคลออกเป็น 6 กลุ่ม ซึ่งแตกต่างทางบุคลิกภาพและแบ่งสิ่งแวดล้อมในการทำงานเป็น 6 ชนิด ที่คล้ายคลึงกับกลุ่มบุคลิกภาพทั้ง 6 กลุ่มคือ

1. บุคลิกภาพของบุคคลประเภท Realistic เป็นบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถทางด้านเครื่องยนต์กลไก และความสามารถทางกีฬาบุคคลกลุ่มนี้สนใจกับงาน สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุมีรูปร่างจับต้องได้ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เช่น เครื่องมือเครื่องจักรสิ่งแวดล้อมในการทำงานของบุคคลประเภทนี้ ได้แก่งานที่ต้องการทักษะทางการใช้เครื่องจักรกลการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น กลุ่มวิชาชีพ วิศวกร เกษตร ป่าไม้ ประมงรวมทั้งนักเดินเรือ และช่างตัดเสื้อ

2. บุคลิกภาพของบุคคลประเภท Investigation มักรับรู้ตนเองเป็นนักวิชาการ เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีความสนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต วิเคราะห์ ใช้ความคิดอ่านที่มีเหตุผล สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่งานด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต การใช้ความคิดและที่เป็นนามธรรม อาชีพของบุคคลในกลุ่มนี้ ได้แก่ อาชีพทางวิชาการทุกแขนง เช่น แพทย์ นักวิทยาศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพของบุคคลประเภท Social น่าจะรับรู้ตนเองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ชอบช่วยเหลือ พยายามเข้าใจผู้อื่น มีความสนใจที่จะจัดการและติดต่อบุคคลอื่น มีทักษะทางสังคม สิ่งแวดล้อมที่ต้องการในการทำงาน ได้แก่ ต้องการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้คำแนะนำช่วยเหลือบริการผู้อื่น อาชีพที่ถนัดได้แก่ อาชีพที่ให้บริการผู้อื่น เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักแนะแนว ครูอาจารย์ เป็นต้น

4. บุคลิกภาพของบุคคลประเภท Enterprising มักรับรู้ตนเองว่าเป็นบุคคลเด่น เข้าสังคมได้ดี เชื่อมั่นในตนเองสูง มักชอบกิจกรรมทางด้านวางแผนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น งานประเภทค้าขาย ชอบเสี่ยงและผจญภัย มีความก้าวร้าว ชอบแสดงออกและกระตือรือร้น สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ที่เปิดโอกาสให้บุคคลใช้ทักษะทางด้านคำพูดชักจูง ควบคุมผู้อื่น อาชีพได้แก่ ค้าขาย นักการธนาคาร นายหน้า นักวิจัยตลาด ผู้จัดการฝ่ายขาย ทนายความ เป็นต้น

5. บุคลิกภาพของบุคคลประเภท Artistic มีการรับรู้ตนเองว่ามีพรสวรรค์ทางด้านแสดงออก มีความละเอียดอ่อนทางจิตใจ ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม ชอบอิสระ สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ ดนตรี วรรณกรรม สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ต้องการได้แก่ สามารถแสดงออกทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้จินตนาการ และอิสระ อาชีพได้แก่ งานศิลปะทุกแขนง การประพันธ์ ดนตรี งานแสดง เป็นต้น

6. บุคลิกภาพประเภท (Conventional) มีบุคลิกภาพที่เยือกเย็น อ่อนน้อม เรียบร้อย ใจระเบียบ ไม่ยืดหยุ่น ชาติจินตนาการ มีความสนใจในกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ทำกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ยึดแบบเดิมที่เคยปฏิบัติกันมา สิ่งแวดล้อมในการทำงานได้แก่ งานที่มีหน้าที่บอกไว้อย่างแจ่มชัดเป็นงานประจำ ทำเป็นวงจรตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ อาชีพที่เป็นงานในสำนักงาน ทำบัญชี และเลขานุการ

Holland (อ้างในพัชรา แยมสำราญ. 2535 : 27) กล่าวว่า "บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ" และ " บุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน." นอกจากนี้ "บุคลิกภาพเฉพาะอย่างจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพเฉพาะอย่าง และบุคลิกภาพแต่ละแบบจะมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางอาชีพ." โดยบุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ได้แสดงทัศนคติหรือเจตคติ ค่านิยมและบทบาทของเขา ตลอดทั้งมีโอกาสแก้ปัญหาที่ประสบได้สมบทบาท และหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

Holland มีความเชื่อว่า ถ้าบุคคลได้ทำงานในอาชีพที่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของตน บุคคลนั้นจะมีความสุขในงานที่ทำ เนื่องจากบุคลิกภาพของบุคคลมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างมาก หากบุคคลใดมีบุคลิกภาพไม่คงที่ ไม่สอดคล้องกับลักษณะอาชีพหนึ่งดังกล่าวข้างต้น หรือไม่มีความสนใจ ไม่ชอบอาชีพใดเลย บุคคลนั้นก็จะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ และต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวทางอาชีพ และฮอลแลนด์เสนอว่า "ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความสนใจ และความต้องการเป็นลำดับแรกของตนได้ ก็จะเลือกอาชีพในลำดับรองลงมา ซึ่งจะเหมาะกับบุคลิกภาพของตนต่อไป แต่ถ้าความต้องการ หรือความชอบอาชีพต่าง ๆ ก้ำกึ่ง กัน ก็จะทำให้บุคคลนั้นประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ โดยจะทำการเลือกอาชีพนั้นยากขึ้น" นอกจากนี้ ฮอลแลนด์ยังได้กล่าวว่า " ความคาดหวังเกี่ยวกับระดับการเลือกอาชีพของบุคคลจะ

ขึ้นอยู่กับการทำงานที่บุคคลนั้นสามารถประเมินตนเอง และรู้จักบุคลิกภาพของตนเองมากขึ้นเพียงใด ประกอบทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด”

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland สรุปได้ว่า บุคคลที่ทำงานในกลุ่มอาชีพเดียวกัน มักจะมีบุคลิกภาพใกล้เคียงกัน และบุคคลจะพึงพอใจในการทำงานกับลักษณะงาน สิ่งแวดล้อมของงาน ที่ใกล้เคียงกับบุคลิกภาพของตนเอง กล่าวคือ จะยึดหลักการงานอาชีพให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพ และความต้องการของบุคคลหรือตนเองอันจะทำให้เกิดความถึงพอใจและมีความสุขที่ได้ประกอบอาชีพนั้น ๆ

2.5.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe

Roe (อ้างอิงมาจากระเบียบ อรรถ. 2537 : 37-39) ได้กล่าวไว้ว่า

1. บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและความต้องการของตนเอง
2. ประสบการณ์ของบุคคลในวัยเด็กจะมีอิทธิพลต่อเจตคติ ความสนใจ และความสามารถซึ่งจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

Roe มีความเชื่อว่า คนเลือกอาชีพก็เพื่อสนองความต้องการของตน ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ A.H.Maslow เรื่องจัดลำดับความต้องการ (Hierachy of Needs) ซึ่งได้จัดลำดับความต้องการออกเป็น 5 ชั้น

ชั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

ชั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safty Needs)

ชั้นที่ 3 ความต้องการเข้าพวกเข้าหมู่ (Belongingness)

ชั้นที่ 4 ความต้องการ การยกย่องนับถือ (Esteem Needs)

ชั้นที่ 5 ความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ (Self Actualization)

ความต้องการของมนุษย์จะเริ่มจากชั้นที่ 1 เมื่อได้รับการตอบสนองก็จะขึ้นเป็นชั้นที่ 2,3,4 และ 5 ตามลำดับ

ความต้องการของเด็กจะได้รับการตอบสนองมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพของเด็ก และจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็ก ทั้งนี้เพราะบุคคลจะเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

ในด้านประสบการณ์ของบุคคลในวัยเด็กนั้น ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นสำคัญ สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก Roe ได้จำแนกการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ 3 แบบ

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้อารมณ์ (Emotional concentration on the child) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป (Over protecting Climate) เป็นการเลี้ยงดูโดยไม่让孩子ทำอะไร แม้ว่าการเลี้ยงดูดังกล่าวจะสนองความต้องการด้านความปลอดภัยก็ตาม แต่จะทำให้เด็กมีบุคลิกภาพไม่กล้าตัดสินใจ ต้องคอยพึ่งผู้ใหญ่ ทำงานตามระเบียบแบบแผนทำให้เป็นคนขาดความริเริ่ม

1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (Overdemanding Climate) การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีความคาดหวังต่อเด็กมากเกินไป เด็กจะต้องทำตามผู้ใหญ่ตลอดเวลา ทำให้เด็กเกิดความเครียด บุคลิกภาพของเด็กมักจะแสดงอาการก้าวร้าว มีความกังวล ไม่มั่นใจ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย ไม่สนใจ (Avoidance of the Child) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1 การอบรมแบบที่พ่อแม่ไม่ค่อยให้ความสนใจและไม่ค่อยตอบสนองความต้องการ (Neglecting Climate) ทำให้เด็กเกิดความน้อยใจ ขาดความอบอุ่นใจ มองโลกในแง่ร้าย (Pessimist)

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับเด็ก (Rejecting Climate) พ่อแม่มีเจตคติไม่มีต่อเด็ก ชอบดู ลงโทษเด็กเสมอ เด็กไม่ได้รับการตอบสนองทั้งทางร่างกายและจิตใจในแง่บวก (Positive approach) ทำให้เกิดความข้องคับใจ (Frustration) กลายเป็นคนก้าวร้าว (Aggressive)

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักอบอุ่นใจ (Love and Affection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวด (Non-restrictions) ให้ความรักให้ความใกล้ชิดต่อเด็ก มีเกณฑ์และข้อตกลงนั้น ๆ ก่อน ทำให้ครอบครัวเต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งความรัก (Love Climate) เด็กได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายและจิตใจในทางบวก พ่อแม่ใช้หลักเหตุผลในการปกครองและการอบรมสั่งสอน พ่อแม่เป็นเหมือนเพื่อน เป็นที่ปรึกษา ช่วยส่งเสริมให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง เด็กจะเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง มองโลกในแง่ดี (Optimist)

Roe ได้อธิบายถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในวัยเด็ก เหมือนการสร้างประสบการณ์ให้กับเด็กซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เด็กที่พ่อแม่เลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างดีให้ความรักความอบอุ่นใจ เด็กจะมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลและสังคม เมื่อเด็กเลือกอาชีพ ก็จะเลือกอาชีพที่ต้องทำงานกับคน เช่น นักสังคมสงเคราะห์ ตำรวจ แพทย์ พยาบาล อาชีพทางธุรกิจ ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลยหรือเรียกร้องกับเด็กมากเกินไป จะทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ชอบสังสรรค์กับคน ขาดความมั่นใจ ดังนั้น จึงมักจะเลือกอาชีพไม่ต้องติดต่อกับคนแต่จะทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร เช่น อาชีพทางวิทยาศาสตร์ ช่างเทคนิค เกษตรกรรม เป็นต้น

โดยสรุป การเลือกอาชีพตามแนวคิดของ Roe ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดา ถ้าบิดามารดาเอาใจใส่ดูแลเด็กดี มีการตอบสนองความต้องการของเด็กด้วยเหตุผล

(rationality) เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อสังคม เด็กก็จะเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับคน แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด (Restrict) ตั้งความหวังกับเด็กมากเกินไป ซึ่งเกินวิสัยที่เด็กจะทำได้ตามความปรารถนา หรือพ่อแม่ปล่อยปละละเลย ห่างเหินไม่เอาใจใส่ ซึ่งการเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบ พ่อแม่ไม่ค่อยให้ความสนใจในการตอบสนองความต้องการของเด็ก ซึ่งเป็นการปิดช่องทางการสื่อสาร (Channel of Communication) จากเด็กไปสู่พ่อแม่แล้ว เด็กจะมองโลกและสังคมของผู้ใหญ่ รวมทั้งพ่อแม่ว่าอยู่คนละโลก คนละสังคมกับตน ยิ่งถ้าเด็กถูกบังคับมากเกินไป จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวไปด้วย เด็กเหล่านี้ก็มักจะเลือกอาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับคน ชอบลักษณะงานที่ทำคนเดียว หรือทำงานกับเครื่องมือเครื่องจักรมากกว่า

2.6 ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 100-101) ตามหลักการพัฒนาการทางอาชีพ (Career Development) จะมี 3 ขั้นตอนคือ

1. การรู้จักตนเอง หมายถึง การที่บุคคลได้พิจารณาถึงความสามารถ จุดเด่น ทักษะ ค่านิยม ความสนใจ ตลอดจนบุคลิกภาพของตนเองว่าเป็นอย่างไร การรู้จักตนเองนั้นสำคัญอย่างยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ผู้ที่รู้ว่าตนเองเก่งทางการแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ ย่อมมีความถึงพอนกับอาชีพที่เปิดโอกาสให้ความคิดอิสระของเขาแสดงออก หรือบุคคลที่รู้ว่าตนเองไม่ชอบทำงานกับตัวเลขย่อมรู้สึกอึดอัด เข้าไปได้งานที่ต้องขลุกอยู่กับตัวเลขหรือบัญชีรายรับรายจ่ายทั้งวัน

2. การรวบรวมข้อมูล เป็นการได้รับความรู้ทางอาชีพ เช่น ลักษณะของอาชีพการศึกษาที่จำเป็นที่จะก้าวไปสู่อาชีพนั้น ความก้าวหน้าของอาชีพนั้น ความมั่นคงของการประกอบอาชีพ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ช่วยในการเลือกอาชีพ เพราะใช้เป็นตัวประกอบในการพิจารณาเพื่อก้าวสู่อาชีพนั้น

3. การเตรียมตัวเพื่อก้าวสู่โลกของงานอาชีพ เป็นการฝึกทักษะความรู้ที่จะก้าวไปสู่งานอาชีพนั้น ๆ

2.6.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Ginezberg

Ginezberg (อ้างอิงมาจากเพ็ญศรี จินดาศักดิ์, 2535 : 25-28) ว่าหลักในการเลือกอาชีพมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละวัยของบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเพ้อฝัน (Period of Fantasy Choice) วัยเด็กอายุ 6-11 ปี คิดฝันถึงอาชีพของตนในอนาคต นึกภาพอาชีพตามผู้ใหญ่ทำอยู่แล้ว ได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชน บุคคลที่แวดล้อม เช่น อยากรเป็นนักบิน แพทย์ คือไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงและความเป็นไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์ใช้ประกอบการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. **ระยะเลือกอาชีพยังไม่แน่นอน (Period of Tentative Choice)** วัยเด็กรุ่น 11-17 ปี เริ่มต้องการรับฟังเกี่ยวกับการทำงานและพิจารณาทดลองเลือกอาชีพด้วยตนเองจากความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม ความถนัด และผลตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบอาชีพนั้น แต่เหตุผลนำมาประกอบยังไม่ครอบคลุม ไม่สมเหตุผล เป็นระยะเลือกอาชีพที่ยังไม่แน่นอน แบ่งได้ 3 ระยะ คือ

2.1 **ระยะความสนใจ** อยู่ในช่วงอายุ 11-12 ปี ระยะนี้ความสนใจเป็นพื้นฐานสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยเด็กจะไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง เพียงแต่ตระหนักว่า ความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นในการเลือกอาชีพด้วยเหมือนกัน

2.2 **ระยะความสามารถ** อยู่ในช่วงอายุ 13-14 ปี ระยะนี้เด็กได้คำนึงถึงความสามารถในการเลือกอาชีพ โดยเด็กพิจารณาว่า นอกจากความสนใจจะมีความสำคัญแล้ว ความสามารถก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนเลือกอาชีพ แต่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความสามารถยังไม่สมบูรณ์ การเลือกอาชีพในระยะนี้ จึงยังไม่มี การตัดสินใจที่แน่นอน

2.3 **ระยะค่านิยม** อยู่ในช่วงอายุ 15-16 ปี ระยะนี้ค่านิยมเริ่มเข้ามาสู่กระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ และในระยะนี้เด็กจะให้ความสำคัญของค่านิยมเหนือกว่าความสนใจและความสามารถ

3. **ระยะเลือกอาชีพตามความเป็นจริง** อยู่ในช่วงอายุ 17 ปี จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาการเลือกอาชีพตามสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาองค์ประกอบทางด้านอาชีพ และองค์ประกอบส่วนบุคคลประกอบกัน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และจะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง สำหรับ ระยะความเป็นจริง จำแนกเป็น 3 ระยะย่อย ๆ คือ

1. **ระยะสำรวจอาชีพ** เป็นระยะที่บุคคลจะสำรวจอาชีพ และโอกาสในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ว่าอาชีพใดจะเหมาะกับตนเอง โดยพยายามจะตัดสินใจเลือกให้ตรงกับความเป็นจริง

2. **ระยะการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพที่ระยะ** ที่บุคคลเริ่มตัดสินใจอย่างจริงจัง โดยการรวมระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ซึ่งระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพ ภายหลังจากที่ได้ฝึกความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้พอสมควรแล้ว

3. **ระยะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง** ระยะนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง โดยพยายามที่จะกำหนดอาชีพต่าง ๆ ที่จะเลือกให้แคบเข้า เพื่อให้ได้อาชีพที่เฉพาะเจาะจงและเตรียมการที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจเลือก โดยการหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจ

Ginzberg โดยระเบียบ อรรถ (2537 : 43) ได้สรุปว่าการกำหนดอายุบุคคลในการเข้าสู่ชั้น การเลือกอาชีพมิใช่เป็นข้อกำหนดตายตัวเสมอไป ทั้งนี้เพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างในการเข้าสู่ อาชีพจึงไม่สามารถจะนำอายุเพียงอย่างเดียวมาเป็นเงื่อนไขในการกำหนดการพัฒนาอาชีพได้ สถาน ภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และความแตกต่างทางด้านการศึกษาก็มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่การ พัฒนาอาชีพต่างกัน เด็กยากจนก้าวเข้าสู่งานอาชีพก่อนเด็กมาจากครอบครัวที่ร่ำรวย ดังนั้นครูแนะ แนวควรจะตระหนักว่าการเลือกอาชีพมีกระบวนการ มีขั้นตอน ไม่ควรกระตุ้นให้เด็กเลือกอาชีพเร็วเกิน ไป และควรช่วยให้เด็กเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตัวเขาเองมากที่สุด

นอกจากนี้ Ginzberg เชื่อว่ากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับชีวิต ของการทำงานของบุคคล ถ้าบุคคลเลือกอาชีพครั้งแรกไม่สามารถสนองความพึงพอใจได้ก็อาจจะ เปลี่ยนอาชีพใหม่ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการเข้าศึกษาเพิ่มเติมทำให้ได้รับความรู้ความสามารถเพิ่ม ขึ้น การที่คนจะทำงานอยู่กับอาชีพนั้นนานมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบแต่อย่างน้อย สิ่งที่บุคคลจะพิจารณาคือ โอกาสก้าวหน้าและสภาพการณ์แวดล้อมที่ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวได้ ตรงกับความต้องการของตนเองมากน้อยเพียงใด

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2540 : 51) ได้สรุปหลักการเลือกอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทาง อาชีพ Ginezberg ได้ดังนี้

1. เป็นกระบวนการการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ต้องใช้เวลาและไม่ย้อนกลับสู่ลักษณะเดิม เชื่อม โยงแต่ละวัยของบุคคล ผสมผสานความต้องการ ความสนใจ ความสามารถของบุคคลเข้ากับการ ตระหนักถึงโอกาส ชัดจำกัดที่จะประกอบอาชีพนั้น

2. ได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบ ด้านการศึกษา สภาพความเป็นจริงทั้งของตัวบุคคล และ สังคม ค่านิยมของบุคคลที่จะเลือกหรือไม่เลือกอาชีพนั้น รวมทั้งทางอารมณ์

2.6.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Super

Donal E. Super (อ้างในเพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535 : 28-31) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี พัฒนาการทางอาชีพ และกล่าวถึงขั้นพัฒนาการทางอาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ขั้น ซึ่งในขั้นที่ 2 เป็นขั้น สำรวจตนเองและอาชีพ (Exploration Stage) บุคคลจะมีอายุระหว่าง 15-25 ปี จะเป็นขั้นการสำรวจ ตนเองและสำรวจอาชีพขณะอยู่ในโรงเรียน ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มแสวงหาประสบการณ์จากการทำงาน และจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 15-17 ปี จะเป็นระยะเริ่มพิจารณาและทดลอง เลือกอาชีพ (Tentative Substage) แต่ยังไม่ตัดสินใจแน่นอน โดยบุคคลจะพิจารณาอาชีพตามความ ต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม และโอกาสในการได้งานทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่งานวิจัยเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำออกไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ Super (อ้างในนวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 63-69) ได้เสนอพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพว่า บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกงานอาชีพจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และบุคคลทุกคนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่งเสมอ และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคลอีกด้านหนึ่งก็คือ ความสามารถทางด้านสติปัญญา และลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคล

จากการพัฒนาการทางอาชีพดังกล่าว วัชรีย์ ทรัพย์มี (2523 : 27-31) กล่าวถึงหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Donal E. Super พอสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากความสนใจในอาชีพ ความสามารถของบุคคล สภาพการณ์ที่บุคคลดำรงชีวิต และทำงาน ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและประสบการณ์ ดังนั้น การเลือกและกระบวนการปรับตัวในอาชีพจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
2. คุณสมบัติของแต่ละบุคคลเหมาะกับอาชีพได้หลายอย่าง เช่น ผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อาจประกอบอาชีพพยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ หรือผู้ถนัดการคิดคำนวณอาจประกอบอาชีพวิศวกร หรือนักเคมี ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อาจประกอบอาชีพนักแสดงหรือสถาปนิก เป็นต้น
3. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ ทำให้บุคคลเหมาะสมกับอาชีพต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ บุคคลทุกท่านมีคุณสมบัติที่จะทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่งเสมอ เช่น บุคคลที่มีนิสัยชอบพูดอาจเหมาะสมกับอาชีพค้าขาย และบุคคลที่มีนิสัยพูดน้อย อาจเหมาะสมกับอาชีพควบคุมเครื่องจักร เป็นต้น
4. ลักษณะของแบบฉบับอาชีพ ระดับอาชีพ เช่น อาชีพระดับวิชาชีพ อาชีพทักษะหรือกึ่งทักษะ และความมั่นคงในประกอบอาชีพ ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ความสามารถ สติปัญญา บุคลิกภาพ การปรับตัวในอาชีพ ตลอดจนโอกาสที่บุคคลได้รับ
5. การส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพ ทำได้โดยการส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่ และให้ได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะของตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้มีความเข้าใจในตนเองอย่างถ่องแท้
6. กระบวนการพัฒนาทางอาชีพ มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตนเองของบุคคล โดยบุคคลได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และประเมินการกระทำของตนเองว่ามีสิ่งใดเด่นหรือด้อย
7. การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิต ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้ทำงานที่ตรงกับความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพและค่านิยมของเขา

8. การพิจารณาตนเองจะก่อตั้งขึ้นในระยะก่อนวัยรุ่น และชัดเจนขึ้นในระยะวัยรุ่นซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับพิจารณาอาชีพของบุคคล

9. ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล และสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพขึ้นเมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มขึ้น

10. การเลือกอาชีพและระดับอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ทักษะเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ระดับการศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน

11. การประกอบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นการเพิ่มพูนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองในทางที่ดี

12. ความพอใจในงานและชีวิตขึ้นอยู่กับการทำงานที่บุคคลประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม และบุคลิกลักษณะด้านอื่น ๆ ของตน

13. มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะ

14. ความแตกต่างของบุคคลแต่ละคน ทำให้เขาเหมาะสมกับอาชีพต่างกันอย่างออกไป

15. ในงานแต่ละอาชีพ แม้ต้องการบุคคลที่มีลักษณะบางอย่างก็ตาม แต่ก็มีความกว้างมากพอที่บุคคลที่มีบุคลิกลักษณะใกล้เคียงอื่นสามารถประกอบอาชีพอื่นได้เช่นกัน

16. ความพึงพอใจของบุคคล ความสามารถ สถานการณ์ที่เขาดำรงชีวิตอยู่ ตลอดจนกระทั่งความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและประสบการณ์ ทำให้การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลอาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

17. ชีวิตเป็นกระบวนการไม่หยุดนิ่ง

18. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคล คือ ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่ ความสามารถทางด้านสติปัญญา ลักษณะของบุคลิกลักษณะ และโอกาสที่เขาจะได้มีประสบการณ์ทางอาชีพต่าง ๆ

19. การพัฒนาทางอาชีพ เป็นการพัฒนาทางจิตใจและร่างกายผสมไปกับกระบวนการแสดงออกของความคิดรวบยอดของบุคคล

20. การเข้าสู่อาชีพของบุคคล มักจะถูกกำหนดโดยกระบวนการประนีประนอม ระหว่างตัวบุคคลกับตัวแปรทางสังคม เช่น ระหว่างสภาพที่มีอยู่กับสภาพความเป็นจริง

21. ความพึงพอใจในการทำงานขึ้นอยู่กับ

ก. ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ และค่านิยม ของเขามีโอกาสได้แสดงออก

มากขึ้นเพียงใดในงานที่ทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ประสบการณ์ที่เขาได้รับจากการำงาน สอดคล้องกับภาพพจน์ของตัวเองที่ตั้งขึ้นมากน้อยเพียงใด

สรุปทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Supper เป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาการอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยบุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพตามภาพพจน์ที่ตนเองได้ประเมินไว้ ซึ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ คือ บุคลิกภาพ ความสามารถ สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ คำนิยมในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว ตลอดจนความต้องการของตลาดแรงงาน

2.6.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Davis. V. Tiedman and Robert P,O, Hara Tiedman and PO,Hava (อ้างอิงมาจากปริยาพร วงศ์อนุตรโจนน์. 2535 : 107) มองเห็นว่าการพัฒนาการทางอาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้การทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพและเป็นการปรับตัวทางสังคม เขาได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพว่า ต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ 2 ระยะ คือ

1. ระยะคาดการณ์ล่วงหน้า แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนย่อยคือ
  - 1.1 ขั้นการสำรวจ เมื่อบุคคลเห็นทางเลือกหลายหลายจึงเริ่มสำรวจทางเลือกเหล่านั้น
  - 1.2 ขั้นเป็นรูปแบบการเลือกที่ชัดเจน
  - 1.3 ขั้นการเลือก เลือกอาชีพที่ชอบมากกว่าอาชีพอื่นและจัดลำดับอาชีพที่ต้องการ
  - 1.4 ขั้นเจาะจงตัวเลือก เมื่อเลือกอาชีพได้แล้วก็จะหันไปหาข้อมูลรายละเอียดของอาชีพนั้น ๆ
2. ระยะการดำเนินงานตามแผนและการปรับตัวมี 3 ขั้นตอนย่อยคือ
  - 2.1 ขั้นอุปมาน บุคคลก้าวเข้าสู่อาชีพที่ได้วางเป้าหมายเลือกไว้และอาจต้องปรับตัวโดยปฏิบัติตามกลุ่มอาชีพที่เขาปฏิบัติกัน
  - 2.2 ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นขั้นที่บุคคลหาความสมดุลมั่นคงในงาน เกิดความพึงพอใจว่างานนั้นเหมาะสมกับเขา
  - 2.3 ขั้นความมั่นคง เป็นขั้นที่บุคคลมีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพที่ตนได้ตัดสินใจเลือกอาชีพ การประกอบอาชีพจะมีความมั่นคงและก้าวหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tiedman และ P,O,Hara มีความเชื่อว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลมีการปรับหรือย้อนกลับได้ นั่นคือการตัดสินใจของบุคคลมีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงได้ในกรณีที่มีตัวแปรใหม่เกิดขึ้น

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530 : 70) ได้สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีนี้ไว้ว่า เป็นทฤษฎีที่เน้นเรื่องของการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาการด้านอาชีพ

Tiedman และ PO,Hara มองเรื่องการพัฒนาการอาชีพว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้การทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพและเป็นการปรับตัวทางสังคม การแสดงออกทางบุคลิกภาพนี้ หมายถึง การที่บุคคลแต่ละคนได้แสดงออกซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองส่วนการปรับตัวทางสังคมเป็นบุคคลพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับบุคคลอื่น เพื่อเขาจะได้เป็นที่ยอมรับในสังคม

Tiedman ได้ย้ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพที่จะเป็นได้ชัดเจนจากการที่บุคคลต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ อันเป็นหัวใจของการพัฒนาการทางอาชีพ การตัดสินใจไม่ว่าจะเป็นในด้านของการเรียน การทำงาน หรือกิจกรรมประจำวัน ล้วนมีส่วนเสริมสร้างที่จะทำให้เป็นรูปแบบของการพัฒนาอาชีพของบุคคลนั้น

2.7 ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีพศึกษา และเลือกอาชีพของนักเรียน

2.7.1 ความถนัด และความสนใจ

ดาว สมศรีโหม่ง (2540 : 29 อ้างถึง George. 1935 : 67) ได้กล่าวว่าบุคคลจะมีความสุขและจะประสบความสำเร็จในชีวิต ถ้าเขาได้เลือกประกอบอาชีพตามความถนัดและความสามารถของเขา เพราะความถนัด ความสามารถของบุคคลจะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะในอาชีพ ความถนัด เป็นปัจจัยที่สำคัญและมีความสัมพันธ์

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 138) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีพศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงครามพบว่า ปัจจัยด้านความถนัด ความสนใจ และเหตุผลส่วนตัวที่นักเรียนเลือกเรียนตามที่ตนเองมีความถนัด และสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาชีพที่เลือกมากที่สุด รองลงมาวิชาชีพที่เลือกเหมาะกับสติปัญญา และความสามารถ รวมทั้งบุคลิกภาพลักษณะนิสัย เหมาะกับวิชาชีพที่เลือก และเห็นว่าเป็นวิชาชีพที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2533 : 31; อ้างใน สตรอง 1954 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาความสนใจในอาชีพของเพศชายและเพศหญิง ปี ค.ศ. 1943 พบว่า ความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพของตนเองเป็นส่วนใหญ่ เพศหญิงและเพศชายมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน

กันเล็กน้อยเท่านั้น เพศชายสนใจอาชีพที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ทหาร การเมือง และอาชีพที่มีลักษณะโลดโผนตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงนั้นจะสนใจในงานศิลปดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานด้านสังคมสงเคราะห์ สิ่งที่เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจพอ ๆ กับดนตรี บัญชี

ระเบียบ อรรถ (2537 : 186) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพของกรรมกรของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความถนัด ความสนใจในอาชีพเป็นเหตุผลส่วนตัวมีความสำคัญต่อการเลือกสาขาอาชีพอย่างมาก

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 138) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงครามพบว่า อิทธิพลด้านบุคคลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพมากที่สุดคือ นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจในอาชีพ

สุนีย์ สิ้นธุเดชะ (2541 : 6) กล่าวว่า ความถนัดและความสนใจควรเป็นเรื่องนำมาพิจารณา สำหรับการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ

สุภาภรณ์ เลอเลิศวณิช (2542 : 110) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเลือกศึกษากลุ่มวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพฯ พบว่านักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพที่เลือกด้วยตนเองมากที่สุด โดยคำนึงถึงความสนใจ และความถนัด บุคลิกภาพ ของตนเอง

2.7.2 บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ

Ericson (1968 : 1748) ได้ศึกษาลักษณะบางประการและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับก่อนได้รับปริญญา ของมหาวิทยาลัยมิชิแกนในปี 1966 จำนวน 520 คน พบว่านักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย มีความต้องการและมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ชายมีความมุ่งหวังจะทำปริญญาสูงกว่าหญิง หญิงนิยมเรียนทางด้านการศึกษาร่วมชายนิยมเรียนวิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการศึกษา

พรพรรณราย นิมขุนทด (2513 : 66-70) ศึกษาเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2513 พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพ อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุด คือ เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างเทคนิค ช่างอุตสาหกรรม ส่วนอาชีพที่นักเรียนหญิงสนใจมากที่สุด คือ อาชีพบริการ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สถาปนิกและนักเขียน

มารศรี กองเกตุ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของเจตคติระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ของบิดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 341 คน พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง สนใจในอาชีพแตกต่างกัน

ส่วนสงวน สุทธิเลิศอรุณ (ม.ป.ป. : 4) ได้ให้ข้อคิดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อไว้ว่า ในการตัดสินใจศึกษาต่อควรพิจารณาถึงองค์ประกอบด้านตัวเอง ที่ผู้เลือกเรียนควรได้ทำการสำรวจตนเองดังนี้

1. ความสนใจ โดยสำรวจตนเองว่ามีนิสัยอย่างไร เอาใจใส่เรื่องอะไร สนใจกิจกรรมเรื่องงานอะไร และหากจะฝึกให้สนใจกับกิจกรรมหรืองานที่จะเลือกได้หรือไม่
2. ความถนัด สำรวจตนเองว่ามีความสามารถพิเศษ หรือความถนัดทางใด ถ้าจะเลือกในวิชาไม่ถนัด จะฝึกให้ถนัดได้หรือไม่
3. สติปัญญา สำรวจตนเองว่ามีสติปัญญาอยู่ในระดับใด เหมาะสมที่จะเรียนในวิชาที่เลือกเรียนหรือไม่
4. บุคลิกภาพ สำรวจตนเองว่ามีบุคลิกภาพอย่างไร เพราะแต่ละอาชีพต้องการผู้ที่มีบุคลิกภาพต่างกัน

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาสัย (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการสำรวจความต้องการ การศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนสนใจเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ นักเรียนชายสนใจประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมสาขาวิชาไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ นักเรียนหญิงสนใจในประเภทวิชา พาณิชยกรรมสาขาการบัญชี การเลขานุการ

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2532 : 8) ได้ให้แนวคิดในการเลือกศึกษาต่อไว้คล้ายคลึงกันว่า "การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาใดได้อย่างเหมาะสมนั้น สิ่งที่ต้องคำนึง คือ ต้องรู้จักตนเองเกี่ยวกับ บุคลิกภาพ นิสัย สติปัญญา สุขภาพ ลักษณะทางกาย เป้าหมายในชีวิต"

และสอดคล้องกับ บังอร เปี่ยมรอด (2529 : 39-42) ที่ได้ให้แนวทางในการเลือกศึกษาต่อไว้ในบทความเรื่อง "ประโยชน์ของข้อมูล" ไว้ว่า นักเรียนจะต้องรู้จักตนเอง รู้ทุกด้านว่าตนมีนิสัยอย่างไร ชอบและสนใจอะไร มีความถนัดด้านใด ระดับสติปัญญาเช่นไร

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2532 : 5) ได้เสนอแนวคิดไว้ในหนังสือศิลปของการสมัครงานไว้ว่า "บุคคลจะต้องเข้าสู่อาชีพอย่างมีแผน โดยต้องทำความรู้จักตนเองในความหมายของการเลือกอาชีพ คือ ต้องทราบว่าตนเองมีความต้องการอะไรในชีวิต มีความสามารถอย่างไร สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการเลือกงานทั้งสิ้น"

ประยูร มัยโกคา (2539 : 38-39) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถือว่าเป็นความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน Moser ได้ศึกษาการเลือกอาชีพโดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกอาชีพที่ชอบที่สุด 3 อาชีพ จากอาชีพที่กำหนดให้ทั้งหมด 100 อาชีพ ผลปรากฏว่านักเรียนที่มีสติปัญญาสูงเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกฝนด้านวิชาการเพียงเล็กน้อย หรืออาชีพที่ไม่ต้องใช้วิชาการเลย

J.L. Holland (อ้างใน นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 47-48) ผู้คิดค้นทฤษฎีการเลือกอาชีพอีกท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า "บุคลิกของบุคคลจะสะท้อนผ่านการเลือกอาชีพของเขา" กล่าวคือมนุษย์ใช้อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพของเขา ถ้าเขาเลือกอาชีพโดยอมแสดงว่าบุคลิกภาพของเขาออกมาในทิศทางนั้นเช่นกัน บุคคลที่เลือกประกอบอาชีพคล้ายกันมักจะมีลักษณะทางบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน ซึ่งก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพทางอาชีพขึ้นในอาชีพแต่ละอาชีพ โดยปริยายและถ้าหากบุคคลเลือกอาชีพได้ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของเขาก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานอาชีพนั้น ๆ

ซึ่ง Holland (อ้างในดาว สมศรีโหนด. 2540 : 23-25) ได้จัดกลุ่มอาชีพตามบุคลิกภาพของบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทช่างฝีมือ (Realistic)
2. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทวิทยาศาสตร์ (Investigative)
3. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานศิลปะดนตรี และวรรณกรรม (Artistic)
4. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม (Social)
5. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานค้าขาย (Enterprising)
6. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional)

Tiedman และ Robert P, O, Hara (อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2537 : 107) กล่าวว่า "การพัฒนาทางการอาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และเป็นการปรับตัวเข้ากับสังคม

ทัศนาศา ฅ สงขลา (2535 : 48-49) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพประเภทวิชาคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ ได้สรุปแนวทางการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ในด้านการรู้จักตนเองว่า จะต้องมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพในอนาคต และบุคลิกส่วนตัว ซึ่งได้แก่ สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ สุขภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จงจิต อ่ำสาริกา (2541 : 141) พบว่า “นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีแนวโน้มที่จะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ

2.7.3 อาชีพและรายได้ของบิดามารดา

ก. อาชีพของบิดามารดา

ประยูร มัยโกคา (2539 : 4) กล่าวถึงความสำคัญของอาชีพบิดามารดาว่า อาชีพเป็นสถานภาพที่ทำให้ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนเราแตกต่างกันออกไป Kroger และ Louttit ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า อาชีพของบิดา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน

ต่อมา Tranzer (1957 : 12) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายแล้ว พบว่า การเลือกอาชีพของบุคคลเพศชาย ความสัมพันธ์กับอาชีพของบิดา และความสนใจของตนเอง

นอกจากนี้ Collazo (1953 : 23) พบว่า นักเรียนที่อยู่ในเขตเมืองที่บิดา มารดามีอาชีพระดับวิชาชีพ หรือรับราชการ สนใจอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในเขตชนบทที่บิดา มารดา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สนใจอาชีพที่ต้องใช้ทักษะมากกว่า

Dobbins (1969 : 2958A – 2959A) ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อน ๆ จะมีอิทธิพลรองลงไป การเลือกอาชีพของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ ค่าจ้าง และลักษณะงานเป็นสำคัญ

Eaddy (1969 : 2958A – 29569A) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยส์เซียน่า พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลจากมากที่สุดต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ บิดามารดา รองลงมา คือ เพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และพระ นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. ด้านรายได้ของบิดามารดา

Walter James GreenLeaf (1955 : 84) ให้ทัศนะว่า นักเรียนบางคนมีความจำเป็นต้องออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา เพราะไม่มีทุนเรียน ทำให้นักเรียนเรียนดีไม่สามารถเรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้ จึงเรียนต่อวิชาชีพและหางานทำก่อน

Channay (1969 : 2957-2959) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียนพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะพิจารณาด้านการเงินการควบคุมงานเกียรติยศสูงกว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี นอกจากนี้ยังพบว่า ความต้องการด้านอาชีพของเด็กหญิงต่างจากเด็กชาย เพราะแนวทางที่จะไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกัน และจุดเด่นในด้านความสำเร็จก็ต่างกัน

Jencks (1971 : 90) ได้ศึกษาและพบว่า จำนวนครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะมีร้อยละที่ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเอกชน (Private University) น้อยกว่าพวกที่มีรายได้สูง ในขณะที่พวกที่มีรายได้สูงมีจำนวนร้อยละที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปีของรัฐ (Public 4 Year Collage) มีน้อยกว่าพวกที่มีรายได้ต่ำ แต่พวกที่บิดามีรายได้ปานกลาง จะมีร้อยละที่ได้เรียนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้มีรายได้ต่ำจะมีโอกาสได้เรียนในมหาวิทยาลัยน้อยมาก หรือมีโอกาสเรียนอย่างดีก็แต่วิทยาลัยหลักสูตร 4 ปีเท่านั้น

สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Super (อ้างในนวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 65) ที่ว่า ในการเลือกงานอาชีพของบุคคล นอกจากจะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพที่แตกต่างกันแล้ว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา ก็เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคลเช่นกัน

สุข มีอินทร์เกิด (2528 : 36) ได้ให้แนวคิดในการเลือกศึกษาต่อไว้ว่า "การตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออริชงานอาชีพนั้น มักได้รับอิทธิพลจากฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของบิดามารดา และโอกาสที่มองเห็นได้ในอนาคต ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการศึกษาต่อให้สำเร็จการศึกษาเช่น แหล่งทุนการศึกษาในรูปของบุคคล องค์การ มูลนิธิ ธนาคาร

วารุณี อัสธีร์วัฒน์ (2512 : 133) ได้ศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับต่าง ๆ คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือรายได้ของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

จุฑาภรณ์ วรสุมนต์ (2515 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ รายได้ของบิดามารดาของนักเรียน

จิตติมา รักนาค (2530 : 125) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจความสนใจอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 การศึกษา 2527 ในภาคเหนือ พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีสภาพเศรษฐกิจต่างกัน สนใจในอาชีพไม่แตกต่างกัน

จารุ ไชยาคำ (2531 : 7) ได้ให้หลักการเลือกศึกษาวิชาชีพไว้ว่า บุคคลจะต้องมีความรู้ในด้านสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นอกเหนือไปจากการสำรวจตนเองในด้านสติปัญญา นิสัย ความชอบ ความถนัด ที่จะประกอบอาชีพนั้น

ศุภวดี บุญดวงศ์ (2528 : 20-22) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพว่า "การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อโดยตรงกับพื้นฐานของครอบครัว และสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนทางการเงิน และภาวะเศรษฐกิจโดยรวม"

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 54-55) ที่กล่าวว่า "การเลือกศึกษาต่อต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และต้องศึกษาสภาพทางเมืองงานทำตามสภาวะความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศ"

จงจิตต์ อ่ำสาริกา (2541 : 137) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของบิดาสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมไทยบิดาจะเป็นผู้มีบทบาทในการเลี้ยงครอบครัว รายได้ส่วนใหญ่มาจากบิดาเป็นหลัก ถ้าบิดามีรายได้ได้น้อย ก็มีผลต่อการศึกษาของบุตร จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน

ชลทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 88) พบว่า เศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการศึกษาของบุตร คือบุตรที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ของครอบครัวสูง บุตรย่อมมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในอัตราที่ต่ำกว่านักเรียนที่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษา

2.7.4 สถานศึกษา

McNeese (1968 : 1048) ได้พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี มี 9 ประการคือ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจในรายวิชาที่มหาวิทยาลัยจัดให้เรียน บรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยที่อบอุ่นและเป็นกันเอง มหาวิทยาลัยมีรากฐานทางวิชาการสูง ปริญญามหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง มีโครงการเด่น ๆ ในคณะวิชาต่าง ๆ และการมีโอกาสได้เยี่ยมเยียนมหาวิทยาลัยแห่งนั้น

เมธินันท์ ภิญญชน (2521 : 74) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคเหนือ โดยใช้แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 4 ปีการศึกษา 2500 จำนวน 947 คน พบว่า ความต้องการของผู้ปกครอง โรงเรียนมีอุปสรรคที่ทันสมัยขนาดของโรงเรียนที่กำลังศึกษามีผลต่อการได้ศึกษาต่อ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (ม.ป.ป. : 4) ได้ให้ข้อคิดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อว่า ด้านสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนจะต้องพิจารณา คือ สถานศึกษา ระยะเวลาเรียน วุฒิเมื่อจบการศึกษาและโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อ

นอกจากนี้ ประถม แสงสว่าง (2524 : 155) ได้กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่จะให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และตามความสามารถของตนเองนั้น บริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนจะต้องช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง และประเมินความสามารถ ความสนใจ และตามความคาดหวังได้อย่างถ่องแท้ ช่วยให้นักศึกษาได้สำรวจโลกของอาชีพและเลือกแผนการเรียนให้เหมาะสมที่จะออกไปประกอบอาชีพ

ลัดดาวลัย ไคว้ตระกูล (2528 : 49-50) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาของค้ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง พบว่า ตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านโรงเรียน ได้แก่บุคลากร สิ่งแวดล้อม และความพร้อมของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร มีครูที่มีความรู้ ความชำนาญโดยตรง มีอุปกรณ์เครื่องมืออย่างเพียงพอ มีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

ทัศนาศา ฅ สงขลา (2538 : 153) ได้ทำการศึกษาวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ พบว่า การเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนด้านความรู้เกี่ยวกับสถานศึกษา นักเรียนเลือกศึกษาต่อด้วยเหตุผล เคยเห็นตัวอย่างจากศิษย์เก่าที่เรียนจบจากสถานศึกษาไปแล้วประสบความสำเร็จ และวิชาที่เรียนจบหลักสูตรแล้วมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงได้

ดาว สมศรีโหนด (2540 : 106-107) ได้ศึกษาวิจัยมูลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมต่อการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จังหวัดอุดรธานี ด้านความก้าวหน้าพบว่า มูลเหตุจูงใจที่ทำให้นักเรียน สังกัดในสถานศึกษารัฐบาลศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมากกว่านักเรียนสังกัดสถานศึกษาเอกชน เพราะว่า

1. สถานศึกษารัฐบาลมีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนครบทำให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติมีทักษะและเกิดความมั่นใจในความก้าวหน้าของอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม

2. สถานศึกษารัฐบาลมีครู-อาจารย์ตรงตามวุฒิและมีความมั่นคงในอาชีพครู จึงทำให้นักเรียนนักศึกษาเกิดความมั่นใจว่าอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรมจะต้องมีความก้าวหน้าอย่างแน่นอน

3. สถานศึกษารัฐบาล มีการสอบแข่งขันเข้าเรียนเมื่อใครเข้าไปศึกษาต่อในโรงเรียนรัฐบาล ก็จะเกิดความมั่นใจในความสำเร็จ และคิดว่าเมื่อจบสถานศึกษารัฐบาลจะสามารถหางานได้ง่ายกว่า สถานศึกษาเอกชน

ในด้านความสนใจและเหตุผลส่วนตัว พบว่า นักเรียนที่สังกัดในสถานศึกษารัฐบาลที่มूलเหตุจูงใจต่อการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนที่สังกัดสถานศึกษาเอกชนเนื่องจาก

1. สถานศึกษารัฐบาลมีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ตลอดทั้ง ครู อาจารย์ พร้อมกว่าสถานศึกษาของเอกชน จึงทำให้นักเรียนที่สังกัดสถานศึกษารัฐบาลมีความสนใจที่จะต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากกว่านักเรียนที่สังกัดสถานศึกษาเอกชน

2. สถานศึกษารัฐบาลเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษา หรือค่าหน่วยการเรียนถูกกว่าสถานศึกษาเอกชน

ด้านลักษณะของงานพบว่า นักเรียนที่สังกัดในสถานศึกษารัฐบาลมีมूलเหตุจูงใจเรียนต่อสูงกว่านักเรียนที่สังกัดสถานศึกษาของเอกชน เพราะว่า สถานศึกษาของรัฐบาลได้จัดการเรียนการสอนมาก่อนสถานศึกษาเอกชน จึงทำให้มีความเด่นชัดในเรื่องการจัดศึกษา ซึ่งนักเรียนสังกัดสถานศึกษารัฐบาลเกิดความเชื่อมั่นว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง เป็นอาชีพที่หางานทำง่ายและมีรายได้ดี

สุภาภรณ์ เลอเลิศวนิชย์ (2542 : 117) พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ในการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียนที่สำคัญที่สุด ได้แก่ สถานศึกษา หลักสูตรและการเรียน

Holland (อ้างใน ประยูร มัยโกคา. 2539 : 22) กล่าวว่า บุคคลย่อมแสวงหาสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ทักษะ และความสามารถเพื่อแสดงออกถึงค่านิยม ทักษะคติ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม

2.7.5 บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องชุมชน

Eaddy (1969 : 2959) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมของรัฐหลุยเซียนา จำนวน 741 คน พบว่า

1. บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อ
2. ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กมากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา

ต่อของเด็กมากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา

3. การเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กขึ้นอยู่กับ ความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถและคำตอบแทน

4. บิดามารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาชีพตามลำดับ

Dobbins (1969 : 2958) ได้ศึกษาถึงความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 429 คน จากรัฐลุยเซียนา พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเรื่องเหล่านี้มาก คือบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาที่จะศึกษาส่วนเพื่อนมีอิทธิพลรองลงไป นอกจากนี้ การเลือกวิชาที่จะศึกษาต่อของนักเรียนยังขึ้นอยู่กับความสนใจ พอใจ และลักษณะของงานอีกด้วย

Judy Ann Volyo (1985 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาหญิง สาขาวิศวกรรมศาสตร์ปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวระดับต่ำ และระดับปานกลางยอมรับว่า บิดามารดาเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยอย่างมากในการตัดสินใจเข้าศึกษาในสาขาวิศวกรรม เพราะเขามีความใกล้ชิดบิดามารดา และสำหรับนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวระดับต่ำส่วนมาก ยอมรับว่าในการเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิศวกรรมนั้น ครูวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจ

Jasse Carlton Jr. Tompson (1989 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความเชื่อและความตั้งใจของที่ปรึกษา บิดา มารดา และนักเรียนในการเลือกอาชีพเกษตรกรรม พบว่า บิดา มารดาที่มีอายุน้อยมีความเชื่อ ศรัทธาและตั้งใจจะให้บุตรเลือกอาชีพทางเกษตรกรรม มากกว่าบิดามารดาที่มีอายุมาก และบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความเชื่อศรัทธาและตั้งใจให้บุตรเลือกอาชีพทางเกษตรกรรมมากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 207) พบว่า นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรม และช่างอุตสาหกรรมด้วยตนเองมากที่สุด และว่าวิชาชีพที่เลือกมีความสำคัญต่อชุมชนที่กำลังพัฒนาและเปลี่ยนแปลง

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 151-153) พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนต่ออาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงครามด้านบุคคล ลำดับที่ 1 คือ เลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมามารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน และเลือกเรียนเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน

Ginzberg (ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 152) กล่าวว่า การเลือกอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบด้านการศึกษา สภาพความเป็นจริงทั้งของตัวบุคคล และสังคม

Edminston และ Star (ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 153) ได้แสดงถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือการได้มีโอกาสรับใช้เพื่อนมนุษย์ รองลงไปคือความพึงพอใจในงาน การได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม การได้รับการยกย่องจากผู้อื่น และความมั่นคงของงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับงานวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Williamson (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพ ประกอบการพิจารณาตนเอง พร้อมทั้งจะต้องพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานด้วย

2.7.6 เกียรติยศชื่อเสียง

ลัดดา สุวรรณรัตน์ (2512 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพ และความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนประเภทการช่างอุตสาหกรรมพบว่า ในการศึกษาวิชาชีพ แรงจูงใจอันที่ 2 คือ เกียรติยศชื่อเสียง

ชุตีรัตน์ วัชรจรัสกุล (2522 : 112-120) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2522 จำนวน 2,000 คน พบว่า

1. ผู้ปกครองมีค่านิยมในอาชีพด้านบริการสังคมและทำงานกับบุคคลเป็นอันดับหนึ่ง และด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้าเป็นอันดับสอง และด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ เป็นอันดับสาม

2. นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าเป็นอันดับหนึ่ง บริการสังคม และทำงานกับบุคคลเป็นอันดับสอง ด้านความมั่นคงปลอดภัยเป็นอันดับสาม

R.H. Schäffer (อ้างในชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 49) การเลือกอาชีพนี้มีแนวความคิดว่าบุคคลเลือกอาชีพเพื่อให้สนองความต้องการของตน ซึ่งจะทำให้มีแนวโน้มประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานและมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้น สรุปความต้องการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือ ต้องการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับความรักความอบอุ่นมีสัมพันธภาพที่ดี ต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ ต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ควบคุมผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นแสดงตนให้คนอื่นเห็น มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ ชอบทำตามผู้อื่นไม่ต้องมีความรับผิดชอบมาก ต้องการแสดงความคิดริเริ่มในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีรายได้สม่ำเสมอ ต้องการทำงานอิสระเป็นตัวของตัวเอง

Edmiston และ Star (อ้างในชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 153) แสดงถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนคือได้มีโอกาสรับใช้เพื่อนมนุษย์ รองลงไปคือความพึงพอใจในงาน การได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม การได้รับการยกย่องจากผู้อื่นและความมั่นคงของงาน

Garrison (1956 : 415-423) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น

1. องค์ประกอบทางด้านบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อน ตลอดจนผู้ที่เด็กรู้จัก

2. องค์ประกอบทางด้านส่วนตัวนักเรียน เช่น เพศ สถิติปัญญา ค่านิยม ความสนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อนในวัยเดียวกัน และทัศนคติของเด็กที่มีต่ออาชีพนั้น ๆ

3. องค์ประกอบทางสังคม เช่น ความต้องการของสังคม เพราะความต้องการทางสังคมส่งผลถึงโอกาสที่จะได้งานทำ และความก้าวหน้าในการทำงาน

Anne Roe (อ้างในระเบียบว ธรชร. 2537 : 40-41) ว่า คนจะเลือกอาชีพก็เพื่อสนองความต้องการของตน ตรงกับแนวความคิดของ A.H.Maslow เกี่ยวกับการจัดลำดับความต้องการของมนุษย์ ดังนั้นวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่และความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์และก่อให้เกิดบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งมีอิทธิพลในการเลือกอาชีพมาก R.H. Schaffer มีความเห็นตรงกับ Roe ที่ว่าคนเลือกอาชีพก็เพื่อสนองความต้องการของตนเองด้านต่าง ๆ เช่น การยอมรับจากผู้อื่น ต้องการอำนาจเหนือผู้อื่น ต้องการทำงานกับผู้อื่น เป็นต้น

ทัศนคติของสงขลา (2541 : 54) แรงจูงใจที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพได้มาก คือ เกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ซึ่งได้แก่ การที่นักเรียนเลือกเข้าเรียน เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่กำลังมีผู้นิยม และยกย่อง มีผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพนั้นกันมาก มีช่องทางก้าวหน้าโดยการศึกษาต่อได้

2.7.7 ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน

ก) ค่านิยมในอาชีพ

Cooker (1972 : 6121-4) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิงเกรด 4, 5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพเจ็ดด้าน คือ ค่านิ่งถึงประโยชน์ของผู้อื่น การมีอำนาจบังคับบัญชา ความมีอิสระในงาน เงิน เกียรติยศ ความมั่นคงปลอดภัย และความสมปรารถนาของตนเอง นักเรียนชายและหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน คือชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชา และเงินมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเลือกค่านิยมในด้านอาชีพ โดยค่านิ่งถึงประโยชน์ของผู้อื่น

ประมวล วิทยากร (2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2519 จำนวน 531 พบว่า

1. นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และทำงานกับบุคคลอื่นมากที่สุด

2. นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียน

หญิง นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพบริการสังคม และทำงานกับบุคคล ความมีระเบียบแบบแผนมากกว่านักเรียนชาย

3: นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ

4. อาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ งานที่ใช้วิชาชีพ และวิทยาการรองลงมาคือ ทหาร Super (อ้างในวัชรีย์ ทรัพย์มี. 2523 : 27-31) กล่าวว่า การเลือกอาชีพและระดับอาชีพมีความสัมพันธ์กับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ทักษะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระดับการศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน

Williamson (อ้างใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66-67) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาตนเอง พร้อมทั้งจะต้องพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานประกอบด้วย

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนต้องการเลือกเรียนลักษณะวิชาที่หางานทำได้ง่าย รายได้ดี และเป็นวิชาที่ใช้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว

ดาว สมศรีโห่ง (2540 : 103) พบว่า มูลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ต่อการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุด คือ ประเทศชาติต้องการแรงงานประเภทช่างอุตสาหกรรม

2.7.8 รายได้ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2531 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการเลือกเรียนลักษณะวิชาชีพ ที่หางานทำได้ง่าย รายได้ดี และเป็นวิชาชีพที่ใช้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว

Frank Parson (อ้างในจงจิต อ่ำสารวิภา. 2541 : 41) กล่าวถึงหลักการอาชีพว่า

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์สมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เป็นต้นว่า ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว

2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้นว่า ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

เจลิม ศรีผดุง และคณะ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้าย ของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด พบว่า ลักษณะงานที่นิสิตนักศึกษาเลือกตอบมากที่สุด 5 อันดับแรก เรียงตามลำดับได้แก่ งานที่มีรายได้ดี งานที่มีความมั่นคง งานที่มีสวัสดิการดี งานที่สอดคล้องกับอุปนิสัย และงานที่มีอิสระในการทำงาน

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 94) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ค่านิยมในอาชีพทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านความมั่นคงในอาชีพสูงสุด และค่านิยมในอาชีพของนักเรียน เปลี่ยนจากการมีรายได้สูง ความก้าวหน้า ความมีเกียรติยศชื่อเสียงมาเป็นความมั่นคงของอาชีพแทน

Herzberg (1959 : 60-63) กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการจูงใจในการทำงานคือ องค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน องค์ประกอบภายนอกได้แก่ค่าจ้าง เงินเดือน เงินไขของการทำงาน ความมั่นคงของงาน นโยบายและการบริหารงานของบริษัท องค์ประกอบภายในได้แก่ การยอมรับและการยกย่อง ความก้าวหน้าในงาน สมฤทธิผลในการทำงาน หรือความสำเร็จของงาน

Perrone (1965 : 245-257) ได้ศึกษาค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนต่างมีความเห็นตรงกันว่าค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุด คือการมีรายได้สูง มีความมั่นคงในอาชีพนั้น ๆ ส่วนค่านิยมที่ไม่สำคัญ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ การทำงานโดยอิสระ

ลัดดาวลย์ ไคว้ตระกูล (2528 : 49-50) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง พบว่า นอกจากเหตุผลที่นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบส่วนตัวเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งได้แก่ ความถนัด ความสนใจ ความสามารถแล้ว เหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เกียรติยศชื่อเสียง ลักษณะงาน และความก้าวหน้าที่ต้องการได้รับ ตลอดจนความจำเป็น ส่วนตัวได้แก่ รายได้ และโอกาสในการศึกษาต่อ ก็เป็นสาเหตุสำคัญต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพ

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักเรียนส่วนมากตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพด้วยตนเอง และพิจารณาถึงความถนัด ความสนใจ เหตุผลส่วนตัว นอกจากนี้ในด้านการเงินเห็นว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจะสามารถทำงานได้ง่าย รายได้ดี ลักษณะของงานมีความก้าวหน้า

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 94) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านความมั่นคง
ในอาชีพและค่านิยมในอาชีพ

สุภาภรณ์ เลอเลิศวณิชย์ (2542 : 108) พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ
นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ เนื่องจากมีโอกาสหางานทำได้ง่าย รายได้สูง มีความมั่นคง และความ
ก้าวหน้าในงานอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 58 โรงเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 7,553 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนโรงเรียนและจำนวนนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานีของแต่ละสังกัด

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด			รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด
		กศ.	สพช.	สช.	
อำเภอเมือง	คณะราษฎร์ปทุมธานี	451			
	ปทุมธานี "นันทมนี"	180			
	ปทุมวิไล	424			
	สิงห์ปทุมราษฎร์	84			
	วัดบางคูวัด		52		
	ชุมชนวัดเสด็จ		60		
	วัดโพธิ์ฟ้า		24		
	วัดนาวง		63		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด			รวมจำนวน นักเรียนทั้งหมด
		กศ.	สปช.	สช.	
อำเภอเมือง	วัดขจรทรัพย์บำรุง		78		
	บ้านใหม่วัฒนา			50	
	รังสิตวิทยา			12	
อำเภอคลอง หลวง	ธรรมศาสตร์คลองหลวง	762			
	หัตถสารเกษตรวิทยา	257			
	สวนกุหลาบวิทยาลัย	447			
	ชุมชนวัดบางขัน		82		
	บุญคุ้มราษฎร์บำรุง		66		
	วัดกลางคลองสาม		27		
	วัดมูลเหล็ก		6		
อำเภอธัญบุรี	ธัญบุรี	609			
	ธัญรัตน์	537			
	สายปัญญารังสิต	274			
	ชุมชนวัดพิชิต		87		
	วัดมูลจินดาราม		44		
	วัดเขียนเขต		126		
	วัดแสงสรรค์		63		
	ศิริศึกษา			30	
	ทิพพากรวิทยาคาร			70	
อำเภอลาดหลุม แก้ว	บัวแก้วเกษร	228			
	สุนทรเมตตาประชา สรรค์	71			
	วราชาทินัดดามาตุ	14			
	จุฬารัตน์ราชวิทยาลัย	77			
	บ้านคลองเจ้าเมือง		14		
	ชุมชนวัดหน้าไม้		43		
	วัดบ่อเงิน		20		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลของเอกสารนี้ทุกครั้งที่มีการแก้ไข

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด			รวมจำนวน นักเรียนทั้งหมด
		กศ.	สปช.	สช.	
อำเภอลำลูกกา	เทพศิรินทร์คลองสิบ	324			
	ลำลูกกา	205			
	นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย	425			
	มัธยมสังคีตวิทยา	166			
	เตรียมอุดมศึกษา	0			ในปี พ.ศ. 2541มีเพียง ระดับ ม.2 เท่านั้น
	วัดลาดสนุ่น		58		
	วัดปัญญาวิทยากวาส		10		
	วัดสมุหราชภานุบำรุง		21		
	วัดพิรุณศาสตร์		17		
	วัดทศทิศ		25		
	วัดชัยมงคลาราม		11		
	ระเบียบวิทยา			51	
พระสุทริวงศ์			47		
อำเภอหนองเสือ	ชัยสิทธิ์กวาส "พัฒน์"	210			
	สามโคก	109			
	ปทุมวิไลวิทยาคม	70			
	วัดท้ายเกาะ		33		
	สี่แยกบางเตย		14		
	หนองเสือวิทยาคม	194			
	อยู่ประชานุเคราะห์		26		
	ชุมชนประชานิการอำนาจ		35		
	วัดจตุพิชวรवास		25		
	จัดจุฬาราม		10		
	วัดศรีสโมสร		35		
รวม 7 อำเภอ	รวมจำนวนโรงเรียนทั้ง 3 สังกัด 58 โรงเรียน	6,118	1,175	260	7,553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานที่มอบหมายให้ดำเนินการในส่วนนี้ โดยข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด ปทุมธานี ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนใน กำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี ที่ต้องการเรียนต่ออาชีวศึกษา จำนวน 33 โรงเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. จับสลาก กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละสังกัด ของแต่ละอำเภอประมาณ 50 % ได้ จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 33 โรงเรียน โดยจะเก็บจากจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนอาชีวศึกษาเท่านั้นสำหรับ โรงเรียนในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีจำนวน 6 โรงเรียนเท่านั้น ผู้วิจัยจึง นำมาทั้งหมดโดยมิได้จับสลาก คิดเป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 5,520 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานีของแต่ละสังกัด

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด			รวมจำนวน นักเรียนทั้งหมด
		กศ.	สปช.	สช.	
อำเภอเมือง	ปทุมธานี "นันทมนี"	180			
	ปทุมวิไล	424			
	คณะราษฎร์บำรุง ปทุมธานี	541			
	ชุมชนวัดเสด็จ		60		
	วัดโพธิ์ฟ้า		24		
	วัดขจรทรัพย์บำรุง		78		
	บ้านใหม่วัฒนา			50	
	รังสิตวิทยา			12	
อำเภอคลอง หลวง	ธรรมศาสตร์คลองหลวง	762			
	สวนกุหลาบวิทยาลัย	447			
	ชุมชนวัดบางขัน		82		
	วัดกลางคลองสาม		27		
อำเภอธัญบุรี	ธัญบุรี	609			
	ธัญรัตน์	537			
	วัดมูลจินดาราม		44		
	วัดเขียนเขต		126		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด			รวมจำนวน นักเรียนทั้งหมด
		กศ.	สปช.	สช.	
อำเภอธัญบุรี	ศิริศึกษา			30	
	ทิพพากรวิทยาคาร			70	
อำเภอลาดหลุม แก้ว	บัวแก้วเกษร	228			
	ชุมชนวัดหน้าไม้		43		
อำเภอลำลูกกา	ลำลูกกา	205			
	นวมินทร์ราชินูทิศ	425			
	วัดลาดสนุ่น		58		
	วัดพิรุณศาสตร์		17		
	วัดชัยมงคลาราม		11		
	ระเบียบวิทยา			51	
	พระสุทริวงศ์			47	
อำเภอสามโคก	สามโคก	109			
	วัดท้ายเกาะ		23		
อำเภอหนองเสือ	หนองเสือวิทยาคม	194			
	อยุ่ประชานุเคราะห์		26		
	ชุมชนประชานิกรอำนาจ		35		
	วัดศรีสโมสร		35		
รวม 7 อำเภอ	รวมจำนวนโรงเรียนทั้ง 3 สังกัด 33 โรงเรียน	4,571	689	260	5,520

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรในแต่ละสังกัดโดยใช้ตารางของ R.V.

Krejcie and R.W.Morgan (1970 : 608) ได้ขนาดตัวอย่างในแต่ละสังกัดดังต่อไปนี้

2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 357 คน ที่

ต้องการเลือกเรียนอาชีวศึกษา

2.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สังกัด คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จำนวน 248 คน ที่ต้องการเลือกเรียนอาชีวศึกษา

2.3 ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรในกำกับสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน
จำนวน 155 คน ที่ต้องการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนขนาดกลุ่มประชากรตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
จังหวัดปทุมธานี ในแต่ละสังกัดโดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie and
R.W. Morgan (1970 : 608)

หน่วยงานแต่ละสังกัด	จำนวนนักเรียนที่สังกัด	ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร ในแต่ละสังกัดโดยใช้ ตาราง R.V. Krejcie
กรมสามัญศึกษา	4,571	357
สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ	689	248
ในกำกับสำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาเอกชน	260	155
รวม 3 สังกัด	5,520	760

จากตารางที่ 3.3 คำนวณหาขนาดตัวอย่างในแต่ละสังกัดโดยการเทียบบัญญัติไตร
ยางค์ ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี
ในแต่ละสังกัดโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด		
		กศ.	สปช.	สช.
อำเภอเมือง	ปทุมธานี "นันทมนิ"	14		
	ปทุมวิไล	33		
	คณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี	35		
	ชุมชนวัดเสด็จ		21	
	วัดโพธิ์ฟ้า		9	
	วัดจรรยาวิทย์บำรุง		28	
	บ้านใหม่วัฒนา			30
	รังสิตวิทยา			7

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เขต/อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนสังกัด		
		กศ.	สปช.	สช.
อำเภอคลองหลวง	ธรรมศาสตร์คลองหลวง	60		
	สวนกุหลาบวิทยาลัย	34		
	ชุมชนวัดบางขัน		29	
	วัดกลางคลองสาม		10	
อำเภอธัญบุรี	ธัญบุรี	48		
	ธัญรัตน์	42		
	วัดมุจลินดาราม		16	
	วัดเขียนเขต		45	
	ศิริศึกษา			18
	ทิพพากรวิทยาคาร			42
อำเภอลาดหลุมแก้ว	บัวแก้วเกษร	18		
	ชุมชนวัดหน้าไม้		15	
อำเภอลำลูกกา	ลำลูกกา	16		
	นวมินทราชินูทิศ	32		
	วัดลาดสนุ่น		21	
	วัดพิรุณศาสตร์		6	
	วัดชัยมงคลาราม		4	
	ระเบียบวิทยา			30
	พระสุทริวงศ์			28
อำเภอสสามโคก	สามโคก	9		
	วัดท้ายเกาะ		8	
อำเภอหนองเสือ	หนองเสือวิทยาคม	16		
	อยู่ประชานุเคราะห์		10	
	ชุมชนประชานิการอำนาจ		13	
	วัดศรีสโมสร		13	
รวม 7 อำเภอ	รวมจำนวนโรงเรียนทั้ง 3 สังกัด 33 โรงเรียน	357	248	155
ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวม		760		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครเชียงใหม่ โดยสงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองโดยใช้แบบสอบถาม ของไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 243-253) ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 188-209) ประยูร มัยโกคา (2539 : 137-149) มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี โดยพิจารณาถึงปัจจัย 8 ด้าน จำนวน 61 ข้อดังนี้

1. ความถนัด และความสนใจ	จำนวน 9 ข้อ
2. บุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถ	จำนวน 7 ข้อ
3. อาชีพและรายได้ของบิดามารดา	จำนวน 6 ข้อ
4. สถานศึกษา	จำนวน 7 ข้อ
5. บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง ชุมชน	จำนวน 9 ข้อ
6. เกียรติยศชื่อเสียง	จำนวน 6 ข้อ
7. ค่านิยมในอาชีพ และตลาดแรงงาน	จำนวน 7 ข้อ
8. รายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ	จำนวน 10 ข้อ

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 3 ระดับ โดยกำหนดระดับของการประเมินค่า เพื่อตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อไว้ดังนี้

- 3 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา มากที่สุด
- 2 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ปานกลาง
- 1 หมายถึง ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น นอกเหนือจากที่มีในแบบสอบถาม ตอนที่ 2

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสาร แบบทดสอบ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่ออาชีวศึกษา การประกอบอาชีพ แรงจูงใจ และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน

2. ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยของ ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 243-253) ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 188-209) ประยูร มัยโกคา (2539 : 137-149)

3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ ข้อ 2 มาเขียนเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง โดยมีเนื้อหาเหมาะสมและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำ แก้ไข และปรับปรุง

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา รวม 5 ท่าน ได้แก่

1. ผศ.ดร.ผจญ ชันระชวณะ	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. ดร.อารมณีน จินดาพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
3. นายประทีป หงษ์โสภาค	ศึกษานิเทศก์จังหวัดปทุมธานี
4. นายอนุสรณ์ ไทยเดชา	ผู้อำนวยการกองโรงเรียนอาชีวศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
5. นายประยูร หลิมวานิชย์	ศึกษานิเทศน์ เขตการศึกษา 1 งานศึกษาคุณภาพการศึกษาเอกชน

ภาพการศึกษาเอกชน

2. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรีกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3. หลังการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า "สัมประสิทธิ์ อัลฟา" (∞ - Coefficient) ได้ค่าของความเชื่อมั่นตั้งแต่ระดับ .92 ขึ้นไปรวมทั้งฉบับดังนี้

1. ด้านความถนัด และความสนใจ	ค่าความเชื่อมั่น .81
2. ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถ	ค่าความเชื่อมั่น .84
3. ด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา	ค่าความเชื่อมั่น .82
4. ด้านสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น .81
5. ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง ชุมชน	ค่าความเชื่อมั่น .83
6. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	ค่าความเชื่อมั่น .81
7. ด้านค่านิยมในอาชีพ และตลาดแรงงาน	ค่าความเชื่อมั่น .88

8. ด้านรายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ ค่าความเชื่อมั่น .83
รวมทั้ง 8 ด้าน ค่าความเชื่อมั่น .92

5. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกเสนอขออนุญาตให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่สังกัดหน่วยต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น เป็นกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 นำหนังสือเสนอต่อกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

3.3.3 นำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้ว เสนอขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน ที่สังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดปทุมธานี เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3.4 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้นำส่งด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยขออนุญาตหัวหน้าสถานศึกษา อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามแล้วแยกนักเรียนที่ต้องการเรียนต่ออาชีวศึกษาตอบแบบสอบถาม

3.3.5 การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปรวบรวมด้วยตนเองภายหลังจากแจกแบบสอบถามแล้ว 1 สัปดาห์

3.3.6 ได้แบบสอบถาม 677 ฉบับอีก 83 ฉบับเป็นผู้ไม่เลือกเรียนอาชีวศึกษา

3.3.7 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับได้สมบูรณ์ 677 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.4.1 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer Plus)

3.4.2 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ

3.4.3 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม บัณฑิตในการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ที่ 3 สังกัด จำนวน 8 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยทำเป็นรายข้อเฉพาะด้าน และรวมทุกด้านแล้วนำเสนอในรูปของตาราง พร้อมกับคำบรรยายประกอบ

3.4.4 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่

3.4.5 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.50-3.00	หมายถึง ระดับบัณฑิตในการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษามากที่สุด
1.50-2.49	หมายถึง ระดับบัณฑิตในการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษาปานกลาง
1.00-1.49	หมายถึง ระดับบัณฑิตในการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษาน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถ ด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา ด้านสถานศึกษา ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน และด้านรายได้ ความมั่นคงและความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปของตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลในรูปของตาราง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสรุปเรียงตามลำดับความถี่

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับ สังกัด เพศ ผลการเรียนรู้การศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา รายได้ ของครอบครัว ประเภทวิชาสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ ความประสงค์ของ ผู้ปกครองความประสงค์ของนักเรียน เหตุผลที่ไม่สามารถเรียนต่อ วิชาที่ทำ คະແນ่นໄດ້ມາກທີ່ສຸດ ແລະວິຊາທີ່ກຳລັງເຮັດໄດ້ນ້ອຍທີ່ສຸດ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียนกำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัด	677	100.00
1.1 กรมสามัญศึกษา (กศ.)	320	47.27
1.2 ในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)	129	19.05
1.3 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.)	228	33.68
2. เพศ	677	100.00
2.1 ชาย	310	45.79
2.2 หญิง	367	54.21
3. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ผ่านมา	677	100.00
3.1 3.50-4.0	22	3.25
3.2 3.00-3.4	90	13.29
3.3 2.50-2.59	145	21.42
3.4 2.00-2.49	248	36.63
3.5 1.50-1.59	148	21.86
3.6 ต่ำกว่า 1.50	24	3.55
4. ระดับการศึกษาของบิดา	677	100.00
4.1 ประถมศึกษา	426	62.93
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	103	15.21
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	63	9.31
4.4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	25	3.69
4.5 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	30	4.43
4.6 อนุปริญญา	8	1.18
4.7ปริญญาตรี	18	2.66
4.8ปริญญาโท	3	0.44
4.9ปริญญาเอก	1	0.15

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษาของมารดา	677	100.00
5.1 ประถมศึกษา	501	74.00
5.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	74	10.93
5.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	44	6.50
5.4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	17	2.51
5.5 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	12	1.77
5.6 อนุปริญญา	9	1.33
5.7ปริญญาตรี	18	2.66
5.8 ปริญญาโท	1	0.15
5.9 ปริญญาเอก	1	0.15
6. อาชีพของบิดา	677	100.00
6.1 รับราชการ	72	10.64
6.2 ทำงานธนาคาร รัฐวิสาหกิจ	15	2.22
6.3 ธุรกิจ ค้าขาย	111	16.39
6.4 เกษตรกรรม ประมง	53	7.83
6.5 ช่างตัดผม ตัดเสื้อ	2	0.30
6.6 ช่างไม้ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ฯลฯ	36	5.31
6.7 ลูกจ้างบริษัท	138	20.38
6.8 รับจ้าง บริการ	191	28.21
6.9 พ่อบ้าน	15	2.22
6.10 อื่น ๆ (เสียชีวิต พิการ หย่ากับมารดา เป็นพระ)	44	6.50
7. อาชีพของมารดา	677	100.00
7.1 รับราชการ	25	3.69
7.2 ทำงานธนาคาร รัฐวิสาหกิจ	4	0.59
7.3 ธุรกิจ ค้าขาย	167	24.67
7.4 เกษตรกรรม ประมง	41	6.06
7.5 ช่างตัดผม ตัดเสื้อ	8	1.18
7.6 แม่บ้าน	172	25.41

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
 หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7.7 ลูกจ้างบริษัท	119	17.58
7.8 รับจ้าง บริการ	130	19.20
7.9 อื่น ๆ (เสียชีวิต)	11	1.62
8. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	677	100.00
8.1 ต่ำกว่า 4,000 บาท	121	17.87
8.2 4,001-5,500 บาท	160	23.64
8.3 5,501-7,500 บาท	145	21.42
8.4 7,501-10,500 บาท	105	15.51
8.5 10,501-12,500 บาท	51	7.53
8.6 12,501 บาท ขึ้นไป	95	14.03
9. ประเภทวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ	677	100.00
9.1 พาณิชยกรรม	331	48.89
9.2 ช่างอุตสาหกรรม	252	37.22
9.3 เกษตรกรรม	14	2.07
9.4 คหกรรม	27	3.99
9.5 ศิลปกรรม	53	7.83
10. สาขาวิชาในแต่ละประเภทวิชา ที่นักเรียนจะเลือกเรียน		
10.1 พาณิชยกรรม	331	100.00
10.1.1 การบัญชี	97	29.31
10.1.2 การขาย-การตลาด	44	13.29
10.1.3 เลขานุการ	35	10.57
10.1.4 คอมพิวเตอร์	91	27.49
10.1.5 ธุรกิจโรงแรม	18	5.44
10.1.6 การประชาสัมพันธ์	14	4.23
10.1.7 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	23	6.95
10.1.8 การสื่อสารธุรกิจ	4	1.21
10.1.9 การหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์	5	1.51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
10.2 ช่างอุตสาหกรรม	252	100.00
10.2.1 ช่างไฟฟ้ากำลัง	40	15.87
10.2.2 ช่างยนต์	109	43.25
10.2.3 ช่างอิเล็กทรอนิกส์	38	15.08
10.2.4 ช่างก่อสร้าง	3	1.19
10.2.5 ช่างกลโรงงาน	44	17.46
10.2.6 ช่างเชื่อม	6	2.38
10.2.7 ช่างสถาปัตยกรรม	3	1.19
10.2.8 ช่างออกแบบ	7	2.78
10.2.9 ช่างพิมพ์	2	0.80
10.3 เกษตรกรรม	14	100.00
10.3.1 สัตวบาล	3	21.43
10.3.2 พืชกรรม	1	7.14
10.3.3 ช่างเกษตร	4	28.57
10.3.4 อุตสาหกรรมเกษตร	2	14.29
10.3.5 เทคนิคการเกษตร	1	7.14
10.3.6 ธุรกิจเกษตร	2	14.29
10.3.7 เทคนิคเคมี	1	7.14
10.4 คหกรรม	27	100.00
10.4.1 ผ้าและเครื่องแต่งกาย	4	14.82
10.4.2 อาหารและโภชนาการ	12	44.44
10.4.3 คหกรรมทั่วไป	11	40.74
10.5 ศิลปกรรม	53	100.00
10.5.1 การดนตรี	14	26.42
10.5.2 ทัศนศิลป์	24	45.28
10.5.3 ศิลปะประยุกต์	5	9.43
10.5.4 การถ่ายภาพ	10	18.87
11. ผู้ปกครองมีความต้องการส่งให้นักเรียนศึกษาจนจบระดับชั้น	677	100.00
11.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	117	17.28

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
11.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	198	29.25
11.3 ปริญญาตรี	212	31.32
11.4 ปริญญาโท	42	6.20
11.5 ปริญญาเอก	47	6.94
11.6 อื่น ๆ (ไม่บังคับ ตามกำลังเงินที่จะส่งได้ ไม่แน่ใจ)	61	9.01
12. ผู้ปกครองมีความประสงค์ให้นักเรียนประกอบอาชีพ	677	100.00
12.1 รับราชการ	217	32.05
12.2 ทำงานรัฐวิสาหกิจ ธนาคาร	73	10.78
12.3 เกษตรกร	8	1.18
12.4 ลูกจ้างบริษัทเอกชน	205	30.28
12.5 ธุรกิจ ค้าขาย	134	19.80
12.6 อื่น ๆ (ไม่บังคับ)	40	5.91
13. นักเรียนมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาประเภท	677	100.00
13.1 สถานศึกษาของรัฐที่ตนเองเรียนอยู่	122	18.02
13.2 สถานศึกษาของเอกชนที่ตนเองเรียนอยู่	29	4.28
13.3 สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของรัฐบาล	403	59.53
13.4 สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของเอกชน	108	15.95
13.5 อื่น ๆ (ยังไม่แน่ใจ)	15	2.22
14. เหตุผลที่นักเรียนไม่สามารถเรียนต่ออาชีวศึกษาตามความต้องการ	677	100.00
14.1 มีข้อจำกัดทางการเงิน	210	31.02
14.2 วิชาชีพที่เปิดสอนไม่ตรงกับความต้องการ	80	11.82
14.3 ผู้ปกครองไม่ประสงค์ให้เรียน	95	14.03
14.4 การเดินทางไม่สะดวก	96	14.18
14.5 อื่น ๆ (ไม่มีปัญหา คือ สามารถเรียนได้)	196	28.95
15. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุด	677	100.00
15.1 ภาษาไทย	65	9.60
15.2 คณิตศาสตร์	66	9.75
15.3 ภาษาอังกฤษ	43	6.35
15.4 พลศึกษา	183	27.03

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
15.5 สังคมศึกษา	74	10.93
15.6 พื้นฐานอาชีพ	67	9.90
15.7 วิทยาศาสตร์	38	5.61
15.8 ศิลปะ	46	6.80
15.9 พระพุทธศาสนา	27	3.99
15.10 อื่น ๆ	68	10.04
16. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุด	677	100.00
16.1 ภาษาไทย	24	3.55
16.2 คณิตศาสตร์	212	31.31
16.3 ภาษาอังกฤษ	223	32.94
16.4 พลศึกษา	19	2.81
16.5 สังคมศึกษา	59	8.71
16.6 พื้นฐานอาชีพ	6	0.89
16.7 วิทยาศาสตร์	61	9.01
16.8 ศิลปะ	11	1.62
16.9 พระพุทธศาสนา	5	0.74
16.10 อื่น ๆ	57	8.42

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม กำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.27 รองลงมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 33.68 และโรงเรียนในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ 19.05 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.21 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.49 คิดเป็นร้อยละ 36.63 บิดามีการศึกษาระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.93 มารดามีการศึกษาระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.00 บิดามีอาชีพ รับจ้าง บริการ คิดเป็นร้อยละ 28.21 มารดาเป็นแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 25.41 ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือน 4,001-5,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.64 นักเรียนต้องการศึกษาต่อประเภทวิชา พาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 48.89 สำหรับประเภทวิชาพาณิชยกรรม ส่วนใหญ่จะเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชี คิดเป็นร้อยละ 29.31 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จะเลือกเรียนสาขาวิชาช่างยนต์ คิดเป็นร้อยละ 43.25 ประเภทวิชาเกษตรกรรม จะเลือกเรียนสาขาวิชาช่างเกษตร คิดเป็นร้อยละ 28.57

ประเภทวิชาคหกรรม จะเลือกเรียนสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 44.44 ประเภทวิชาศิลปกรรม จะเลือกเรียนสาขาวิชาจิตรศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 45.28 ด้านผู้ประกอบการมีความต้องการส่งให้นักเรียนศึกษาจนจบระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 31.32 ผู้ปกครองมีความประสงค์ให้นักเรียนประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 32.05 ส่วนใหญ่นักเรียนมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 59.53 เหตุผลที่นักเรียนไม่สามารถเรียนต่ออาชีวศึกษาตามที่ต้องการ ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 31.02 วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นวิชาพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.03 และวิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 32.94

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี โดยการแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความถนัดและความสนใจ

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับปัจจัย	ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ข้าพเจ้ามีความถนัดในวิชาชีพที่เลือก	2.17	0.47	ปานกลาง	5
2. ข้าพเจ้ามีความสนใจในวิชาชีพที่เลือก	2.59	0.52	มากที่สุด	2
3. ข้าพเจ้าต้องการเรียนวิชาชีพเพราะไม่ต้องท่องจำ	1.90	0.65	ปานกลาง	8
4. ข้าพเจ้ารู้ว่าวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกจะต้องใช้อุปกรณ์ใดบ้างในการเรียน	2.03	0.58	ปานกลาง	7
5. ข้าพเจ้ารู้ว่าวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกจะต้องใช้อุปกรณ์ใดบ้างในการประกอบอาชีพ	2.05	0.59	ปานกลาง	6
6. ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในวิชาที่ข้าพเจ้าเลือก	1.88	0.56	ปานกลาง	9
7. ข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล	2.25	0.62	ปานกลาง	4
8. สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	2.60	0.53	มากที่สุด	1
9. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเลือกเรียนวิชาชีพนี้มานานแล้ว	2.53	0.59	มากที่สุด	3
รวม	2.22	0.29	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้โดยไม่แจ้งการติดต่อ

ตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ด้านความถนัดและความสนใจ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.22 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้ามีความสนใจในวิชาชีพที่เลือก และข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเลือกเรียนวิชาชีพนี้มานานแล้ว โดยมีค่าเฉลี่ย 2.60 , 2.59 และ 2.53 ตามลำดับ ที่เหลือนอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในวิชาที่ข้าพเจ้าเลือก โดยมีค่าเฉลี่ย 1.88

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. วิชาที่เลือกเหมาะสมกับเพศของข้าพเจ้า	2.64	0.53	มากที่สุด	1
2. วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยของข้าพเจ้า	2.37	0.57	ปานกลาง	3
3. วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาของข้าพเจ้า	2.27	0.51	ปานกลาง	6
4. วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับความสามารถ ในการเรียนของข้าพเจ้า	2.29	0.52	ปานกลาง	5
5. วิชาชีพที่เลือกข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว	2.24	0.53	ปานกลาง	7
6. ข้าพเจ้ามีความพร้อมและความคล่องตัว ในการเรียนวิชาชีพที่เลือก	2.30	0.56	ปานกลาง	4
7. สุขภาพร่างกายของข้าพเจ้าเหมาะสมที่จะเรียน วิชาชีพที่เลือก	2.49	0.52	ปานกลาง	2
รวม	2.37	0.34	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.37 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลืออยู่นั้น อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ วิชาที่เลือกเหมาะสมกับเพศของข้าพเจ้า สุขภาพร่างกายของข้าพเจ้าเหมาะสมที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก และวิชาชีพ

ที่เลือกเหมาะสมกับบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของข้าพเจ้า โดยมีค่าเฉลี่ย 2.64 , 2.49 และ 2.37 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วิชาชีพที่เลือกข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยมีค่าเฉลี่ย 2.24

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. บิดามารดามีรายได้สุทธิเมื่อหักภาษีประจำปีแล้ว	2.00	0.55	ปานกลาง	2
2. เรียนเพื่อรับช่วงต่อบิดามารดา	1.70	0.72	ปานกลาง	6
3. บิดามารดาต้องนำรายได้ไปส่งเสียบุตรหลานหลายคน	1.78	0.73	ปานกลาง	5
4. บิดามารดามุ่งมั่นให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพในสาขาที่ให้เลือก	2.14	0.69	ปานกลาง	1
5. บิดามารดามีอาชีพที่ไม่มั่นคงรายได้ไม่แน่นอน	1.94	0.67	ปานกลาง	4
6. บิดามารดามีโอกาสเพิ่มรายได้ในขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่	1.95	0.68	ปานกลาง	3
รวม	1.92	0.36	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.92 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ บิดามารดามุ่งมั่นให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพในสาขาที่ให้เลือก บิดามารดามีรายได้สุทธิเมื่อหักภาษีประจำปีแล้ว และบิดามารดามีโอกาสเพิ่มรายได้ในขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.14 , 2.00 และ 1.95 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เรียนเพื่อรับช่วงต่อบิดามารดา โดยมีค่าเฉลี่ย 1.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านสถานศึกษา

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ใกล้บ้าน	2.35	0.66	ปานกลาง	5
2. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของคนทั่วไป	1.85	0.66	ปานกลาง	7
3. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนด้านสาขาวิชาชีพโดยตรง	2.39	0.60	ปานกลาง	3
4. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีเครื่องมืออุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย	2.34	0.62	ปานกลาง	4
5. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีการฝึกงานร่วมกับสถานประกอบการภาคเอกชน	2.21	0.63	ปานกลาง	6
6. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้	2.50	0.55	มากที่สุด	1
7. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่นักศึกษาจบไปแล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงานได้มาก	2.50	0.60	มากที่สุด	2
รวม	2.30	0.37	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.30 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ส่วนที่เหลือออกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่นักศึกษาจบไปแล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงานได้มาก และข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนด้านสาขาวิชาชีพโดยตรง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50 , 2.50 และ 2.39 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของคนทั่วไป โดยมีค่าเฉลี่ย 1.85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. บิดาเป็นผู้แนะนำให้เข้าพเจ้าเรียน	2.08	0.74	ปานกลาง	4
2. มารดาเป็นผู้แนะนำให้เข้าพเจ้าเรียน	2.14	0.73	ปานกลาง	3
3. อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้เรียน	2.02	0.67	ปานกลาง	6
4. ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน	2.05	0.69	ปานกลาง	5
5. เรียนตามพี่ ๆ และญาติสนิท	1.75	0.74	ปานกลาง	7
6. เรียนตามเพื่อน ๆ ที่รักและชอบพอกัน	1.73	0.72	ปานกลาง	8
7. เลือกเรียนด้วยตนเอง	2.63	0.55	มากที่สุด	1
8. เรียนตามความนิยมของคนส่วนใหญ่	1.69	0.66	ปานกลาง	9
9. สาขาวิชาที่เข้าพเจ้าเลือกไว้ั้นมีความสำคัญ และเป็นที่ต้องการต่อชุมชน	2.30	0.61	ปานกลาง	2
รวม	2.04	0.38	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปี
ที่ 3 ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.04
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลืออยู่นอกนั้น อยู่ในระดับ
ปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ เลือกเรียนด้วยตนเอง สาขา
วิชาที่เข้าพเจ้าเลือกไว้ั้นมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการต่อชุมชน และมารดาเป็นผู้แนะนำให้
เข้าพเจ้าเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.63 , 2.30 และ 2.14 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
เรียนตามความนิยมของคนส่วนใหญ่ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาชีพที่เลือกเพราะเคยเห็น ผู้ประกอบอาชีพนี้มีความเจริญรุ่งเรือง	2.18	0.64	ปานกลาง	4
2. ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาชีพที่เลือกเพื่อรักษาชื่อเสียง วงศ์ตระกูล	1.87	0.65	ปานกลาง	6
3. สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นที่นิยมและสามารถเรียนต่อ ในระดับสูงได้	2.32	0.62	ปานกลาง	2
4. สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นอาชีพที่มีเกียรติ	2.17	0.59	ปานกลาง	5
5. สาขาวิชาชีพที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม	2.41	0.57	ปานกลาง	1
6. สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถเข้าทำงาน ในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง	2.29	0.60	ปานกลาง	3
รวม	2.21	0.42	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปี
ที่ 3 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.21 เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ
สาขาวิชาชีพที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นที่นิยมและสามารถเรียน
ต่อในระดับสูงได้ และสาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง โดย
มีค่าเฉลี่ย 2.41, 2.32 และ 2.29 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน
วิชาชีพที่เลือกเพื่อรักษาชื่อเสียงวงศ์ตระกูล โดยมีค่าเฉลี่ย 1.87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเมื่อสำเร็จแล้วจะเป็น กำลังคนในระดับกลางของประเทศ	2.22	0.57	ปานกลาง	6
2. สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงานในปัจจุบัน	2.22	0.58	ปานกลาง	7
3. สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของ สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน	2.34	0.57	ปานกลาง	1
4. สถานประกอบการเอกชนส่วนใหญ่จ้างผู้เรียน จบสายวิชาชีพ	2.31	0.57	ปานกลาง	2
5. สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกนั้นเป็นสิ่งที่ ประเทศชาติและสังคมต้องการ	2.26	0.58	ปานกลาง	4
6. เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมสูงในปัจจุบัน	2.26	0.58	ปานกลาง	4
7. มีโอกาสได้ทำงานมากกว่าสาขาอื่น ๆ	2.29	0.59	ปานกลาง	3
รวม	2.27	0.40	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปี
ที่ 3 ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.27 เมื่อ
พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3
ลำดับแรก คือ สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอก
ชน สถานประกอบการเอกชนส่วนใหญ่จ้างผู้เรียนจบสายวิชาชีพ และมีโอกาสได้ทำงานมากกว่า
สาขาอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.34 , 2.31 และ 2.29 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านรายได้ ความมั่นคงและ
ความก้าวหน้าในอาชีพ

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ข้าพเจ้าคาดหวังวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้ว ประกอบอาชีพมีรายได้ดี	2.43	0.54	ปานกลาง	3
2. ข้าพเจ้าคาดหวังวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบ อาชีพมีโอกาสก้าวหน้า พัฒนาตนเองได้สูงขึ้น	2.45	0.56	ปานกลาง	2
3. สาขาวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วมีงานทำ	2.50	0.56	มากที่สุด	1
4. สาขาวิชาชีพที่เลือกทำงานได้ง่าย	2.40	0.57	ปานกลาง	4
5. สาขาวิชาชีพที่เลือกมีโอกาสหารายได้ง่าย	2.09	0.54	ปานกลาง	9
6. สาขาวิชาชีพที่เลือกช่วยให้มีชีวิตที่มั่นคง	2.34	0.56	ปานกลาง	7
7. สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถประกอบอาชีพอิสระได้	2.38	0.62	ปานกลาง	5
8. สาขาวิชาชีพที่เลือกสถานประกอบการเอกชน ให้ค่าจ้างเงินเดือนสูง	2.20	0.58	ปานกลาง	8
9. สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถประดิษฐ์สิ่งของ และซ่อมแซมของใช้ได้	2.07	0.73	ปานกลาง	10
10. สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถพบปะติดต่อสัมพันธ์ กับบุคคลต่าง ๆ ได้	2.37	0.59	ปานกลาง	6
รวม	2.32	0.37	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.9 พบว่า บัณฑิตในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปี
ที่ 3 ด้านรายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่า
เฉลี่ย 2.32 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลือออกนั้น อยู่ใน
ระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สาขาวิชาชีพที่เลือก
เมื่อจบแล้วมีงานทำ ข้าพเจ้าคาดหวังวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า
พัฒนาตนเองได้สูงขึ้น และข้าพเจ้าคาดหวังวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้ดี โดย
มีค่าเฉลี่ย 2.50 , 2.45 และ 2.43 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สาขาวิชาชีพที่เลือก
สามารถประดิษฐ์สิ่งของและซ่อมแซมของใช้ได้ 2.32

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวม และแต่ละด้าน

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	n = 677		ระดับ ปัจจัย	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ความถนัดและความสนใจ	2.22	0.29	ปานกลาง	5
2. บุคลิกภาพ สถิติปัญญาความสามารถ	2.37	0.34	ปานกลาง	1
3. อาชีพและรายได้ของบิดามารดา	1.92	0.36	ปานกลาง	8
4. สถานศึกษา	2.30	0.37	ปานกลาง	3
5. บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และชุมชน	2.04	0.38	ปานกลาง	7
6. เกียรติยศชื่อเสียง	2.21	0.42	ปานกลาง	6
7. ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน	2.27	0.40	ปานกลาง	4
8. รายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ	2.32	0.37	ปานกลาง	2
รวม	2.21	0.25	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.21 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญาความสามารถ ด้านรายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 2.37 , 2.32 และ 2.30 ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ อาชีพและรายได้ของบิดามารดา โดยมีค่าเฉลี่ย 1.92

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสรุปเรียงตามลำดับความถี่

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ มูลเหตุจูงใจอื่น ๆ ในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ผลการวิเคราะห์ในแต่ละด้านได้นำเสนอเรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ความถี่
1. เหตุผลด้านส่วนตัว	
1.1 ชอบ ใจรัก หรือ ถนัด ในสาขาวิชาที่เลือก	283
1.2 จบแล้วยึดเป็นอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ จะได้ช่วยลดภาระของพ่อแม่	27
1.3 สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น สามารถซ่อมแซม ประดิษฐ์สิ่งของได้ด้วยตนเอง และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	18
1.4 เพื่อน หรือรุ่นพี่แนะนำ	14
1.5 เดินทางไปเรียนสะดวก อยู่ใกล้บ้าน	12
1.6 สามารถเรียนและทำงานไปด้วย	2
2. เหตุผลด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอก	
2.1 จบแล้วหางานทำง่าย โรงงานส่วนใหญ่จะรับ เป็นที่ยอมรับของสังคม	245
2.2 จบแล้วทำงานมีรายได้ดี	45
2.3 ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียน	27
2.4 สามารถทำงานช่วยเหลือสังคม และช่วยพัฒนาประเทศชาติให้รุ่งเรือง	17
2.5 ค่าใช้จ่ายในการเรียนสายอาชีพไม่แพง	16
2.7 เห็นตัวอย่างคนที่จบทางด้านอาชีวศึกษา ประสบความสำเร็จมีงานทำ ไม่ ตกงาน	7
3. เหตุผลด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ	
3.1 มีความรู้พื้นฐานอยู่บ้าง มีความสนใจ	243
3.2 สามารถเรียนรู้ได้ง่าย เรียนรู้ได้เร็ว ไม่ต้องจำอะไรมาก ไม่เครียดเหมือน สายสามัญ	44
3.4 ต้องการมีประสบการณ์ ไม่มีความรู้วิชาชีพจึงอยากเรียน	10
3.5 เป็นความรู้ที่ทันสมัย ทันโลก	5
3.6 เรียนต่อระดับสูงได้	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัย ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยมาทั้งหมด คือวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ในจังหวัดปทุมธานี ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 23 โรง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจำนวน 29 โรง สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 6 โรง รวมเป็น 58 โรง จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 7,553 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ต้องการเรียนต่ออาชีวศึกษา จำนวน 33 โรง โดยมีขั้นตอนคือ

1. จับสลาก กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละสังกัด ของแต่ละอำเภอประมาณ 50 % รวมทั้งสิ้น 33 โรง เป็นนักเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา 4,571 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 689 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 260 คน รวมเป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 5,520 คน

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรในแต่ละสังกัดโดยใช้ตาราง R.V. Krejcie and R.V. Margan (1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 760 คน โดยสังกัดกรมสามัญศึกษา 357 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 248 คน สังกัดในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 155 คน

เอกสารนี้ได้รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. คำนวณหาขนาดตัวอย่างในแต่ละสังกัดโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน แล้วนำแบบสอบถามแจกตามโรงเรียนต่าง ๆ เท่าจำนวนสัดส่วนที่เทียบได้

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจาก ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำแบบสอบถามบางส่วนของ ไชยสิทธิ์ โกรธคุณาศัย, ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา, ประยูร มัยโสภา มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากแบบสอบถามจำนวน 760 ฉบับ ตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียนในสังกัด มีผู้ต้องการเลือกเรียนอาชีวศึกษาตอบแบบสอบถามจำนวน 677 ฉบับ มีความสมบูรณ์เชื่อถือได้ 677 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Statistical Package for The Social Sciences/Personal Computer Plus (SPSS/PC+)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 ด้าน
3. แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

5.4 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด 320 คน คิดเป็นร้อยละ 47.27 รองลงมา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ 228 คน คิดเป็นร้อยละ 33.68 และสุดท้ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05

2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดเป็นเพศหญิง จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 54.21 และสุดท้ายคือนักเรียนชาย จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 45.79

3. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.00-2.49 มากที่สุด จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 36.63 รองลงมาคือผลการเรียนอยู่ในระดับ 1.50-1.59 จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 21.86 และสุดท้ายคือผลการเรียน 2.50-2.59 145 คน คิดเป็นร้อยละ 21.42

4. ระดับการศึกษาของบิดา พบว่าจำนวน 426 คน คิดเป็นร้อยละ 62.93 ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 15.21 และสุดท้ายคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 9.31

5. ระดับการศึกษาของมารดา พบว่า จำนวน 501 คนคิดเป็นร้อยละ 74.00 มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 10.93 และสุดท้ายคือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

6. อาชีพของบิดา พบว่า บิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพรับจ้าง บริการมากที่สุด จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 28.21 รองลงมาคือ ลูกจ้างบริษัท จำนวน 138 คนคิดเป็นร้อยละ 20.38 และสุดท้ายคือ อาชีพ ธุรกิจ ค้าขาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 16.39

7. อาชีพของมารดา พบว่ามารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพแม่บ้านมากที่สุด จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 25.41 รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจ ค้าขาย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67 และสุดท้ายคืออาชีพรับจ้างบริการ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20

8. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ในระหว่าง 4,001-5,500 บาท/เดือน จำนวน 160 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 23.64 มากที่สุด รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 5,501-7,500 บาท/เดือน จำนวน 145 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 21.42 และสุดท้ายคือ รายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท จำนวน 121 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 17.87

9. ประเภทวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ เป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ประเภทพาณิชยกรรม จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 48.89 รองลงมาได้แก่ ช่างอุตสาหกรรมจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 37.22 และสุดท้ายคือ ศิลปกรรม จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 7.83

10. สาขาวิชาในแต่ละประเภทวิชาที่นักเรียนจะเลือกเรียน

10.1 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 331 คนเลือกเรียนวิชาการ

บัญชีมากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 29.31 รองลงมาได้แก่ สาขา คอมพิวเตอร์จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 27.49 และลำดับสุดท้าย คือ การขายการตลาด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.29

10.2 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พบว่า นักเรียนจำนวน 252 คน เลือกเรียนวิชา ช่างยนต์มากที่สุด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาได้แก่ช่างกลโรงงาน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 17.46 และสุดท้ายช่างไฟฟ้ากำลัง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87

10.3 ประเภทวิชาเกษตรกรรม พบว่านักเรียนจำนวน 14 คน เลือกเรียนวิชาช่างเกษตรมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมา ได้แก่ สัตวบาล 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 และลำดับสุดท้าย คือ อุตสาหกรรมเกษตร และธุรกิจเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

10.4 ประเภทวิชาคหกรรม พบว่าจำนวนนักเรียน 27 คน เลือกเรียนวิชาอาหารและโภชนาการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ คหกรรมทั่วไป 11 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74 และลำดับสุดท้าย คือ ผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 14.82

10.5 ประเภทวิชาศิลปกรรม พบว่าจำนวนนักเรียน 53 คนเลือกเรียน วิจิตรศิลป์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 รองลงมาคือดนตรีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42 และสุดท้าย คือการถ่ายภาพ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.87

11. ผู้ปกครองมีความต้องการส่งให้นักเรียนศึกษาจนจบระดับชั้นปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 31.32 รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 และรองลงมาคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28

12. ผู้ปกครองมีความประสงค์ให้นักเรียนประกอบอาชีพรับราชการ เป็นอันดับ 1 จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 32.05 ลำดับต่อมาคือ ลูกจ้าง บริษัทเอกชน จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 30.28 และลำดับที่ 3 คือ ธุรกิจ ค้าขาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80

13. ลำดับที่ 1นักเรียนมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาประเภท เปิดทำการสอนอาชีวศึกษา โดยตรงของรัฐบาล จำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 59.53 ลำดับที่ 2สถานศึกษาของรัฐที่ตนเองเรียนอยู่ 122 คน คิดเป็นร้อยละ 18.02 และลำดับที่ 3 สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของเอกชนจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 15.95

14. เหตุผลที่นักเรียนไม่สามารถเรียนต่ออาชีวศึกษาตามความต้องการคือ มีข้อจำกัดทางการเงิน จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 31.02 สามารถเรียนได้ 196 คน คิดเป็นร้อยละ 28.95 และสุดท้ายคือ การเดินทางไม่สะดวกจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 28.95

15. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุดคือพลศึกษา จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 สังคมศึกษาจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 10.93 และพื้นฐานอาชีพจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90

16. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ จำนวน 223 คิดเป็นร้อยละ 32.94 คณิตศาสตร์ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 31.31 วิทยาศาสตร์ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 9.01

ตอนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 ด้านดังนี้

1. ด้านความถนัด และความสนใจ พบว่า ด้านความถนัดและความสนใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้ามีความสนใจในวิชาชีพที่เลือก และข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเลือกเรียนวิชาชีพนี้มานานแล้ว โดยมีค่าเฉลี่ย 2.60 , 2.59 และ 2.53 ตามลำดับ ที่เหลือนอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในวิชาที่ข้าพเจ้าเลือก โดยมีค่าเฉลี่ย 1.88

2. ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.37 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ วิชาที่เลือกเหมาะสมกับเพศของข้าพเจ้า สุขภาพร่างกายของข้าพเจ้าเหมาะสมที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก และวิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของข้าพเจ้า โดยมีค่าเฉลี่ย 2.64, 2.49 และ 2.37 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วิชาชีพที่เลือกข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยมีค่าเฉลี่ย 2.24

3. ด้านอาชีพ และรายได้ของบิดามารดา พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ บิดามารดามุ่งมั่นให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพในสาขาที่ให้เลือก บิดามารดามีรายได้สุทธิเมื่อหักภาษีประจำปีแล้ว และบิดามารดามีโอกาสเพิ่มรายได้ในขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.14, 2.00 และ 1.95 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เรียนเพื่อรับช่วงต่อบิดามารดา โดยมีค่าเฉลี่ย 1.70

3. ด้านสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้านสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่นั้น อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่นักศึกษาจบไปแล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงานได้มาก และข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนด้านสาขาวิชาชีพโดยตรง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50, 2.50 และ 2.39 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของคนทั่วไป โดยมีค่าเฉลี่ย 1.85

5. ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องชุมชน พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้านบุคคลรอบข้างและชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลืออยู่นั้น อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ เลือกเรียนด้วยตนเองสาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกไว้มีความสำคัญและเป็นที่ต้องการต่อชุมชน และมารดาเป็นผู้แนะนำให้ข้าพเจ้าเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.63, 2.30 และ 2.14 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เรียนตามความนิยมของคนส่วนใหญ่ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.69

6. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้านเกียรติยศชื่อเสียง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สาขาวิชาชีพที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นที่นิยมและสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ และสาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.41, 2.32 และ 2.29 ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาชีพที่เลือกเพื่อรักษาชื่อเสียงวงศ์ตระกูล โดยมีค่าเฉลี่ย 1.87

7. ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการเอกชนส่วนใหญ่จ้างผู้เรียนจบสายวิชาชีพและมีโอกาสได้ทำงานมากกว่าสาขาอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.34, 2.31 และ 2.29 ตามลำดับสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สาขาที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.22

8. ด้านรายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้านรายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเมื่อจบแล้วมีงานทำ ข้าพเจ้าคาดว่าวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า พัฒนาตนเองได้สูงขึ้น และข้าพเจ้าคาดว่าวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50, 2.45 และ 2.43 ตามลำดับสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สาขาที่ข้าพเจ้าเลือกสามารถประดิษฐ์สิ่งของและซ่อมแซมของใช้ได้ 2.32 .

สรุปผลการวิจัย ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถ ด้านรายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 2.37, 2.32 และ 2.30 ตามลำดับสำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ อาชีพและรายได้ของบิดามารดา โดยมีค่าเฉลี่ย 1.92

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. เหตุผลด้านส่วนตัว พบว่า นักเรียนมีความชอบ ใจรัก หรือ ถนัด ในสาขาวิชาที่เลือก มีความถี่ 283 มากที่สุด
2. เหตุผลด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอก พบว่า จบแล้วหางานทำง่าย โรงงานส่วนใหญ่ จะรับเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความถี่ 245
3. เหตุผลด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ พบว่า มีความรู้พื้นฐานอยู่บ้างมีความสนใจ มีความถี่ 243

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ปัจจัยในการเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นดังนี้ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 677 คน เป็นเพศหญิง 367 คน เป็นเพศชาย 310 คน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีการเรียนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ที่ผ่านมา 2.00-2.49 จำนวน 248 คน จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่เลือกสายอาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนา ณ สงขลา (2538 : 144) เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพประเภท

วิชาคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ พบว่า นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาที่คหกรรมส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพงษ์ มั่นระวัง (2531 : 72) พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนต่ำ จะเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ตรงกับผลการสำรวจของวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ในปี 2534 พบว่า ผู้ที่เลือกเรียนต่อสายวิชาที่คหกรรม เป็นผู้เรียนหนังสืออ่อน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นการสนับสนุนว่า นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาที่คหกรรมส่วนใหญ่ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงจิต อ่ำสาริกา (2541 : 141) พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีแนวโน้มในการเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่าอาชีพ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีแนวโน้มที่จะเลือกศึกษาต่อ สายอาชีพมากกว่า สายสามัญ จะเห็นได้ว่าสัมฤทธิ์ผลในการเรียนเป็นปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา

นอกจากนี้บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 426 คน มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 501 คน บิดามีอาชีพ รับจ้างบริการ จำนวน 191 คน มารดามีอาชีพ แม่บ้าน 172 คน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 4,001-5,500 บาท จำนวน 160 คน

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดา มีผลต่อการเลือกเรียน สาขาวิชาที่คหกรรมของนักเรียน บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีอาชีพรับจ้างบริการ และรายได้ต่ำนั้น มักจะนิยมสนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาที่คหกรรม เพราะมีโอกาสหางานทำได้ง่าย และมีรายได้รวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 149) พบว่าพื้นฐานการศึกษา ของบิดามารดา ส่วนมาก อยู่ในระดับประถมศึกษา รองลงมาจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจบระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายตามลำดับ ผู้ปกครองส่วนมาก คาดหวังให้นักเรียนประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาประกอบธุรกิจค้าขาย และทำงานอุตสาหกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 88) ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2526 : 66) พบว่าสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการศึกษาของบุตร คือบุตรที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูง บุตรย่อมมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงด้วย ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในอัตราที่ต่ำกว่านักเรียนที่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษา เช่นเดียวกับจงจิต อ่ำสาริกา (2541 : 140) พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกต่อสายอาชีพของนักเรียน เช่นเดียวกับ มารศรี กองเกตุ และชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2538 : 149) พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ของบิดามารดามีผลกระทบต่อการศึกษาเลือกอาชีพของนักเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dobbins ที่พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และเลือกศึกษาต่อ

จากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับเหตุผลที่นักเรียนไม่สามารถเรียนต่ออาชีวศึกษาตามต้องการ เนื่องจากมีข้อกำหนดทางการเงินสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน

ประเภทสาขาที่นักเรียนเลือก คือนักเรียนสนใจเลือกเรียนวิชาชีพประเภทวิชา พาณิชยกรรม อันดับ 1 ส่วนมากเลือกสาขาวิชาการบัญชี และคอมพิวเตอร์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เป็นอันดับ 2 ส่วนมาก เลือกเรียน สาขาวิชาช่างยนต์ และช่างกลโรงงาน และลำดับสุดท้ายคือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม ส่วนมากเลือกเรียนช่างเกษตรและสัตวบาล จากผลการวิจัย ของไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 200) ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 140) ประยูร มัยโกคา (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาวิชาการบัญชีเป็นลำดับที่ 1 จะเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยทำการค้าขายกับต่างประเทศทั่วโลกมากขึ้น ชาวสารข้อมูลทันสมัยและรวดเร็วทำให้เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลง อาชีพภาคธุรกิจขยายตัวทำให้ผู้จบการศึกษาด้านบัญชี เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น อัตราการจ้างเงินเดือนสูงจึงเป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง และสืบเนื่องจากข้อมูลชาวสารสารสนเทศ ที่ทันสมัยในระบบเครือข่าย ทำให้สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน นำเอาคอมพิวเตอร์ มาช่วยในการปฏิบัติงาน ในด้านบริหาร การควบคุม การผลิต การควบคุมค่าใช้จ่าย การติดต่อสื่อสาร การปฏิบัติงานในสำนักงาน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้เรียน เลือกเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์เป็นลำดับ 2 รองจาก สาขาวิชา การบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาภรณ์ เลอเลิศวณิชย์ (2542 : 104) พบว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชีเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือสาขาวิชาคอมพิวเตอร์เป็นลำดับที่ 2

ในขณะที่ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศเจริญขึ้น การขยายตัวด้านโรงงานอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง การควบคุมเครื่องจักรยนต์ ยานพาหนะ ไฟฟ้า และเครื่องมือสื่อสารจึงจำเป็นต้องมีการผู้เรียนด้านช่างอุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม เป็นอันดับ 2 รองจากประเภทพาณิชยกรรม ซึ่งนักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมในสาขาวิชาช่างยนต์ และช่างกลโรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 81) ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 143) ปรีชา น้ำแก้ว (2539 : 130) โกศล สุบัญญัติ (2522 : 68) ประเภทวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือด้านการเกษตรกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงจิต อ่ำสาริกา (2540 : 139) และงานวิจัยของมัลลิกา พิณสุวรรณ (2534 : บทคัดย่อ)

ทั้งนี้เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และสังคมจากสังคมในจังหวัดปทุมธานี เกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมเห็นได้จากสถิติของโรงงานในปี 2541 จำนวน 1,670 โรง ทำให้นักเรียนเห็นว่าการประกอบอาชีพ ทางด้านเกษตรเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน ไม่มั่นคง แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันถดถอยลงอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหนึ่งที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในยุคนี้ ดังโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลปัจจุบัน ได้สนับสนุนให้คนไทยหันมาทำการเกษตรกรรมเพียงพอ โดยสนับสนุนให้มีการใช้

เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยซึ่งทำให้เกษตรกรรวมบางรายฟื้นฟูจากหนี้สินลงได้ และเป็นผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

ผลการวิจัยพบว่า เพศ สัมฤทธิ์ผลของการเรียน อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาของบิดามารดามีผลต่อการเลือกเรียนอาชีพ นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพตามความถนัด ความต้องการ ความสนใจ และตลาดแรงงาน รวมทั้งความต้องการเรียนสาขาวิชาชีพที่เลือกในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาลโดยตรง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี 8 ด้านดังนี้

1. ด้านความถนัดและความสนใจ

ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือสาขาที่ข้าพเจ้าเลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้ามีความสนใจในวิชาชีพที่เลือก และข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเลือกเรียนวิชาชีพนี้มานานแล้วโดยเฉลี่ย 2.60, 2.59 และ 2.53 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพตามความสนใจ ความชอบ ความตั้งใจ และการตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ John O. Crite (อ้างใน ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539 : 7) กล่าวว่า บุคคลนิยมเลือกอาชีพที่เป็นสาขาอาชีพ และการเลือกอาชีพนั้นหมายถึง บุคคลแสดงความต้องการประกอบอาชีพนั้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่ละคนจะเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน และการตัดสินใจตามความชอบ ความปรารถนา ความมุ่งหวัง ความสนใจในอาชีพนั้น ดังนั้นการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบขั้นพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด
2. ความชอบในงานอาชีพ ได้แก่ ความตั้งใจ หรือเป้าหมายในการประกอบอาชีพนั้น ๆ
3. ความปรารถนา หรือความมุ่งหวังในอาชีพและ
4. ความสนใจในอาชีพ

Robert Hoppock (อ้างใน คมเพชร ฉัตรศุภผล. 2519 : 3-6) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตนเองให้มากที่สุด และดีที่สุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยคำนึงถึงความชอบ และความสนใจ ความถนัด ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 91) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง แสดงถึงความตั้งใจของบุคคลนั้น ที่ได้ตัดสินใจเลือกอาชีพ

นั้น ๆ สุนันท์ ประถมวาลย์ (2530 : 142) พบว่า นักเรียนส่วนมากเลือกอาชีพโดยยึดถือตนเอง

เป็นสำคัญ ศุภวดี บุญญาวงศ์ (2528 : 20-22) กล่าวว่า การเลือกอาชีพตามความรู้สึกชอบและ

ไม่มีความสนใจ ย่อมได้รับความสำเร็จด้านอาชีพสูง กว่าประกอบอาชีพโดยไม่ชอบ ไม่มี ความถนัด วชิร

ญา บัวศรี (2519 : 19) กล่าวว่า ก่อนที่จะตัดสินใจว่าตนเหมาะกับงานประเภทใด ควรพิจารณา

ปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับตนเองคือ มีความสนใจ ชอบอะไรเป็นพิเศษ ชัยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 121) ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 142) สุภาภรณ์ เลอเลิศวณิชย์ (2542 : 106) พบว่า การเลือกเรียนของนักเรียน เกิดจากความสมัครใจของตนเองสูงสุด และบุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และพิจารณาตนเองตามความถนัด ความสนใจ ความชอบ และความตั้งใจ โดยมีเป้าหมายชีวิตในด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตในปัจจุบัน และอนาคตของเขามากที่สุด นอกจากนี้ความสนใจเป็นตัวกำหนดการเลือกสาขาที่เรียนและเป็นตัวทำนายได้ดีที่สุดในด้านความสำเร็จในแขนงวิชาที่เรียน ตรงกับคำกล่าวของสุนีย์ สินธุเดชะ (2541 : 6) กล่าวว่า "ความถนัด ความสนใจ ควรเป็นเรื่องนำมาพิจารณา สำหรับการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ"

สอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 3 ด้านเหตุผลส่วนตัวที่นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ เพราะชอบ ใจรัก หรือถนัดในวิชาที่เลือก

จากการวิจัย พบว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเองด้านความถนัด ความสนใจ โดยคำนึงถึงความสนใจ ความชอบ ความตั้งใจ ความปรารถนา ความมุ่งหวัง ทัศนคติ ค่านิยม ในการเลือกอาชีพ

2. ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถ

ผลการวิจัยพบว่าภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.37 เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ วิชาที่เลือกเหมาะสมกับเพศของข้าพเจ้า สุขภาพร่างกายของข้าพเจ้าเหมาะสมที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับบุคลิกภาพ และนิสัยของข้าพเจ้าโดยเฉลี่ย 2.64, 2.49 และ 2.37 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลงานการวิจัย ของ Strong (1953 : อ้างในสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตกรุงเทพมหานคร 2532 : 22) พบว่า เพศหญิง และเพศชาย มีความสนใจในอาชีพแตกต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น เพศชาย สนใจอาชีพ เกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ และอาชีพโลดโผน ส่วนเพศหญิงจะสนใจในงาน ศิลป ดนตรี และบัญชี เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 91) พบว่า เพศชาย และหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกัน และผลการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้พบว่า นักเรียนหญิงเลือกอาชีพกลุ่มบริการงานเสมียน กลุ่มจัดการ และกลุ่มบริการสุขภาพมากกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนชายเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มงานช่าง และกลุ่มธุรกิจก่อสร้างมากกว่านักเรียนหญิง สุมรินทร์ กันหลง (2523 : 120) พบว่านักเรียนหญิง และนักเรียนชายเลือกอาชีพไม่เหมือนกันนักเรียนชายสนใจงานอาชีพ กลางแจ้ง งานจักรกล งานวิทยาศาสตร์ และงานคำนวณมากกว่านักเรียนหญิงซึ่งสนใจงานอาชีพ บริการสังคม งานวรรณกรรม งานเสมียน มารศรี กองเกต (2524 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง สนใจอาชีพต่างกัน นักเรียนชายสนใจอาชีพช่างฝีมือ และงานกลางแจ้ง รองจากงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิค นักเรียนหญิงสนใจในอาชีพงานวรรณกรรมบริการ และสังคม รองจากงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิค ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2535 : 200) พบว่านักเรียนชายสนใจ

ใจในวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม นักเรียนหญิงสนใจวิชาชีพประเภท พาณิชยกรรม เช่นเดียวกับพรรณราย นิมขุนทด (2513 : 66-70) พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพ อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุดคือ เทคนิควิทยา เช่นวิศวกร ช่างเทคนิค ช่างอุตสาหกรรม ส่วนอาชีพที่นักเรียนหญิงสนใจมากที่สุด คืออาชีพ บริการ เช่นนักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สถาปนิก และนักเขียน นิตยา ธรรมพันธ์ (2523 : 84-106) ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส พบว่า นักเรียนชาย และหญิงเลือกอาชีพต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัย ของเตื่อนใจ อธิคมภาษิต (2532 : 147-148) สมพงษ์ มั่นระวัง (2531 : 72) และจงจิตต์ อ่ำสาริกา (2541 : 135) นอกจากนี้เพศซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพแล้ว สุขภาพร่างกาย บุคลิกภาพ และนิสัย ก็มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเช่นกัน ดังเช่น Roe (อ้างอิงมาจากกระเบียบ อรรถ 2537 : 37-39) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และความต้องการของตนเองซึ่งตรงกับทฤษฎีความต้องการของ Maslow 5 ขั้นตอน

Maslow (อ้างอิงมาจากเมธี ปิลันธนานนท์. 2533 : 136-142) กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการพื้นฐานจากล่างสุดไปหาสูงสุดคือ

- 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย
- 2) ความต้องการด้านความปลอดภัย ความมั่นคง และสวัสดิการ
- 3) ความต้องการด้านความรัก การเข้าหมู่ การยอมรับจากบุคคล การอยู่ร่วมกัน
- 4) ความต้องการมีชื่อเสียงและการยกย่อง
- 5) ความสามารถ สมหวัง สามารถทำการได้ด้วยตนเองอย่างด่องแท้

Maslow ยังกล่าวอีกว่ามนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด โดยจะเริ่มจาก ขั้นที่ 1 เป็นขั้นพื้นฐานก่อน เมื่อได้รับการตอบสนองจะเริ่มขั้นที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ ความต้องการจะตอบสนองต่อบุคคลนั้นได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพของเด็กและมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็ก เพราะบุคคลจะเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง นอกจากนี้ Holland (1996 : 2-4) กล่าวว่า "บุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และบุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน" นอกจากนี้บุคลิกภาพเฉพาะอย่างจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพเฉพาะอย่าง และบุคลิกภาพแต่ละแบบ จะมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางอาชีพโดยบุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่อำนวยให้ได้ฝึกทักษะ และใช้ความสามารถนอกจากนี้ Holland ยังเชื่อว่า ถ้าบุคคลได้ทำงานในอาชีพที่ตรงกับลักษณะบุคลิกของตนเอง บุคคลนั้นจะมีความสุขในงานที่ทำ เช่นเดียวกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Tiedman และ Robert P.O. Hara โดย (อ้างอิงจากปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 107) กล่าว

ว่า การพัฒนาการทางอาชีพ ใช้กระบวนการที่บุคคลใช้การทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และเป็นการปรับตัวเข้ากับสังคม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลศิริ เปาโรหิต (2530 : 6) กล่าวว่า "เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพนักเรียนต้องทำความรู้จักตนเองในความหมายของการเลือกอาชีพคือ ต้องทราบว่าตนเองมีความต้องการอะไรในชีวิต มีความสามารถอะไร และบุคลิกภาพ จะมีส่วนช่วยกำหนดว่าบุคคลควรประกอบอาชีพอะไร และถ้าหากเขาได้ประกอบอาชีพตามความถนัดที่เข้าได้กับลักษณะของบุคลิกภาพแล้ว เขาจะพึงพอใจในงานอาชีพนั้น"

สอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 1 ข้อ 10.1 และข้อ 10.2 ที่พบว่า นักเรียนหญิงเลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยเลือกเรียนสาขาการบัญชีเป็นลำดับ 1 และรองลงมาได้แก่สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ นักเรียนชายเลือกเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยเลือกเรียนสาขาวิชาช่างยนต์ เป็นลำดับ 1 และรองลงมาได้แก่สาขาวิชาช่างกลโรงงาน ผลการวิจัยจะเห็นได้ว่านอกจาก

นักเรียนจะเลือกเรียนตามเพศ สุขภาพร่างกาย บุคลิกภาพนิสัยแล้ว ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 3 เหตุผลด้าน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอก ของจังหวัดปทุมธานีที่เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม นักเรียนส่วนใหญ่จะเลือกเรียนวิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม ที่สนองต่อตลาดแรงงานของจังหวัดปทุมธานีแทนวิชาเกษตรกรรม

การวิจัยพบว่า นักเรียนเลือกเรียนอาชีพตามความต้องการของตนเอง ด้านบุคลิกภาพสติปัญญา ความสามารถโดยคำนึงถึง เพศ สุขภาพร่างกาย บุคลิกภาพและนิสัยของตนเองเป็นหลัก

3. ด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา

ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.92 เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ บิดามุ่งมั่นให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพในสาขาที่ให้เลือกบิดามีรายได้สุทธิเมื่อหักภาษีประจำแล้ว บิดามารดามีโอกาสเพิ่มรายได้ในขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ โดยเฉลี่ย 2.14, 2.00 และ 1.95 ตามลำดับ จากงานวิจัยของประยูร มัยโสภา (2539 : 4) พบว่าอาชีพของบิดา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน Tanzer (1957 : 13) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายแล้วพบว่า การเลือกอาชีพของบุคคลเพศชายมีความสัมพันธ์กับอาชีพของบิดาและความสนใจของตนเอง Dobbins (1969 : 2958A-2959A) ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ Eaddy (1969 : 2958A-2959A) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก

อาชีพของนักเรียน เกษตรกรรมในรัฐหลุยส์เซียน่า พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนคือ บิดา

นอกจากบิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนแล้วรายได้ของบิดามารดา ก็เป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งในการเลือกอาชีพของเด็ก เช่นเดียวกับ จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2515 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของ บิดามารดา กับการเลือกอาชีพของนักเรียนพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนคือ รายได้ของบิดา ตรงกับงานวิจัยของ จงจิต อ่ำสาริกา (2541 : 49) ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2526 : 66) ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 88) วารุณี อัสธีร์วัฒน์ (2512 : 133) เตือนใจ อธิคม (2532 : 148) และดาว สมศรีโหนด (2540 : 102-103) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนคือรายได้ของบิดามารดา และทัศนคติของบิดา พบว่าเหตุผลมากที่สุดในการเลือกศึกษาสายอาชีพของนักเรียนคือ ความรู้ในระหว่างเรียนสามารถนำไปใช้เป็นอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว บิดามารดาได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวดี บุญญวงค์ (2532 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนตามพื้นฐานครอบครัวและสิ่งแวดล้อมจะเกี่ยวกับระดับเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา รายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนทางการเงิน และภาวะทางเศรษฐกิจ

สอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 1 ข้อ 14 พบว่านักเรียนไม่สามารถเรียนต่ออาชีวศึกษาตามความต้องการได้เนื่องจากมีข้อจำกัดทางการเงิน

ผลการวิจัยพบว่าด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา เป็นปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียนโดยคำนึงถึงความมุ่งมั่นของบิดาที่ให้เรียนรวมทั้งรายได้ของบิดามารดาด้วย

4. ด้านสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.30 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ส่วนที่เลือกนอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่นักศึกษาจบไปแล้ว สถานประกอบการการรับเข้าทำงานได้มาก และข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนด้านสาขาวิชาชีพโดยตรง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50, 2.49, และ 2.39 ตามลำดับ

จะเห็นว่าในด้านสถานศึกษานักเรียนเลือกเรียนโดยมีปัจจัยด้านค่านิยมทางสังคม บุคคล หลักสูตรการเรียนและเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนด้านสาขาวิชาชีพโดยตรงรวมทั้งคำนึงถึงตลาดแรงงานด้วย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความประสงค์ที่จะศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษา ที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของรัฐบาล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดาว สมศรีโหนด (2540 : 106) นอกจากนี้ McNeese (1968 : 1048) พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

ของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีษิตปี คือ ความพึงพอใจในรายวิชาที่มหาวิทยาลัยจัดให้เรียน
 บรรยายภาคในมหาวิทยาลัยนอบบุ่น และเป็นกันเอง มหาวิทยาลัยมีรากฐานทางวิชาการสูง ชื่อ
 เสียงของมหาวิทยาลัย เมธินันท์ ภิญโญชน (2521 : 74) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของนัก
 เรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคเหนือพบว่าความต้องการของ
 ผู้ปกครอง คือ โรงเรียนมีอุปกรณ์ทันสมัยขนาดของโรงเรียนที่กำลังศึกษามีผลต่อการได้ศึกษาต่อ
 ผลการวิจัยของสุภาพภรณ์ เลอเลิศวินชัย (2542 : 115-116) เกี่ยวกับการเลือกอาชีพในองค์
 ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า ค่านิยมทางสังคม ด้านบุคคล และด้าน
 ความรู้เกี่ยวกับสถานศึกษา หลักสูตรและการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเหตุผลด้านค่านิยมทาง
 สังคม คือ เป็นอาชีพได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน สถานประกอบการรับเข้าทำงานได้มาก
 และผู้เรียนส่วนใหญ่ในสถานศึกษาเลือกเรียนมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ
 R.H.Schaffer (อ้างในชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2529 : 49) ว่าบุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความ
 ต้องการ คือการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการแสดงความคิดริเริ่ม
 และต้องการแสดงตนให้คนอื่นเห็น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Garrison (อ้างในเพ็ญศรี จินดา
 ศักดิ์ 2535 : 31) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนปี 3 ประการ
 และ 1 ใน 3 ประการคือ องค์ประกอบทางสังคม กล่าวคือนักเรียนเลือกอาชีพเพื่อสนองความ
 ต้องการของสังคม เพราะความต้องการของสังคมส่งผลถึงโอกาสในการได้งานทำสอดคล้องกับ
 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพของSuper (อ้างในประยูร มัยโกคา 2539 : 29) กล่าวว่า การพัฒนา
 อาชีพเป็นผลของสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การได้รับการศึกษาจากโรงเรียน
 สังคม และบุคคลอื่นในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ตลอดจนการ
 วางแผนการเลือกอาชีพทำให้สามารถเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และประการสำคัญการพัฒนา
 อาชีพควรได้รับการแนะแนวทางให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม นอกจากนี้
 Holland (อ้างในประยูร มัยโกคา 2539 : 22) กล่าวว่า บุคคลย่อมแสวงหาสภาพแวดล้อม ที่เปิด
 โอกาสให้เขาได้ใช้ทักษะ และความสามารถเพื่อแสดงออกถึงค่านิยม ทัศนคติ ตลอดจนบทบาท
 หน้าที่ที่เหมาะสม ผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล พบว่า บุคลากร สิ่งแวดล้อม และความ
 พร้อมในการเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร มีครูที่มี
 ความรู้ความชำนาญโดยตรง มีอุปกรณ์เครื่องมือ สถานที่ หรือแหล่งประกอบการ นักเรียนสามารถ
 ฝึกปฏิบัติได้ มีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ดังเช่น หลักการอาชีพศึกษาของเมธี ปี
 ลันธนานนท์ (2533 : 132-133) กล่าวว่า การอาชีพศึกษา เป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพและ
 ทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ เป้าหมายของการอาชีพศึกษามุ่งทำงาน และสัมพันธ์กับการมีงาน
 ทำ การอาชีพศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเข้าสู่อาชีพได้ รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้ราย
 บุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคลตั้งเป้าหมายไว้ ประสิทธิภาพของอาชีพ

ศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนได้รับการฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อม การทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือใช้ขั้นตอนการทำงานเครื่องมือ และเครื่องจักร เช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพของแต่ละอาชีพ ช่างหรืองาน ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการ และได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้าน หลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการกระทำและการคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึกซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะ ความรู้ในการปฏิบัติงาน และกระบวนการ การทำงานของสิ่งที่ตนสอน

ซึ่งการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนต้องการเลือกเรียนวิชาชีพในสถานศึกษาของอาชีวศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปว่านักเรียนต้องการศึกษาวิชาชีพ ในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของรัฐบาล และสาขาวิชาที่เลือกเป็นที่ต้องการตลาดแรงงาน

จากการวิจัยด้านสถานศึกษาพบว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพ จากสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อม หลักสูตร แผนการเรียน อุปกรณ์ การเรียนการสอน ด้านสาขาวิชาชีพโดยตรงรวมทั้งคำนึงถึง ตลาดแรงงานอีกด้วย

5. ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.04 เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ เลือกเรียนด้วยตนเอง สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกไว้ นั้น มีความสำคัญและเป็นที่ต้องการต่อชุมชน มารดาเป็นผู้แนะนำให้ข้าพเจ้าเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.63, 2.30 และ 2.14 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 207) และชาญวิทย์ กลิ่นเลข (2539 : 151-152) ว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพด้วยตนเองเป็นลำดับที่ 1 และรองลงมาคือ วิชาชีพที่เลือกมีความสำคัญต่อชุมชน และสุดท้ายคือมารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน ดังนั้นการวางแผนการจัดการศึกษา ควรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

นอกจากนี้ ครอบครัว บิดา มารดา ก็มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาชีพ เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ John O.Crites (อ้างในเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ 2535 : 22-25) กล่าวว่า การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น ตัวแปรเจ้า ได้แก่ วัฒนธรรม ระดับชั้นทางสังคม เชื้อชาติ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ชุมชน ครอบครัว บิดา มารดา สถานศึกษา ตัวแปรสนอง ได้แก่ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Williamson (อ้างในเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ 2535 : 19-20) ว่าในการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลจะเลือกอาชีพโดยวิเคราะห์คุณ

สมบัติของตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ค่านิยม สภาพการต่าง ๆ ในครอบครัว ลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน ควบคู่กับทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพด้วย

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเลือกสาขาวิชาชีพที่เลือก เพื่อสนองความต้องการของตนเอง โดยคำนึงถึงความสนใจ ค่านิยม ความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับการวิจัยตอนที่ 2 ด้านที่ 4

6. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง

ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.21 เมื่อพิจารณารายข้อจากมากไปหาน้อย คือ สาขาวิชาชีพที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นที่นิยมและสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ และสาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงโดยมีค่าเฉลี่ย 2.41, 2.32 และ 2.29 ตามลำดับสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Krumboltz, Mitchell และ Gellatt กล่าวว่า บุคคลจะเรียนรู้จากระบบความสัมพันธ์ไม่ได้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง แต่จะเรียนรู้จากการสังเกตผู้อื่น ภาพยนตร์ สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ แล้วนำมาสัมพันธ์กัน สรุปเป็นรูปแบบการรับรู้ของตน เป็นแรงจูงใจให้ต้องการเลือกศึกษาวิชาชีพ และประกอบอาชีพ คล้อยตามผู้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพที่มีความเจริญรุ่งเรือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Garrison (1956 : 415-423) ข้อ 3 กล่าวว่า ปัจจัยในการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ องค์ประกอบทางสังคม เช่นความต้องการของสังคม เพราะความต้องการของสังคม ส่งผลถึงโอกาสนี้จะได้งานทำและความก้าวหน้าในการทำงาน ตรงกับ เอนก กรีนแสง (2526 : 36-40) ได้แบ่งแรงจูงใจ เป็น 3 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจด้านร่างกาย 2) แรงจูงใจทางสังคม ประกอบด้วย ความต้องการยกย่องนับถือจากคนในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นรับเป็นสมัครพรรคพวก และความต้องการการมีอำนาจ ความเด่น ความมีชื่อเสียง เกียรติยศ 3) แรงจูงใจส่วนบุคคลเป็นแรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นในตัวคน นอกจากนี้ Maslow ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ในขั้นตอนที่ 3 และ 4 ว่า 3) มนุษย์มีความต้องการความรัก การยอมรับในกลุ่มสังคมที่อยู่ร่วมกัน มีการนับถือต่อกัน ยกย่องชมเชยกัน ให้เกียรติกัน 4) ความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศการได้รับการยกย่อง ประกอบด้วย ความนับถือตนเองในด้านความเชื่อมั่น ความเข้มแข็ง ความก้าวหน้าซึ่งบุคคลต้องการที่จะแสดงออกว่าเขาสามารถตอบโต้ความท้าทายความสามารถต่าง ๆ ในชีวิตได้ และความนิยมยกย่องจากผู้อื่นในสังคมซึ่งบุคคลต้องการแสดงความสามารถ และประสบการณ์ของตนให้ประจักษ์ และได้รับการยอมรับ ความสนใจ ความมีชื่อเสียงดี เช่นเดียวกับ Millgard กล่าวว่ามนุษย์ต้องการได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียง และการยอมรับนับถือของคนในสังคม ความก้าวหน้าในงาน ค่ายยกย่องชมเชย ค่านิยม สถาบัน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ สิ่งดังกล่าวจะต้องเป็นผลของความพยายามที่หามาได้ด้วยตนเอง ในหน่วยงานของสถานศึกษาต่าง ๆ จึงจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียนที่จะสนองความต้องการซึ่งจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ

ความสนใจ ความถนัดของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 152-153) พบว่า เมื่อนักเรียน เรียนสำเร็จการศึกษาจากสายวิชาชีพจะทำงานได้ง่าย และมีโอกาสในการเรียนต่อในระดับสูงอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของดาว สมศรีโหม่ง (2540 : 104) ผลการวิจัยพบว่า ในด้านเกียรติยศชื่อเสียงนี้ นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเองโดยคำนึงถึง สังคม การเรียนต่อในระดับสูง และสถานประกอบการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจังหวัดปทุมธานีมีความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ก่อนข้างเริ่มมีการขยายพื้นที่อุตสาหกรรม มีโรงงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 1,670 โรง (จากสถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี 2541 : 365) ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาควรวางแผนจัดการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตร เปิดขยาย ประเภทวิชา ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และตลาดแรงงานสอดคล้องกับการวิจัย ตอนที่ 2 ด้านที่ 4 และ 5 และสอดคล้องกับการวิจัยตอนที่ 3 ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมภายนอก

7. ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.27 เมื่อพิจารณารายข้อ จากมากไปหาน้อย คือ สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐ และเอกชนสถานประกอบการเอกชนส่วนใหญ่จ้างผู้เรียนจบสาขาวิชาชีพมีโอกาสได้ทำงานมากกว่าสาขาอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.34, 2.31 และ 2.29 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานของทั้งภาครัฐและเอกชน และในสาขาวิชาชีพที่เลือกนั้น นักเรียนมองเห็นในอนาคตว่า หางานทำได้ง่าย สอดคล้องกับทฤษฎีของ Super (อ้างมาจาก วชิรี ทรัพย์มี 2523 : 27-31) กล่าวว่า การเลือกอาชีพและระดับอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยมทักษะเกี่ยวกับสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระดับการศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบของ Williamson (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2529 : 66-67) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคล จะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาตนเอง พร้อมทั้งจะต้องพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบด้วย ตรงกับงานวิจัยของไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2531 : บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนต้องการเลือกเรียนลักษณะวิชาชีพที่หางานทำได้ง่าย รายได้ดี และเป็นวิชาชีพที่ใช้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 2 ด้านที่ 4,5 และ 6 และสอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 3 ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอก

8. ด้านรายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.32 เมื่อพิจารณารายข้อ จากมากไปหาน้อย คือสาขาวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วมีงานทำ ข้าพเจ้าคาดว่าวิชาชีพที่เลือกเมื่อ

จบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้าพัฒนาตนเองได้สูงขึ้น ข้าพเจ้าคาดว่าวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้ดีโดยมีค่าเฉลี่ย 2.50, 2.45 และ 2.43 ตามลำดับ เห็นได้ว่านักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพในสาขาที่ต้องการเลือกโดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพและตลาดแรงงาน ความมั่นคง มีโอกาสก้าวหน้า และมีรายได้ดีซึ่งสอดคล้องกัน ทฤษฎีสององค์ประกอบ ของ Herzberg (1959 : 60-63) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการจูงใจในการทำงานคือ องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน ซึ่งองค์ประกอบภายนอกที่จะจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ ได้แก่ ค่าจ้างหรือเงินเดือน เงื่อนไขของการทำงาน ความมั่นคงของงาน นโยบายและการบริการงานของบริษัท ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา องค์ประกอบภายในที่จะจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ ได้แก่ การได้รับการยอมรับและยกย่อง ความก้าวหน้าในงาน ความรับผิดชอบ สัมฤทธิ์ผลการทำงาน หรือความสำเร็จของงาน ลักษณะงานของตนเองที่รับผิดชอบท้าทายความสามารถ

จากทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความต้องการอยู่กันอย่างมีความสัมพันธ์ในสังคม ในองค์ประกอบการทำงานอย่างมีความสุข ต้องการมีอำนาจ ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน เกียรติยศชื่อเสียง การยกย่องชมเชย สวัสดิการ รายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ นอกจากนี้มนุษย์มีความต้องการที่จะใช้ความสามารถพิเศษ และศักยภาพในตัวของเขาเองเพื่อพัฒนาปรับปรุงตัวของเขาเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 154) ด้านการเงิน พบว่า แรงจูงใจสูงสุดของการเลือกเรียนอาชีวศึกษา คือ หางานทำได้ง่าย รายได้ดี ตรงกับงานวิจัยของ ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2531 : บทคัดย่อ) ลัดดา สุวรรณรัตน์ (2512 ; 122) พบว่าแรงจูงใจด้านการเงินเห็นว่าวิชาชีพมีรายได้ดี หางานทำง่าย สดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ เลอเลิศวนิชย์ (2542 : 107) พบว่าองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพที่เรียนเนื่องจากมีโอกาสหางานทำได้ง่าย รายได้สูง มีความมั่นคง และก้าวหน้าในงานอาชีพที่เลือก สอดคล้องกับเพ็ญศรี จินดาคักดิ์ (2535 : 94) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านความมั่นคงในอาชีพและค่านิยมในอาชีพ ผลการวิจัยนี้พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 2 ด้านที่ 4,5, 6 และ 7 และสอดคล้องกับผลการวิจัยตอนที่ 3 ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมภายนอก

สรุปผลการวิจัยทั้ง 8 ด้านจากตารางที่ 4.10 โดยเรียงลำดับจากด้านที่มากไปหาน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ จะเห็นว่านักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพตามความต้องการของตนเอง โดยพิจารณาตนเองในด้าน เพศ สุขภาพร่างกาย นิสัย ความถนัด ความสนใจ รวมทั้งพิจารณาลักษณะงานอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ ตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าในอาชีพซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Williamson ที่กล่าวว่าบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาตน

เอง และพิจารณาลักษณะของงานอาชีพ และตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าในงานเช่นเดียวกับ Super และ P,O, Hara กล่าวว่าบุคคลจะใช้อาชีพเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของเขา

2. ด้านรายได้ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ เห็นได้ว่านักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพโดยพิจารณาลักษณะวิชาชีพที่เลือกหางานง่าย รายได้ดี เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับทฤษฎีของ Supper Williamson และ Ginzberg

3. ด้านสถานศึกษาจะเห็นว่านักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาที่จัดสภาพแวดล้อมในเรื่องของหลักสูตร การเรียน การสอน อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยในการฝึกปฏิบัติจริง และเลือกเรียนในสถานศึกษาของอาชีวศึกษาของรัฐบาลโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการอาชีวศึกษาของเมธี ปิลันธนาพันธ์ และทฤษฎีของ Crites ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับตัวแปรเข้าหรือตัวแปรภายนอกได้แก่ สถานศึกษา

สรุปผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียน เลือกเรียนสาขาวิชาชีพ โดยพิจารณาถึงเพศ ความเหมาะสมทางร่างกาย บุคลิกภาพ นิสัย ค่านิยมในอาชีพ โอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ และตลาดแรงงานของจังหวัดปทุมธานี เป็นสำคัญ นอกจากนี้ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องอีกประการหนึ่งคือสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่สังกัดของรัฐบาลมีอยู่ 2 แห่งนั้น อีก 2 แห่งเป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่สังกัดเอกชน ดังนั้นในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนควรจะให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น รวมทั้งความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดปทุมธานีและสืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ระบุว่าบุคคลจะได้รับการศึกษาระดับพื้นฐานการศึกษา 12 ปี นั้นหมายถึงรวมระบบการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่เปิดทำการสอนด้านอาชีวศึกษาร่วมอยู่ด้วย โดยเฉพาะโรงเรียนสายสามัญดังกล่าวยังขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญในการชี้แนะ และให้ความรู้ในด้านวิชาชีพแก่เด็กเหล่านั้น สถานศึกษาเหล่านั้นควรมีวิธีการให้ชุมชน และสถานประกอบการเข้ามามีส่วนช่วยในด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อให้ได้เด็กที่มีคุณภาพสามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้ดีเช่นเดียวกับเด็กที่จบจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยตรง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาจารย์ฝ่ายแนะแนวควรมีแบบทดสอบวัดความถนัด ความสนใจ ของนักเรียนในการศึกษาต่อ และเลือกอาชีพซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้และเป็นผล ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพื้นฐานงานอาชีพทั้งของนักเรียนที่สังกัดกรมการศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประณมแห่งชาติ และโรงเรียนภายใต้กำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจัดให้เป็นไปตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

1.2 สำหรับด้านอาชีวศึกษาควรจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนท้องถิ่น และควรนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาสัมพันธ์ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการสนองนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบนักเรียนที่เลือกเรียนอาชีวศึกษาในสถานศึกษานี้ทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงกับนักเรียนที่เลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. **กรมอาชีวศึกษา**กับการพัฒนากำลังคนในแผนพัฒนาฯฉบับที่ 8. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. **แนวทางการปฏิบัติรูปการศึกษา 2539-2540.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา.
- กิติ ตย์คานนท์. 2533. **นักบริหารทันสมัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บัดเตอร์ฟลาย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. 2539. "ศึกษิต แห่งทศวรรษที่ 21 : แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาไทย." กรุงเทพมหานคร : ซีเอสเอ็มเดีย.
- คมเพชร ฉัตรสุภากุล. 2519. **คำบรรยายเรื่องทฤษฎีการเลือกอาชีพ.** กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาแนะแนวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จารุ ไชยาคำ. 2531. **เรียนอะไรดีที่สถานศึกษากรมอาชีวศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานศึกษานิสิตศึกษากรมอาชีวศึกษา.
- จิตติมา รักนาค. 2530. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑาภรณ์ วรสุมันต์. 2515. "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จงจิต อ่ำสาริกา. 2541. "ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เฉลิม ศรีผดุงและคณะ. 2535. **รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, มูลนิธิคอนราด อเดเนา.
- ช่อทิพย์ ราตรีเกรียงไกร. 2523. "ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539. "ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชุตีรัตน์ วัชรจรัสสกุล. 2522. "การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. 2532. "การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ดาว สมศรีโหม่ง. 2540. "การศึกษามูลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม ต่อการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
จังหวัดอุดรธานี." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- ทัศนดา ณ สงขลา. 2538. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพประเภทวิชา
คหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัด
กรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคใต้." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- นิตยา ธรรมพันธุ์. 2523. "ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้น ม.ศ.3 โรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลา
และ นราธิวาส." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530. พัฒนาการทางอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายตำรา
และอุปกรณ์การศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บังอร เปี่ยมรอด. 2529. "ประโยชน์ของข้อมูล." วารสารแนะแนว 22(107) .
- บุญมัน ธนาศุภวัฒน์. 2537. "จิตวิทยาองค์กร." กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ประถม แสงสว่าง. 2524. "การบริหารการศึกษาเบื้องต้น." เอกสารประกอบการสอน
กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ประมวล วิทากร. "ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียน ม.ศ.3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประยูร มัยโกคา. 2539. "การสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดชุมพร." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ประสาร เมืองหมุด. 2511. "การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.3-4 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2509." ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปรีชา น้ำแก้ว. 2539. "การศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. "จิตวิทยาการบริการงานบุคคล." กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม.
- ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง. 2522. "การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม และมนุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนา อาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรา แยมสำราญ. 2535. "ผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพตามแบบของ จอร์ห์น โอ ไครท์ส ที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรรณราย นิมขุนทด. 2513. "ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี." วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้

- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535. "การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี." ปรินูญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มารศรี กองเกตุ. 2524. "ผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา พิณสุวรรณ. 2534. ความต้องการในการศึกษาต่อ หลักสูตร ปวช. (เกษตรกรรม) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2533. วิทยาลัยเกษตรกรรมกระบี่.
- เมธี ปิลาธนนานนท์. 2528. "การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา." กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พร้อมแฮร์ส.
- โยธิน ศันสนยุทธ. 2525. "มนุษย์สัมพันธ์ จิตวิทยาการทำงานในองค์กร." กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ระเบียบ อรรถ. 2537. "มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาคหกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดกองสวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ละมัยภรณ์ เพียงไทยสง. 2537. "การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.
- ลัดดา สุวรรณรัตน์. 2512. "แรงจูงใจในการศึกษาวิชาชีพและความสนใจที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรม." ปรินูญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.
- ลัดดาวลัย ไคว้ตระกูล. 2530. "การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง." ปรินูญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วชิรญา บัวศรี. 2519. คำบรรยายเรื่องอาชีพศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. 2533. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-----, 2533. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารุณี อัครีวัฒน์. 2512. "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเหนือของประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2532. 16 ธันวาคม. "ปลัดทบวงแนะแนวสอบเอ็นทรานซ์ปี 2533." ไทยรัฐ.

ศิริวรรณ ลัญชานนท์. 2525. การจัดสำนักงาน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน.

ศุภาวดี บุญญวงศ์. 2528. เอกสารประกอบการสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ม.ป.ป. คู่มือครูแนะแนวการจัดการบริการสนเทศทางอาชีพและการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

สมพงษ์ มั่นระวัง. 2513. "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512." วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

สุโข มีอินทร์เกิด. 2528. ความต้องการแรงงานในการประกอบอาชีพ การแนะแนวอาชีพ และการจัดหางาน. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์อักษร.

สุชา จันท์เอม. 2533. "จิตวิทยาทั่วไป." พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

-----, 2533. "จิตวิทยาการศึกษา." กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.

สุนันท์ ประถมวาลย์. 2530. "ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

สุนีย์ สิทธิเดชะ. 2541. 25 ตุลาคม. "จับเข้าคุยกัน." ไทยรัฐ หน้า 6.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2533. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัชย์ ไคว์ตระกูล. 2533. "จิตวิทยาองค์กร." กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สุดใจ เหล่าสุนทร. 2505. "วิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา." กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม กรุณาแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเพื่อขออนุญาตและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สุนันท์ ประถมวาลย์. 2530. ความสนใจในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ บางแสน.
- สุนีย์ สินธุเดชะ. 2541. 25 ตุลาคม. "จับเข้าด้วยกัน." ไทยรัฐ. หน้า 6.
- สุภาภรณ์ เลอเลิศวณิชย์. 2542. การเลือกศึกษากลุ่มวิชาชีพของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กรุงเทพมหานคร. วิทยา นิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ
- สุมน กั้นหลง. 2523. "ความตรงตามสภาพของแบบสำรวจความสนใจอาชีพของคูเคอร์." วิทยา
นิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- Collazo, Jenaro Collazo. 1976, October 2. "Occupational Plans of Puerto Rican Youth".
Dissertation Abstracts. 25 (4) : 1534A-1535A.
- Crites, J.O. 1971. Vocational Psychology. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Dobbins, Loy Aenerson. 1969, March. "Educational Occupational Aspirations And
Expectations of High School Senior Boys In Five Louisiana Parishes."
Dissertation Abstracts. 29 (2) : 2958A.
- Eddy, Vink Silas. 1969, March. "The influence of Selected Factors on the Vocational
Choice of Vocational Agricultural Students in Louisiana." Dissertation
Abstracts. 29 (9) : 2958-2959
- Garrison, Kari G. 1956. Psychology of Adolescence. 5 th. ed., Englewood Cliff, New
Jersey : PrenticeHall Inc.
- Ginzberg. Eli. 1974. Counselling for Career Development. Boston : Houghton Mifflin.
- Good, Carter V. 1973. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book
Company, Inc.,
- Greenleaf, Walter James. 1955. Occupations and Careers. New York : McGraw-Hill
Book Co., Inc.
- Herzberg, Frederick. 1953. The Motivation to Work. New York : Wiley, 1953.
- Holland, S.L. 1957. Exploration of a Theory of Vocation Choice : VLA Longitudinal Study
Using a Sample of Typical College Students. Journal of Applied Psychology. มีด้านการทำ
ไม่ว่าก็
- Hoppock, R. 1967. Occupational Information. New York : McGraw-Hill Book Company. ปี ๕
- Kerjicie, R.V. and R.W.Morgan. 1970. Table for Determining Sample Size From A Give

- Population, : Determining Sample Size for Research Activities, in Educational and Psychological Measurement.
- Perrone, Phillip A. 1965. Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls, "The Personnel and Guidance Journal. 44 : 254-257.
- Roe, Anne. 1965. "The Psychology of Occupation. New York : John Wiley and Sons,
- Strong, E.K.,Jr. 1957. "Interest Score While in Colleage of Occupations Engaged in 20 Years Later." Educational Psychological Measurement. 11 : 335-348.
- Resenberg, Morris and other. 1970. Occupations an Values. Illinois : The Free Press.
- Super, Donals. E. 1957. Career Pattern as a Basic for Vocational. New York : Harper and Brothers.
- Super, Donald.E. 1970. The work Values Inventory. Boston : Houghton-Mifflin.
- . 1970. Manual : Work Values Inventory. Boston : Houghton-Miffling.
- . 1973. Appraising Vocational Fitness. New York : Harper and Row Publisher.
- Volyo, Judy Ann. 1985. Factors which Influence Career Choice of First Year Women Engineering Students. Ed.D.Degree, Columbia University Teachers College.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 33 โรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ขอให้นักเรียนตอบคำถามนี้ตามความเป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปศึกษาค้นคว้า ผลที่ได้จากการศึกษาจากการตอบคำถามของนักเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนของนักเรียนและนักเรียนรุ่นต่อไป คำตอบของนักเรียนจะถือว่าเป็นความลับทั้งสิ้น ไม่ต้องลงชื่อนักเรียนเมื่อนักเรียนตอบคำถามแล้ว

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 ด้าน คือ

1. ความถนัดและความสนใจ จำนวน 9 ข้อ
2. บุคลิกภาพ สถิติปัญญาความสามารถ จำนวน 7 ข้อ
3. อาชีพและรายได้ของบิดามารดา จำนวน 6 ข้อ
4. สถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
5. บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง ชุมชน จำนวน 9 ข้อ
6. เกียรติยศชื่อเสียง จำนวน 6 ข้อ
7. ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน จำนวน 7 ข้อ
8. รายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวนักเรียน

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความ หรือกรอข้อ
ความตามความเป็นจริง

โรงเรียนที่นักศึกษากำลังศึกษาชื่อโรงเรียน.....
.....อำเภอ.....จังหวัดปทุมธานี

1. โรงเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาเป็นโรงเรียนสังกัด

☐ กรมสามัญศึกษา	☐ เทศบาล
☐ เอกชน	☐ สปช.

2. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

3. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ผ่านมา

☐ 3.50 - 4.00	☐ 3.00 - 3.49
☐ 2.50 - 2.59	☐ 2.00 - 2.49
☐ 1.50 - 1.59	☐ ต่ำกว่า 1.49

4. ระดับการศึกษาของบิดา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	

5. ระดับการศึกษาของมารดา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	

6. ขณะนี้บิดาประกอบอาชีพ

☐ รับราชการ	☐ ทำงานธนาคาร รัฐวิสาหกิจ
☐ ธุรกิจ ค้าขาย	☐ เกษตรกรรมประมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

☐ ช่างตัดผม ตัดเลื้อ	☐ ช่างไม้ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา
☐ ลูกจ้างบริษัท	☐ รับจ้าง บริการ
☐ พ่อบ้าน	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ขณะนี้มารดาประกอบอาชีพ

☐ รับราชการ	☐ ทำงานธนาคาร รัฐวิสาหกิจ
☐ ธุรกิจค้าขาย	☐ เกษตรกรรมประมง
☐ ช่างตัดผม ตัดเลื้อ	☐ ลูกจ้างบริษัท
☐ รับจ้าง บริการ	☐ แม่บ้าน
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

8. รายได้ของครอบครัวคิดเป็นรายเดือนโดยประมาณ

☐ ต่ำกว่า 4,000 บาท	☐ 4,051 – 5,500 บาท
☐ 5,501 – 7,500 บาท	☐ 7,501 – 10,500 บาท
☐ 10,501 บาท	☐ 12,501 บาทขึ้นไป

9. นักเรียนต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษาประเภทใด (เลือกเพียง 1 ด้าน)

☐ พณิชยกรรม	☐ อุตสาหกรรม
☐ เกษตรกรรม	☐ คหกรรม
☐ ศิลปกรรม	

10. นักเรียนเลือกอาชีวศึกษาด้านใด ให้ตอบสาขาวิชาของวิชาชีพด้านนั้น ๆ

10.1 ช่างอุตสาหกรรม

☐ ช่างไฟฟ้ากำลัง	☐ ช่างยนต์
☐ ช่างอิเล็กทรอนิกส์	☐ ช่างก่อสร้าง
☐ ช่างกลโรงงาน	☐ ช่างเชื่อม
☐ ช่างสถาปัตยกรรม	☐ ช่างออกแบบ
☐ ช่างพิมพ์	☐ ช่างต่อเรือไม้-เหล็ก

10.2 พณิชยกรรม

☐ การบัญชี	☐ การขาย – การตลาด
☐ เลขานุการ	☐ คอมพิวเตอร์
☐ ธุรกิจโรงแรม	☐ การประชาสัมพันธ์
☐ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	☐ การสื่อสารธุรกิจ

- การหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

10.3 คนกรรม

- ( ) ผ้าและเครื่องแต่งกาย ( ) อาหารและโภชนาการ
( ) คนกรรมทั่วไป

10.4 เกษตรกรรม

- ( ) สัตวบาล ( ) พืชกรรม
( ) ช่างเกษตร ( ) อุตสาหกรรมเกษตร
( ) เทคนิคการเกษตร ( ) ธุรกิจเกษตร
( ) เทคนิคเคมี

10.5 ศิลปกรรม

- ( ) การดนตรี ( ) วิจิตรศิลป์
( ) ศิลปะประยุกต์ ( ) การถ่ายภาพ

11. ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะส่งให้นักเรียนศึกษาจนจบระดับชั้น

- ( ) ปวช. ( ) ปวส.
( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
( ) ปริญญาเอก ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะส่งให้นักเรียนประกอบอาชีพ

- ( ) ราชการ ( ) ทำงานรัฐวิสาหกิจ และธนาคาร
( ) เกษตรกร ( ) ลูกจ้างบริษัทเอกชน
( ) ธุรกิจค้าขาย ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. นักเรียนมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาประเภทใด

- ( ) สถานศึกษาของรัฐบาลที่ตนเองเรียนอยู่
( ) สถานศึกษาของเอกชนที่ตนเองเรียนอยู่
( ) สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของรัฐบาล
( ) สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนอาชีวศึกษาโดยตรงของเอกชน
( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. เหตุผลที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนต่ออาชีวศึกษา (สายอาชีพ) ตามความต้องการคือ

- ( ) มีข้อจำกัดทางการเงิน ( ) วิชาชีพที่เปิดสอนไม่ตรงกับความต้องการ
( ) ผู้ปกครองไม่ประสงค์ให้เรียน ( ) การเดินทางไม่สะดวก

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุด คือ

.....

16. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุด คือ

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 8 ด้าน

ข้อ	ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ด้านความถนัดและความสนใจ</u>			
1.	ข้าพเจ้ามีความถนัดในวิชาชีพที่เลือก			
2.	ข้าพเจ้ามีความสนใจในวิชาชีพที่เลือก			
3.	ข้าพเจ้าต้องการเรียนวิชาชีพเพราะไม่ต้องท่องจำ			
4.	ข้าพเจ้ารู้ว่าวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกจะต้องใช้อุปกรณ์ใดบ้างในการเรียน			
5.	ข้าพเจ้ารู้ว่าวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกจะต้องใช้อุปกรณ์ใดบ้างในการประกอบอาชีพ			
6.	ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนในวิชาที่ข้าพเจ้าเลือก			
7.	ข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะ และเทคนิค ต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล			
8.	สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน			
9.	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเลือกเรียนวิชาชีพนี้มานานแล้ว			
	<u>ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ</u>			
1.	วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับเพศของข้าพเจ้า			
2.	วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของข้าพเจ้า			
3.	วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาของข้าพเจ้า			
4.	วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนของข้าพเจ้า			
5.	วิชาชีพที่เลือกข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว			

ข้อ	ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	มาก	ปานกลาง	น้อย
6.	ข้าพเจ้ามีความพร้อมและคล่องตัวในการเรียนวิชาชีพที่เลือก			
7.	สุขภาพร่างกายของข้าพเจ้าเหมาะสมที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก			
	<p><u>ด้านอาชีพรายได้ของบิดามารดา</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บิดามารดามีรายได้สุทธิเมื่อหักภาษีประจำปีแล้ว 2. เรียนเพื่อรับช่วงต่อบิดามารดา 3. บิดามารดาต้องนำรายได้ส่งเสียบุตรหลานหลายคน 4. บิดามารดามุ่งมั่นให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพในสาขาที่ให้เลือก 5. บิดามารดามีอาชีพที่ไม่มั่นคงรายได้ไม่แน่นอน 6. บิดามารดามีโอกาสเพิ่มรายได้ในขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ <p><u>ด้านสถานศึกษา</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ใกล้บ้านของข้าพเจ้า 2. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของคนทั่วไป 3. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนด้านสาขาวิชาชีพโดยตรง 4. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีเครื่องมืออุปกรณ์การสอนทันสมัย 5. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีการฝึกงานกับสถานประกอบการภาคเอกชน 6. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมแก่การเรียนรู้ 7. ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสถานศึกษาที่นักศึกษาจบไป 			

ข้อ	ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<p>แล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงานได้มาก</p> <p><u>ด้านบุคคลรองข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บิดาเป็นผู้แนะนำให้เข้าพเจ้าเรียน 2. มารดาเป็นผู้แนะนำให้เข้าพเจ้าเรียน 3. อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้เรียน 4. ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน 5. เรียนตามที่ ๆ และญาติสนิท 6. เรียนตามที่เพื่อน ๆ ที่รักและชอบพอกัน 7. เลือกเรียนด้วยตนเอง 8. เรียนตามความนิยมของคนส่วนใหญ่ 9. สาขาวิชาชีพที่เข้าพเจ้าเลือกไว้ั้นมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการต่อชุมชน <p><u>ด้านเกียรติยศชื่อเสียง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาชีพที่เลือกเพราะเคยเห็นผู้ประกอบอาชีพนี้มีความเจริญรุ่งเรือง 2. เข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาชีพที่เลือกเพื่อรักษาชื่อเสียงวงศ์ตระกูล 3. สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นที่นิยมและสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ 4. สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นอาชีพที่มีเกียรติ 5. สาขาวิชาชีพที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม 6. สาขาวิชาชีพที่เลือก สามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง <p><u>ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน</u></p> <p>สาขาวิชาชีพที่เข้าพเจ้าเลือกเมื่อสำเร็จแล้วจะเป็นกำลังคนในระดับกลางของประเทศ</p>			

ข้อ	ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา	มาก	ปานกลาง	น้อย
2.	สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน			
3.	สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและเอกชน			
4.	สถานประกอบการเอกชนส่วนใหญ่จ้างผู้เรียนจบสายวิชาชีพ			
5.	สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกนั้นเป็นสิ่งที่ประเทศชาติและสังคมต้องการ			
6.	เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมสูงในปัจจุบัน			
7.	มีโอกาสได้ทำงานมากกว่าสาขาอื่น ๆ			
	<u>ด้านรายได้ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ</u>			
1.	ข้าพเจ้าคาดว่าวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้ดี			
2.	ข้าพเจ้าคาดว่าวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า พัฒนาตนเองได้สูงขึ้น			
3.	สาขาวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วมีงานทำ			
4.	สาขาวิชาชีพที่เลือกมีโอกาสสร้างรายได้ง่าย			
5.	สาขาวิชาชีพที่เลือกช่วยให้มีชีวิตที่มั่นคง			
6.	สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถประกอบอาชีพอิสระได้			
7.	สาขาวิชาชีพที่เลือกสถานประกอบการเอกชนให้ค่าจ้างเงินเดือนสูง			
8.	สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถประดิษฐ์สิ่งของและซ่อมแซมของใช้ได้			
9.	สาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถพบปะติดต่อกับสัมพันธกับบุคคลต่าง ๆ ได้			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ซึ่งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญให้พิมพ์ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3

เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจอื่น ๆ ที่ทำให้เลือกเรียนต่ออาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ

1. เหตุผลด้านส่วนตัว.....

.....
.....
.....

2. เหตุผลด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอก.....

.....
.....
.....

3. เหตุผลด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ.....

.....
.....
.....

*****

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใส่ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 116 /2541

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์อััจฉรา	สีบสินธุ์สกุลไชย	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.พจนา	ว่องตระกูล	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	ประธานกรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการประจำสาขาวิชา
ดร.มาลัย	จีรวัดมนเกษตร	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์อััจฉรา	สีบสินธุ์สกุลไชย	กรรมการ
ดร.พจนา	ว่องตระกูล	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2541

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คนบตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2542

1. นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี” โดยมี อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.พงนา ว่องตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑1 เมษายน พ.ศ.2542

(รศ.ดร.มนัส สัจวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1391

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒/ เมษายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.ดร. ผจญ ชันธวณะ

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268506

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีผู้แจ้งให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1391

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร. อารมณี จินดาพันธ์

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถือว่าห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 3268506

ที่ ทม 1504/ 139.1

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ เมษายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายอนุสร ไทยเดชา

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 3268506

ที่ ทม 1504/ 1391

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔/ เมษายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประทีป หงษ์โสภา

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268506

ที่ ทม 1504/ 1391

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจตุรทิศ เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ เมษายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประยุทธ์ หลิมวาณิชย์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268506

ที่ ทม 1504/ 1797

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 พฤษภาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ่อเงิน

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1797

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 พฤษภาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิงห์ปทุมราษฎร์

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ เป็นนักศึกษาศรีอยุธยา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะกรรมการอุดมศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่า โทรสาร 3269040 ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1797

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 พฤษภาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางคูวัด

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดปทุมธานี"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรระณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
ถ้า
20 พค 42

ที่ ทม 1504/ 3622

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

31 สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อ
วันที่ 12 เมษายน 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษา
สังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสังกัดหน่วยงานท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร. 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ จะถือว่าผิดกฎหมายหากมีการนำข้อมูลไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3622

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๖) สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อ
วันที่ 12 เมษายน 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษา
สังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสังกัดหน่วยงานท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร. 3269040

ที่ ทม 1504/ 3622

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

31 สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อ
วันที่ 12 เมษายน 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษา
สังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสังกัดหน่วยงานท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร. 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาดูงาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0806/ 16775

กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

๒๐ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

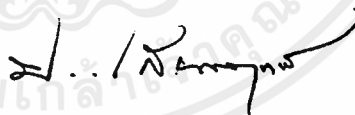
เรียน

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ นิสิตชั้นปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอ
เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด
ปทุมธานี” ในการนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ขอนำเครื่องมือวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย

กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าการวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน
การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาเป็นส่วนรวม สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสามัญศึกษา

กองการมัธยมศึกษา

โทร. 6285095

โทรสาร 2824096

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 1207/11613

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ 10300

13 ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่

ด้วย นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี" มีความประสงค์ จะขอเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการรวบรวม ข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางศิริลักษณ์ มโนรมย์)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กองนโยบายและแผน

โทร. 02-2817112

โทรสาร 02-2828654

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวไข่มุก เสาวจันทร์ เกิดวันที่ 4 มิถุนายน 2499 จังหวัดปทุมธานี สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง 3 จังหวัดปทุมธานี สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี ปี พ.ศ. 2523-2533 บรรจุเป็นครูโรงเรียนอนุบาลฉัตรเฉลิม ปี พ.ศ. 2533-2536 บรรจุเป็นครูโรงเรียนชลประทานวิทยา ปี พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน บรรจุเป็นครูโรงเรียนเทคโนโลยีแหลมทอง เมื่อปี พ.ศ. 2539 ได้รับเกียรติบัตรครูฝ่ายพัฒนาและปกครองนักเรียนดีเด่นของโรงเรียนเทคโนโลยีแหลมทอง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และปี พ.ศ. 2540 ได้รับเกียรติบัตรครูดีเด่นด้านการปกครองโรงเรียนเทคโนโลยีแหลมทอง ปทุมธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้